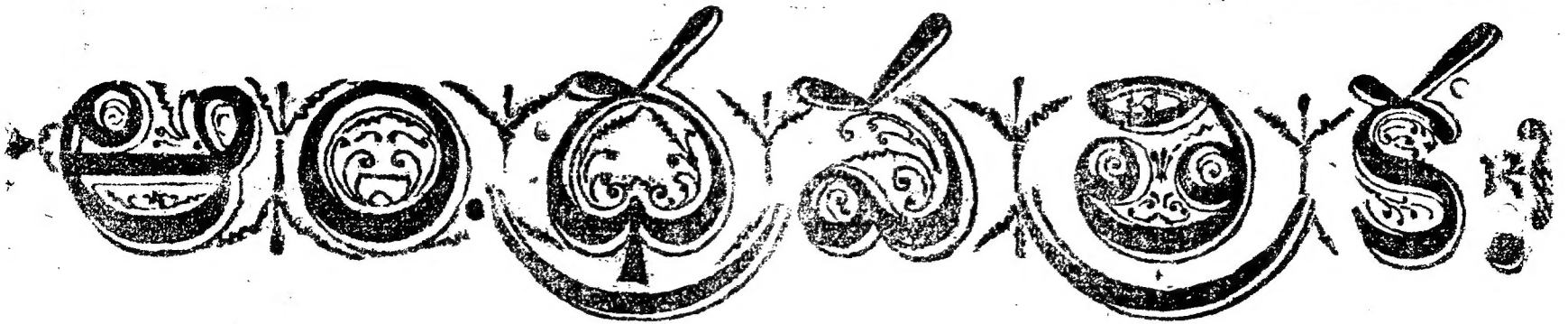

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివత్రిక 1-8 0-1-8

Telephone No. 544.

౩౦౯౧౦

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 16-న తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪.

No. 65
సంచిక ౬౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు గొప్పవారిచే వేలక వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

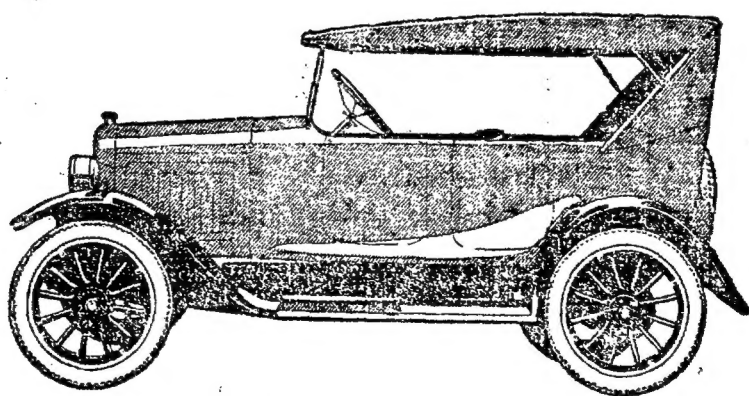
ఈమందును దుద్ధగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

క్రొత్తమాడలు 91 ఓవర్లాండు కారు

Overland

ప్రపంచమునందలి కారులలో తక్కువ కరీదు గలదిగ నుండుటకు కారణమేమి?

1. ఈ తరగతికి చేరిన కారులలో "ఓవర్లాండునకు" వెనుక యిరుసు మిగుల గట్టిగా నుండును.
2. ముందు యిరుసులకు నాలుగు పాయింటులయందు "టిన్ కెస్" మార్కులు, మూడు పాయింటుల యందు "న్యూ డిపార్చర్" మార్కు లుండును.
3. ఈ తరగతికి చేరిన అమెరికా తేలిక కారులలో "ఓవర్లాండునకు" ప్రశస్తమైన బ్రేకు గలదు.
4. "ఓవర్లాండు" బాడి సుపూర్ణముగ ఉక్కుతో చేయబడి యుండుట ప్రత్యేకవిషయము. ఇందువలన ఎట్టి లాభములు గలుగునో భారతదేశమున అనుభవము గలిగిన మోటారిస్టులకు తెలియును.
5. ఇంత వెలగలిగిన ఇతర కారులకన్న "ఓవర్లాండు" ఎనామెల్ ఫినిషింగు శ్రేష్ఠముగ నుండును. ఎనామెలు, ఉక్కు-సంఘర్షణమువల్ల ఏర్పడు ఉష్ణమును సుపూర్ణముగ ఉక్కుతో చేయబడిన బాడి మాత్రమే భరింపగలదు.

ప్రత్యేకవిషయములు సత్యములా అను విషయమును పరిశీలింపును. ఇదేధరకు విక్రయించుటకు ఇతరకారుల సైనికీకేవలను "ఓవర్లాండు" సైనికీకేవలనుతో తనిఖీచేసి చూడుడు. "పంచి" గుర్తుగలిగి చాలాకాలము ఉపయోగించుటకు వీలైన కారులను కొనుడు.

విడిభాగములు చౌకగను, భారతదేశమునందు అంతటను ఒకేధర చొప్పున మావద్ద దొరకును.

2

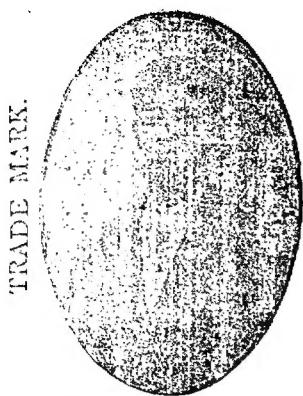
అడిసన్ అండు కో., లిమిటెడ్.,
మదరాసు.

ADDISON & Co., Ltd., MADRAS.

Bangalore & Trichinopoly (Carter & Co.,)

ముప్పనసోమరాజు అండు వీరాజు.

పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశీయ

REGISTERED

1918 సంవత్సరం నుంచి మేము మనదేశీయ వస్తువులను ప్రోత్సహించుచున్నాము. మా ఫ్యాబ్రిక్ లోనే కడుపుట, కేయట, గం గలుకేయట మున్నగు నలవలన వివిధరకముల

వస్త్రములను అందరికీ చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అంచులు కమ్ములతోనే తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకనాడలో జరిగిన 88 వ అఖిలభారత కాంగ్రెసువస్త్రప్రదర్శనమున మా బట్టలను ప్రదర్శించినటులును అవిదేశీయులలోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోనూ ఎక్కువనాణ్యమైనవిగా అందరకు తెలిసేయన్నది. ప్రదర్శనమునగుంచి వ్రాయుచు మా బట్టలను గురించి పీయూష కాంతిభూషణుగారు అమృత బహు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

"... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరెంతర ప్రజలకుడో అన్నిరకములబట్టలను ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందఁకలకు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరపుపెట్టుటకు పిలువేను. పట్టువస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనసోమరాజు వీరాజుగారు పట్టుకొత్త పనులను ధోవతులను వస్త్రగుడ్డలను కొలుగుడ్డలను తలగుడ్డలను చీరలను మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. పెంకుగూరు అస్సామవారు కూడ ప్రదర్శించిరి "

పట్టువస్త్రములను గురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అడ్డెన్నున రకములను నిపులముగా వ్రాయుటవలన దేశీయ స్వదేశీయ పరిశ్రమలలో మా ప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ సభ్యుల పరచేయగాక, చెన్నపురి రాజధానిలో ప్రతిపక్షము నందును మా బట్టలు దొరకును.

కొందరు వర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము తక్కువలన బట్టలను విక్రయించి మారకములని మోసపుచ్చుచున్నారని అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మా ప్రతి బట్టయందు వుండే మా ప్రేడ్ మార్కును ఇందున ప్రయోగించితిమి.

శ్రీకృష్ణ హైస్కూలు జగ్గయ్య వేట

సెలవులొనగ ఈ సెల 10వ తేదీని తెలపబడును. ఇతర చోట్లనుండి వచ్చి ఇచ్చట 4, 5, 6 ఫార్ములలో జేయవచ్చునట్లు లకు సగముజీతమును తక్కువజేయుచు సహాయమొనర్చుటకు మ. రా. రా. శ్రీ మత్స్యల రాజాగారు దయతో వాదనాను చేసినారు. ఈయనకాశములను వృధాపుచ్చక తగిన విద్యార్థులు ఈ సెల 20 తేదీ లోగా ప్రవేశ దరఖాస్తులు ఈ క్రిందివారికి పంపుకొనవలెను.

హెడ్ మాస్టర్.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ కల్పగ్రంథములో జగ్గరీ గారణి, యోగవృద్ధి హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతదైత్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకే తమాషాలు వినిత్ర బోంబేదర్లు గలవు. ఇంకే గాక భువభ్యుదయాయుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీములలో సమాధియుగట, కిరీరములేని తిలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిదైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని సెల 4.0.0 లు (211:88.6 పి. ఆర్. బహద్రం నాయుడు, బంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

కెఫహారియారము

వ్యాసబిల్డి 1.5 కి (5-8) (6 నెలల వయసుగలది) 1.5 కి రు. 2.0.0 ఈ మార్గము ననుసరించితే బేజులదినది. కగ్గు, ఉబ్బునూ, కాంబీన, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల విషయోగించు 2. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది. అమృతాంజనము కీపో, మదరాసు - జాంబా.

శ్రీకృష్ణ శ్రమము - పెదపాలెం

ధనసహాయముకొరకు విజ్ఞాపన

అయ్య, 1918 జనవరి 10 వ తేదీన, పంచమసంఘము నకు వేవజేయు నుద్దేశముతో శ్రీకృష్ణ శ్రమము తెనాలి తాలూకా పెదపాలెం గ్రామమునందు కృష్ణ శాలువయొద్దను స్థాపింపబడినది. మొదట చిన్న పాఠశాలగా నుండెను. పంచమబాలబాలి కలకు అన్నము పెట్టి విద్య నేర్పవగాని లాభము లేదని యీ 5, 6 సంవత్సరముల అనుభవమువలన కనుగొనగలిగితిమి. అందువలన గత సంవత్సరమునందు భోజనము పెట్టు నేర్పాటుకూడ చేసితిమి. రెండుపూటల జొన్న అన్నము, పప్పుపులుసు, మజ్జిగ పెట్టుచున్నాము. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి సెల 1 కి రు. 5.0.0 లు అవుచున్నది. ఇప్పుడు భోజనగృహమునకు 23 రు చేర్చుకొన బడిరి. ప్రస్తుతము యింకా 7 గురిని చేర్చుకొనవలసినాము. కొద్దికోజులలో రెక్కిన విద్యార్థులుకూడ రాగలరు. 8 తరగతులవరకు విద్య నేర్పుచున్నాము. బోర్డింగులోని విద్యార్థులు గాక, గ్రామమునందలి మాదిగవలెనుండి 10 మంది బాలబాలికలనుచ్చి విద్య నేర్పుకొనుచున్నార. బోర్డింగువిద్యార్థులకు నేత, కమ్మరము, వడ్రంగములో యేదోయొకటి నిర్బంధముగా నేర్పదలచినాము. మగము నేర్పుటకు ఒక పంతులును నియమించినాము. 12-వ తేదీనుండి పని ప్రారంభింపగలము. మగము నేర్పే పంతులుగాక ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులున్నారు. హెడ్ మేష్టరుకు సెలకు రు 30 లు, సెకండు మేష్టరుకు రు 15.0.0, మగము నేర్పే పంతులుకు సెలకు రు 12.0.0 యిచ్చుచున్నాము. డబ్బుచూచుకొని గాని వడ్రంగము, కమ్మరము యేర్పరచుటకు పిలుచెద.

ఆరు సెలనుండి సెలవరకు సెలకు విద్యార్థికి రు 5.0.0 చొప్పున 10 మంది విద్యార్థులకును, రెండవ మేష్టరు జీతముక్రింద రు 15.0.0 లును గుంటూరుజిల్లా సంఘమువారు సహాయము చేయుచున్నారు. వారు చేయు సహాయముకూడ పూర్తియైనది.

80 మంది విద్యార్థులకు అన్నము ఖర్చు క్రిందగాని, ఉపాధ్యాయుల జీతములక్రింద గాని సెలకు రెండువందల రూపాయలు కావలెను.

ఈ ధనము హిందువులనుండియే రావలెను. పంచమబాలిని యంతకాలమునుండి ఉపేక్షించి, యితరమతములకు నొప్ప జెప్పిన హిందువులే, యిప్పటికైన తెలిసికొని యిట్టి సంస్థలను నిలుపవలెను. 26 మిషనరీ సెంటరులుగల గుంటూరుజిల్లాలో సగముకంటె యెక్కువమంది పంచములు క్రైస్తవులుచేయబడిన గుంటూరుజిల్లాలో, క్రైస్తవమతవారి ప్రచారము బహు తీవ్రముగా సాగుచున్న గుంటూరు జిల్లాలో 9 తాలూకాలకు 9 బోర్డింగుచోరులు, కనీసము నూరేసి పిల్లలుగల బోర్డింగు చోరులు, స్థాపింపవలసిన అవసరమున్నది. మిగిలిన హిందూ పంచములను దక్కించుకొనుటకు యంతకన్న నమ్మకమైన పని యింకొకటి లేదు.

ప్రస్తుతము మేము సంకల్పించినపనికి కాళ్ళతనిధిక్రింద రూ 100000 లు కావలెను. ఇప్పుడు మాకు 6 వేలరూపాయల ఖరీదుచేయు ధనము, 1000 రూపాయల ఖరీదుచేయు స్థలము, కొంత రొక్కము వున్నది. మేము సంకల్పించినపనికి కావలసిన ధనమును సహాయము చేయగలందులకు దేశీయులను కోరుచున్నాము.

అనేక వేలమైళ్ల దూరములోనున్న అమెరికా మొదలగు పరదేశీయుల నుండి కొట్ట కొలది ధనమును తెచ్చి క్రైస్తవమతమును వ్యాపింపజేయవలెనని మిషనరీలు ప్రయత్నించి, వేలవేలను మరొంతరులను జేయుచుండగా, మన మతములుగానున్న పంచములను మనము నిలుపుకోలేకపోవుట కోపనీయము. అనేకులు మరొంతరులగుటవలన హిందూసంఘము నానాటికి ఊణించుచున్నది. ఇకనైన మేలుకొనుట ఉచితము.

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రముఖులను మాఖ్యముగా, గుంటూరుజిల్లావారిని, ఒక్కమాటువచ్చి మా ఆశ్రమమును చూడమని కోరుచున్నాము. గుంటూరుజిల్లాలో దేశీయులు, పంచము విద్యార్థులకు బోర్డింగుచోరు స్థాపింపట యిదియే మొదలు. మిషనరీలు చేయుపనిముందు యిది సూర్యునిముందు దివిటీవలె నున్నది. దీనినివృద్ధిలోనికి తెచ్చు బాధ్యత ధనికులగు హిందూ గృహస్థులవీధ నున్నది. మా ఆశ్రమము తెజవాడకు దక్షిణముగా 10 మైళ్లదూరములోను, మంగళగిరికి భూర్పుగా 8 మైళ్లదూరములోను పెదవడ్లపాడి రైలుస్టేషనుకు నాలుగు మైళ్లదూరములోను వున్నది.

నల్ల పాటి హనుమంతరావు.

శ్రీకృష్ణ శ్రమము, పెదపాలెం, తిరుకల్వూడిపాడు, తెనాలి తాలూకా.

గోదావరియేజన్సీ - పోలవరం

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ కొ. రా. వెం. కృష్ణారావు

పరనాలయము

జూన్ 12: ఈ పరనాలయమును నుంచి తిరిగి జేనలెనని కొందరు యిద్దరుంటు కలగ జేసికొనిరి. ఎన్నికలములమున యుద్ధోయిల నేర్పాటు చేయుటకై మెంబర్ల సభ సమావేశము చేయబడి శ్రీయంత పానుగంటి అప్పారావు పంతులుగారిని అధ్యక్షునిగను, శ్రీయంత మా వెం శేషయ్యగారిని ఉపాధ్యక్షునిగను, డాక్టరు మాతూన్ గారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనవడెనది. పూర్వోచారము ప్రకారము సర్కారు యుద్ధోగస్థులే యెన్నుకొనబడినను వారిని మార్చుటకు మెంబర్లకు అధికార మేర్పడినది. 8-7-24 తేదీని సమావేశమున సభయందు శ్రీయంత పానుగంటి అప్పారావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అందు సక్రమమైన కొన్ని నిబంధనలు తీర్మానింపబడినవి. ఈ తీర్మానములన్ని లోగడ యాపరనాలయమున గల ముఖ్యమైన లోట్లు సవరింపబడి, యుద్ధోగస్థుల యొక్క వివక్షతలు లేక అందరు మెంబర్లకు సమానహక్కులు స్వాతంత్ర్య - గౌరవములు యిచ్చు నవకాశము కలిగింపబడినందున యికపై చాలనుంది మెంబర్లు చేరి పరనాలయ పునర్నిర్మాణానికి దెబ్బరని నమ్ముచున్నాము.

కాంగ్రెసు

ఈ సంవత్సరమునకు డివిజన్ కాంగ్రెసు కమిటీకి శ్రీయంత ర్యాలి లక్ష్మీనరసింహంగారిని అధ్యక్షునిగను శ్రీయంత కుమ్మరకుంట వెంకట రాజుగారిని కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనవడెనది.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమునకు యాదిగువ వారిని సభ్యులుగా యెన్నుకొనవడెనది:

శ్రీయంత ర్యాలి లక్ష్మీనరసింహంగారు కుమ్మరకుంట వెంకట్రాజుగారు పు ను లూ రి కోడండరామయ్యగారు చే వియ్యం సోమయ్యగారు.

ఖద్దరు పరిశోధనాలయము.

జూన్ 1 కి రు 10.0.0 చొ. పాటాలపై ఒకపరిశోధనాలయమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నింపబడి కొలది పాటాలు మాత్రము వసూలు చేయబడినవి. ఈ డివిజన్ వాస్తవ్యులు అందు ముఖ్యముగా డైరెక్టరు వారిలో కొందరు సానుభూతిని జూపనందున చాలినంతధనసహాయము లేకపోవుటచే వసూలయిన కొలదియే త్రమతో ఖద్దరుబట్టల కొని అమ్ముటమాత్రము జరుపబడుచున్నది. నూలుతీయుట, బట్టలునేయుట, ప్రతిగొనుట మున్నగు పరిశ్రమలకు అవకాశము కలగజేయుటకే పాటాలు విరివిగా తీసికొని దేశభిమాను తెల్లరు తమ సానుభూతిని జూపెదరుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

ఖద్దరు ప్రచారము

10.6.24 తేదీని శ్రీమతి బ్రహ్మజ్యోత్సుల లక్ష్మీనరసమ్మగారు పోలవరం గ్రామం ఖద్దరుప్రస్తుములు అమ్మకం నిమిత్తం తీసికొని వచ్చిరి. ఇచ్చటి కాంగ్రెసు ప్రచారకులు శ్రీయంతులు ర్యాలి లక్ష్మీనరసింహంగారు కుమ్మరకుంట వెంకట్రాజు, చేదియ్యం సోమయ్యగారు ఆమెతో నుండి యింటింటికి గ్రామగ్రామమునకు వెళ్లి ఖద్దరు బట్టల నమ్ముచున్నారు. ఈకోజున గుంటూరువైరా గ్రామములలో ఖద్దరుప్రచారము నిమిత్తం వెళ్ళుచున్నారు. లక్ష్మీనరసమ్మగారు వృద్ధురాలయినను లేక్కిన నాయకులవలె యేజకానీకి వచ్చి ప్రచారము చేయుటకు జంకక లేరుడు ఈ ప్రాంతములో ఖద్దరప్రచారము చేయుచున్నందుకు మే మెంతయు కృతజ్ఞుల మగుచున్నాము.

ఉత్తర రాఘవము

(కుశలవ నాటకము)

మహాకవి భవభూతి ఉత్తర రాఘవతమునకు సనువాదము. బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారు రచింపబడిన అత్యుత్తమ నాటకము కరుణరసము వెల్లివిరియుచున్నది.

చదివి తీరవలెను. వెల 1.4.0.

దివసానా:

బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవి,

గుంటూరు

శ్రీశంకరభాష్యము: తస్మాత్తమంత్యం జనం నేయా త్
 పగచ్చేత్, సంభాషణదర్శనాదిభి ర్ముసంసృజేత్ తత్సంస్మరై
 పాప్యనా సంసర్జ: కృతస్సాత్ పాప్యాత్యేయోహి: ఓజ్జన
 నివాసం చాంతం దిగంతేష్టవాచ్యం నేయాజ్జనకూన్యమపి
 జనమపి తద్దేశవియక్త మిత్యభిపాయ: నేటిలి పరభయాఁరేని
 పాత: ఇథేంజనసంసర్జే పాప్యానం వృత్త్యై వస్యవాదాఁ నీలి
 ఆనుగచ్ఛేయ మిగ్నేనంతో జనమంతం నేయానీలి పూర్వేనా
 సంబంధ: ఈతీని బృహదారణ్యకశ్రుతి నెవ్వమన్నది. ఇట్టి
 చందాలస్పర్శన దర్శనాది నిక్షేపస్మృతలు ద్వేషమూలకము
 లని యూహించుట తేహసంగతము. ఇట్లనలే ఉచ్చృంఖల
 ముగ నూహించుటలనితీమేని ప్రత్యక్షైక మానోగనమాసికా
 దులు స్వావ్యర్థభోజనాభిలాషముచే నిర్మింపబడినవి. రాగ
 మూలకములు గనుక శ్రాద్ధములు కైటవసరములేదు. తేన
 నాథములను యాజువాధ్యాపనప్రతిగ్రహములు రాగమూలక
 ములుగాన బ్రాహ్మణులే యాజువాదుల నానింపవలెనను
 నియమము లేదు. అన్యునకు స్వదాకసంగమసాక్షియు ఖటింప
 గూడనను ద్వేషముచే ప్రవర్తించినగాన పరదారగమనమిషే
 భము పాటించగూడనని ఈవిధమున హేతుదర్శనాచ్చ అను
 నూత్రమున సమన్వయము చేయునెడల “అన్నిహోత్రంత్రయీ
 తంత్రం త్రిమండం భస్మగుణసం, ప్రజ్ఞాపాఠమ నిస్సానినాం
 జీవోజల్మితీవికాం” అన్నహోత్రములు జేవములు. సన్యాసము
 భస్మగారము ప్రజ్ఞాపాఠమహీములు జీవనాథము కన్యాయ
 కొనిరనియు, “అన్యోః పితృనైవత్య నిత్యేయం ప్రస్మృతోజనః.
 అన్యస్యేవప్రదనంపత్యే మృతోహి కీమశక్యతి” అన్యకాశ్రాద్ధ
 ములు పితృప్రీతిపరములని చెప్పెదను. ఇవి అంతయు నసత్యము.
 చనిపోయినవాఁ డియన్నును భుజించునా? యదిభుక్తమిహ
 న్నేన దేహమన్యస్యగచ్ఛతి, దద్యాత్ప్రేతకశ్రాద్ధం నత్యేభ్యశే
 నంభశేత్” ఒకడు భుజించినయన్నము మరలమునినీకె తెరు
 నెడలఁ బ్రవాసమునకుఁ బోయిన బంధువునకు గ్రాహ్యముకట్టేర
 జాలును. బ్రతేహసరము లేదు. అనియు, “చెప్పేనీ చారావృత్త
 కును ననకును తారతమ్యమే లేకవానింపవచ్చున. “మాతస్యేదీ
 తనపాండెత్కప్రసం” అన్నట్లు మనమీమాంసాంకిత్యము
 భర్మోన్మాదులమునకే హేతుమగును. ప్రత్యక్ష బృహదారణ్యక
 శ్రుతిమూలకములను చందాలస్పర్శనాదినిక్షేపస్మృతలు హేతు
 దర్శనాచ్చ అనునూత్రమునకు విషయములు కావు. రాగద్వేష
 మూలకములగు గాథ.

ఆర్యసమాజమువారి ఆక్షేపములు

మహాత్మాని ప్రత్యుత్తరము

సహనావళ్యకర

గాంధీ మహాత్ముడు యీవారపు 'ఎంగుఇండియా'లో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఆర్యసమాజమువారికి నాపై క్రోధావలము ప్రబలించినది. నేను సమాజమునుగూర్చియు, తత్వవిస్తావలను గూర్చియు, క్రోధానందస్వామిగూర్చియు, శుద్ధియుష్టమును గూర్చియు వ్రాసిన దానికి తీక్ష్ణమగువాడేవరలు దెల్పచు నాకు ఉత్తరములును, తంతివాక్యములు వచ్చెను. అయ్యవి ఘోషించువాడు, మూర్ఖుడు, ధీర్ఘ, సుహృద్, కరాచీ, జగ్రాను, సికిందరాబాదు, లాహోరు, సియాల్కోట్, అలహాబాదు మున్నగుగ్రామాలనుండి వచ్చినవి. ఇంకను ప్రత్యేకవ్యక్తులు వ్రాసిన ఉత్తరములనుటకు వదిలివేసితిని. వీరందఱును ఆ ఆక్షేపపత్రములను ప్రకటించవలెనని తలంచుచున్నారని గాఢమున; కొందఱు అట్లుచేయవలెనని ప్రత్యేకముగ వ్రాసిగూడెను. వారియిట్లు ప్రకారము జేయవలయు తమిందెరుగాక. అవి చాలవరకు క్రిందటివారము నేను ప్రచురించిన తంతివాక్యము దిగిగోయెను. నేను ఆర్యసమాజము, సత్సత్కారము, బుద్ధివంశము, స్వామిశ్రద్ధావంశ, శుద్ధియుష్టములపై దానివిస్తావలను వారు తలంచినదేననియుచున్నాను. ఈవిషయములను నేనింకను మరకుండనేయున్నానని చెప్పవలయు విచారముగనున్నది. నాకు వచ్చిన ఉత్తరములందలివాదములన్నిటిని బ్రగ్రతగ పరిశీలించితిని. నేను చెప్పినవిషయములన్నియును మాధ్యమ్యచేత అట్లుచేసితిని తలంచువారు మరలవెనుకకు దిగివదలని తలంచుచున్నారనిగావలెను. నేను అట్టిఅవకాశము నేమాత్రమును విడువలేదు. సత్సత్కారము గూర్చియు, ఆర్యసమాజసిద్ధాంతముల గూర్చియు నా తేమయు తెలియదని మాత్రము చెప్పజాలను. ఆర్యసమాజముపై నాకు నెట్టిద్రోషము గానియున్నదనజాలను. అట్లుగాక దానియొడ నెంతయో భక్తితో పరిశీలించితిని. నాకు ఇప్పటికిని ఎప్పటికినిగూడ దయానందబుద్ధి చారిత్రమునెడల అఖండగౌరవ ముండును. ఆయన బ్రహ్మచర్యవ్రతము తప్పక అవలంబించవలసినదిగ నాకు దోచెను. ఆయనకు గలనిర్భయత్వము నా కెంతయు ప్రశంసముగదోచెను. ఆ బుద్ధి నా స్వస్థానమున కాధిపత్యమును నాకు డగటచేత ఆసన్నిహితత్వమును అవకాశముగ నైకొని ఒక రాష్ట్రమువారుగదాయని పొగడిరి. కాని నే నాపనినిజేయక తప్పదయ్యెను. తుదకు నాకు గల్గిన భావములు వానియంతట నవియే డైకువిశెను. వానిని ప్రకటించుటయు క్రమని తలంచినపుడే ప్రకటించితిని. వానినణచియుండినయెడల విరికితనముగ అట్లు చేయుటయగును. నేను నా భావములను దాచకుండ ప్రకటించినందులకు నాపై కోపపడుటకు నా విమర్శనమును సద్భావముతో పరిశీలించి నన్ను మార్చుటకుజేయవలయును. అట్లుగానన్న అట్లు మార్చుటకు భగవంతుని ప్రార్థించవలెనని కోరుచున్నాను. నానిర్ణయమును ఆధారములు జూపి జులదరువలసినదిగ రెండు లేఖలలో సహాయచేయవలెను. మంచిదే. త్వరలోనే ఆంధ్రకు జలము నివృత్తములను సత్సత్కార ప్రకాశకుండి యుద్ధరించి ప్రకటించెదను. నామిత్రులు మత విషయకచర్చలోనికి దింపకుండురుగాక. నా భావములను సకారణముగ నిరూపించి మాత్రము నేను తృప్తిపడెదను. స్వామి శ్రద్ధావంశముగూర్చి నే నింకనెక్కువగ నేమియు చెప్పనక్కరలేదు. ఆయనను నన్నును మాయిష్టమనినవలెచేయవలెనని నా విమర్శకులదయను గోరుచున్నాను. నా ఆభిప్రాయములెట్లున్నను స్వామిశీతో నేను పొట్టాడను. నేను విశ్రాంతిగాముతో మిత్రుడగు విమర్శించితిని. శుద్ధివిషయములో 'క్రైస్తవ మతమునందును, కొంచెము తక్కువగ ఇస్లామునందును జరుగునట్లు' అని వ్రాసినభాగము నీ విమర్శకులు క్రోధాంశులై మరచిపోయిరి. ఇట్లు చెప్పవలయు హిందూమతములో మతాంతరగ్రహణకార్యము లేదనుటకు భేదముగలదు. హిందూమతములో తత్సాంప్రదాయములకు దగినశుద్ధి గలదు. ఆర్యసమాజమువారు నాతో నేకీభవింపవలెననియెడల, ఆప్పటికిని నాయభిప్రాయము నాదియని మరచివేయవచ్చును. వారు శాస్త్రసత్యమును మరల జదివినయెడల వాస్తవము వచ్చినయెడల వారి యుష్టమును యధేచ్ఛగ నకుపుటవలెనని చెప్పినట్లు కనుగొనగలదు. పరస్పానముగా ఆభిప్రాయములను

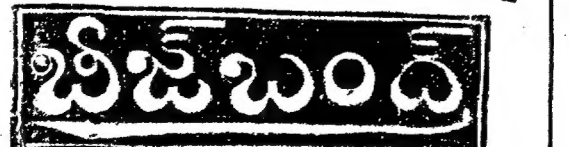
ఘర్షణముగాదు. అభిప్రాయములు ఆ న్యోన్య మేకీభవింపక ఉత్తర దక్షిణములు చూచుచున్న ను ఆన్యోన్యసహన ముండవలయును. ఇంకొక విషయ మేమనగా ఆర్యసమాజమువారి మహమ్మదీయులలో స్త్రీలను మోసపుచ్చెదరని నేను చెప్పలేదు. అట్లు నాకు దెలుపవలెను అని మాత్రము చెప్పితిని. నాకు జెప్పినదానిని మరల జెప్పవలసిన ఉభయపక్షములను నేను వ్రాసినదానిని ఖండించుట కవకాశమిచ్చితిని. ఎవరో చెప్పిన దానిని ప్రకటించి సందేహములు నివారింపజేయుట మంచిదిగాదా?

ఆర్యసమాజమిత్రుల యాక్షేపములు సహనములేమిటి దెల్పుచున్నట్లు మాత్రము నేను చూచియుచున్నాను. ప్రజాసేవకులను, ప్రజాసంస్థలను పువ్వుపువ్వు మనుచు నుండజాలవు. అయ్యవి సద్భావముతో విమర్శనములకు తొలియుండవలయును.

నాదొక విన్నపము: వారందఱును ఆక్షేపణుల చెప్పిరి. అయ్యవి నాకు లెక్కలేదు. వారితోపాటు నాకును విచారము గునున్నది. నే నావిమర్శనము వ్రాసినపుడు కష్టముగనుండెను. అందువలన వారి మనసు నొచ్చినందులకు ఇప్పుడు కష్టముగ నున్నది. కాని నేను వారి కేత్రువునుగాను. వారి మిత్రుడనే యునుచున్నాను. నామిత్రత్వము కాలమే నిరూపింప గలదు. వారలకు నెవరితో గాని యొకతమువారితో గాని పోట్లాడ నిష్టములేదు: ఈమాటనే వారందఱును వారితోఖులలో చెప్పిరి. నేను ఆసమాజమును, తత్వవిస్తావలను, క్రోధానందస్వామి నెట్లు ప్రస్తుతించి తినో యోచించెదరుగాక! ఆర్యసమాజము చేసిన శుద్ధికార్యము నాకు తెలియును. హిందూమతమును పాడు జేయుచున్న దోషములనేకములను వారు తొలగింప ఖానిరని నాకు తెలియును. కాని యెవరుగాని తమకు గల మూలధనముమీదనే జీవించజాలరు. వారు ఆంతకు నెక్కువకు పోయి వారిసంస్కారభావమును విస్తరింపజేయవలెనని కోరుచున్నాను. వారు కాదన్నను వారి శుద్ధి ప్రచారము క్రైస్తవ ప్రచారమువలెనే యున్నదని నేను మరల జెప్పుచున్నాను. వారంతకన్న ఉన్నతిని గాంచవలెనని నేను కోరుచున్నాను. సంస్కరణములోపలనుండి గల గవలెననియే వారు పట్టుచుంటే నుండునెడల దానితో వారికగల క్షేత్రయంతయును కాలమును వృథాయగు ననవలెను. ఆర్యసమాజము హిందూమతములోనిదే యని నావలె వారు నమ్మనెడల హిందూవులే స్వచ్ఛముగ హిందూమతము ననుష్ఠించుటకు జేసెదరుగాక. అయ్యట్టి హిందూమతమునుండి వేరని తలంచునెడల వారు హిందువులను మతాంతరల జేయుట చాల కష్టమని నాకు భయమగుచున్నది. వారెక్కడనున్నారో యేమి చేయుచున్నారో విచారించెదరుగాక. వారుగూడ యిప్పుడుజరుగుచున్న జాతీయమత, మహాద్యమమునకు సహాయముజేయవలెననియే నేను విమర్శించితిని. ఈ సమాజము ఇప్పుడు నాకు గానించిన సంకుచితత్వమును వదిలి విశాలముగ నభివృద్ధి యగునెడల మూర్తరమగు భవిష్యత్తు గలదు. ఇంతకన్న అభివృద్ధి కవకాశము లేదని సమాజమువారు భావించునెడల నాకు విచారమేగల్గును. అట్లుయినయెడల వారిలో విశాలత్వముండదు గాక ఆగ్రహింపవలసిన మాత్రము నేను కోరెదను. వారు దయతో నా అంధత్వమును లెక్కజేయక, సహాయముతో దానిని తొలగింప బ్రయత్నించెదరుగాక.

కలకత్తాగవర్నరు

కలకత్తా, జూన్ 15:— కలకత్తాగవర్నరు కలకత్తా నుండి నేను దార్జిలింగకు బయలుదేరెను. (అ||రె.)

బీజే బండ్:— నీరైపోయిన బిర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రముతోగాని బిర్యమును తీయవలెనని యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యుక్తమొనగును. ఎంత బలహినుని కయినచూ రెండంగులలో వరములకు బలమునిచ్చి సంసార నుభము అనుభవింపనట్లుజేసి సంతాన వంతులగు జేయును. పుత్రరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మా|| సీ|| 1 కి. రు 2-0-0 పి. పి. చారి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,
38 బైరాగిమఠం, మద్రాసు.

అస్పృశ్యత-స్వరాజ్యము

(ఎంగు ఇండియా)

ఒకవిలేఖరి గంభీరముగ నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

“అస్పృశ్యత యను మాటయే నామనస్సుకు విధివిధముగ దోచుచున్నది. ఏలనగా స్పృశ్యులను తరగతివలె ప్రత్యేకముగ నెవ్వరును లేకపోవుటచేత. ఏదో అవసరము వచ్చిన గాని యెవరైనను ఒకరినొకరు తాకుట తటస్థంపడు. ఈ అస్పృశ్యులను వారినివయమున గాక ఇతరులలో జరుగుచున్నది ఒకరి దగ్గరికివెయ్యెకరు వచ్చుటగాని ప్రక్కగా పోవుటగాని తప్పగ భావించుటలేదు. అంతమాత్రమే గాని ఒకరి నొకరు కావలెనని తాకవలెనని తాకకు. ఈవిధముగనే యెవరిపని వారు చేసికొనుచు అస్పృశ్యులు గూడ వారి పనిని వారు చేసికొనునట్లు వదిలి వేసిన ఈ సహస్య సులభముగ పరిష్కారముగాదా?

“ఈపాపము పోవుటకై అస్పృశ్యుని నేను పోయిరా కిన చాలావరి మీద కోరరని వచ్చెదను. తాకుట అవసరము కావలెను, ఆ దోషమును అస్పృశ్యత యనుట యేల? మీద అస్పృశ్యత అనుపదము నుపయోగించుటవలన కోరికస్వరూపే మార్గముకి పోవునని తోచుచున్నది. ఈ ఉద్యమమునకు పూర్వచారపరాయణు లాక్షేపణ జేయుట కిది కొంతవరకు కారణముగ నున్నది. నాసోదరు నే నేను యెక్కువగ తాకను అటువంటిప్పుడు యాసమస్యను పరిష్కరించుటకై నేను జరియొకని తాకుట కవసర మేముండును? కావున జూబాటికి సంబంధించిన వ్యవహారములను, దిగ్గరకు రానియకుండుట, యని చెప్పినయెడల బాగుగ నుండునని తోచుచున్నది. లోపల సహనభావ ముండకలెడ గాని పైపైని యెంత కాగలిగెనున్నను పరిశీలు చక్కబడి నేరవు.

“మరొకవిషయ మేమనగా ఈదోషమునకును స్వరాజ్య స్థాపనమునకు సంబంధమేమో నాకు దోషమై ఉన్నది. ఈ 'దగ్గరకు' తానియకుండు'లోపము హిందూసంఘములో మండుదోషములలో నొకటి గావచ్చును. గొప్పదోషము గావచ్చునని గంభీరమునకు దోషములుండటం తప్పదు. ఇప్పుడీ స్వరాజ్యమున కెట్లు ప్రతిబంధకముగ నుండును, మనము స్వరాజ్యమును కట్టుటకు ముందు యీ దోషమును తొలగించుట యేల యవసరము? స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు దీనిని వానరంట్ల నది చక్కబడదున్న, కానను జేసి ఒక్కజేయుట సాధ్యముగాదా?

“కాశ్యపముగ హిందూమహమ్మదీయమైత్రి యేల యుండవలెనో దాని ఆవళ్యకర నాకు తెలియును. రెండు జాతులకును విభేదములుండనెడల ప్రభుత్వమువారి యవకాశము కైకొని మనవాంఛితముల నీడేర్చుటకు కాలపారణము చేయవచ్చును. ఈ అస్పృశ్యతాదోషము సాంఘికముగను, మతవిషయముగను, మానవకారణభావముతో జూచినను లోప మెట్లోనాకు తెలియును. కాని యియ్యది రాజీయసమస్య యెట్లో, దీనిని పరిష్కరింపజేయడం స్వరాజ్యమెట్లు సాధ్యముగాదో మాత్రము నాకు తెలియలేదు.”

నే నా పదము విషయమై పోట్లాడుట లేదు. హిందువులలో చాల గుండెని వృక్షము కన్న తక్కువకు జెచ్చిన విధానమును నేను మనఃపూర్వకగర్హించుచున్నాను. ‘అస్పృశ్యుడు’ మాటగాక పంచముడు వానిపని నాడు చేసికొన నిచ్చినయెడల యాదుఃఖకరమగు సమస్య పరిష్కారమగును. పాప మాపంచముడు యిది జూచి నాపని యనుకొనుటకు మనస్సుగాని పనిగాని యేమియును లేదు. వ్యగ్రమునకు యజమానిని మనస్సు పనితప్ప యేమైన గలదా? పంచముడు ఇది నాస్థాన మనుకొనుట కేమిసగలదా? తాకు శుభ్రపరచి చెమటలోడ్చి పనిజేయునాకకు అంతర్జూనిక నే నడువరాదు. ఇతరులవలె నాకకు దుశ్చలుజేయరాదు. ఈ విలేఖరి యింకను సహనముమాట యెత్తుచున్నాడు. మనము హిందువులము పంచముసోదరులయెడ సహనముతో నుండు మనుట భావాన్యభిచారమే యగును. వారలను అధోగతి పాలు జేసి వారలను పైకి రావడంజేయుట కీ అధిఃతనమునే కి ఉపయోగించునంతటి ధూర్జుల మగుచున్నాము.

స్వరాజ్యమునగా మనజేకములో నీచాధమునకు గూడ స్వారాజ్యమునియే నాభావము. మనమందఱును భాదపడు నపుడే పంచముని నితినక్కబడనపుడు స్వరాజ్యమదాంధులమై నపుడనే అవకాశ ముండనే యుండదు. స్వరాజ్యము వచ్చుటకు ముందు మహమ్మదీయులలో సంధి యరవర మగునెడల స్వరాజ్యమునుగూర్చి అత్యగౌరవముతో స్వాధ్యయని మాట్లాడుటకుముందు పంచమునిగూడ కొంతవరకు అంత అవసర మై యున్నది. ఆంగ్లేజీభారమునుండి భారతదేశము స్వరాజ్యమును గాంచునట్లు జేయుట నాకంతక పట్టలేదు. భారతదేశమున కెట్టి భారమును లేకుండజేయుటయే నేను తలచెట్టివని. దుంగగాని పోయి కొంగరాజువచ్చుట నాకు యిష్టములేదు. అందుకని స్వరాజ్యోద్యమము అత్యుపాధిభివృద్ధి మని నా భావము.

జూ. క. గాంధీ.

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులెవరుండవలెను?

మహాత్మాని ఖండితవాదము

బూటకము మోసము పనికిరాదు

(ఎంగుళిండియా)

ఒకవిలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. "స్వరాజ్యపక్షమువారు వెంటనే కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకస్థానములకు రాజీనామా నియమలెన్నటల మీరు కోరియుండిరి. అట్లు కోరుటలో మీభావము దేశములో వారు స్వల్పసంఖ్యాకులనియు కాంగ్రెసువారులు చాలమంది భారతీయులు గాకున్న మార్పు వద్దనువారని గావచ్చును. గనులో దేశము శుభ్రముగ నిర్వహించుట నొక నిర్ణయము గావించినమాట నిజమేగాని డిల్లీ కాకినాడపట్టణలోనూ, త్రవ్వ సంఘమునకు చాల అవకాశము గలదు. దేశములో గాల్పిచూర్పువద్దను వారిచై పుకేపీతుమందెను. అందుకుకారణము మీరు ఎరవాడలోనున్న విప్రుడుమీపై నుండుభక్తి భావముగాదా? మీ ఉద్యమమును మీరు వివరింపజాలకున్న పుడు మీభావములే. అనుసరించుచు స్వతంత్రమునకు ఆటంకము గలుగకుండునట్లు స్వతంత్రజాతిగ నుండి మేము మార్పువద్దను వారికి సమ్యక్తులు నీయవలయువా, మార్పు కావలెననువానికి సమ్యక్తుల నీయవలెనా యనువిషయమును పరిష్కరించుకొననక్కరలేదా? ఈవిషయములను ఆలోచించుట డిల్లీబరులో కాంగ్రెసు జరుగువరకు యుక్తముగానవుడు, నిర్వాహకార్యక్రమము నడుపుటకు కాంగ్రెసుకార్యనిర్వాహకస్థానములు బలముగనుండుటకై ఉభయపక్షములవారి క్రిందను పనిజేసి, వారివల్లనే జరుగవలెనని అంగీకరింప నక్కరలేదా?"

ఈలేఖకుడు చెప్పిన ఆక్షేపణలలో చాలపాటవము గలదని యంగీకరించెదను. మార్పువద్దనువారు నాయందలి భక్తితోనే ఆసలు. కార్యక్రమమునెడ సమ్యక్తిని జూపియుండిరేమో యని నాకు భయముగచున్నది. అట్లేయెనెడల వాయాభిజాత్యమును పోగొట్టుకొనవలెను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు కాంగ్రెసు కార్యవిధానమునందు సమ్యక్ములేకు. డిసెంబరులో తొలిసేయుటకేమాత్రమును వెనదియరాదని ముందేనూచించి యిట్లు ఈవిలేఖకుడు వ్రాయునని తలంచుకొన్నట్లు. మనకంఠంబి ప్రియులైనను నెట్టివేయవలసినదే. తరచువిషయములన్నిటికన్న దానియెడలభక్తియే ముఖ్యమైనది. కర్వులను నిష్కల్మషముగనుండి పని బాగా జరుగవలెననియొకనుకోరవది ఈకార్యవిధానమునంతను సమ్యక్నివారు సమర్థివారికి తావొసంగవలెను. అందరు గాని లేకున్న అధిక సంఖ్యాకులుగా నిదానిని నమస్కరించుకొనునెడల క్రొత్తదానిని నిర్మించి దానినికొనసాగింపవలెను. కాంగ్రెసు తీర్మానములైనను చేశామంటే చేశామంటే నాకెట్లములే. కాంగ్రెసు పరమాధ్యక్ష స్వరాజ్యమే. ఇప్పటికాయులల అనుభవములో మంచుమార్గము గానించిన యెడల దానినే యనుసరించెదము. కాంగ్రెసు తీర్మానములందీదివరకు విశ్వాసములేకగాని యిప్పుడు మొక్కబోయిగాని యున్నయెడల వానిననుసరించుచున్నట్లులనటింపుటకన్న మన మనోనిశ్చయముల ప్రకారమచరించిననే కాంగ్రెసునెడల నిజమైన భక్తితోనున్నవారమగుదుము. ఈఆచారాల అనుభవమునలన స్వరాజ్యపక్షమువారియభిప్రాయములే మంచిని తోచినయెడల మనము దైర్యముతో చిత్తుపడితే వానినే అంగీకరించి స్వరాజ్యపక్షమువారిని తేరెదము. విలే మోసము బూటకముమాత్రము నాకు యిష్టములేదు. అందువలన మనఉద్యమము నాశనమందును. వృత్తినిశ్చయించు న్యాయవాదులు లేకుండ కాంగ్రెసుసంస్థలను నడపజాలకపోతిమేని న్యాయవాదిబహిష్కారమును తీసివేయవచ్చును. రాటములో నమ్మకము లేకపోయినయెడల దానిమాటయే యుక్తరేను. రాటముయెడల భక్తిని మాటలలో గనుపరచినయెడల 60 కోట్ల మందికి కావలసిన నూలు తయారుగాజాలరు. అనగా మనము చేయవలసినది యిదివరకు విజయము గంచిన సంస్థలజేసినవనినే అనగా వానియందు బాగా నమ్మక మున్నవారితో ఆపనిని అంటగట్టుట. రాటమువడుకుటనుగూర్చి బోధించి ప్రచారము జేయువక్తలు సంస్థలను నడుపజాలరు. నూలువడుకువారు చర్చసంఘములో నక్తవృత్తిమే అపసరమైనవంట పనికిరారు.

మరియుక మిత్రుడు మరియొక్కచక్కని ఆక్షేపణను చెప్పెను. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము కార్యనిర్వాహక సంఘముమాత్రమే యెనయెడల నేను జెప్పినది యుక్తముగ నుండెడిదని ఆయన చెప్పుచున్నాడు. కాని అందు చర్చించుటయు కాపించుటయుగూడ జరుగుననియు, రానున్న కాంగ్రెసుకు తీర్మానముల విధించుననిగూడ ఆయన చెప్పుచున్నాడు. ఏ ధర్మముల నిర్వర్తించవలెనో తెలియకముందు కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట యెట్లు? ఈ ఆక్షేపణ బాగుగ నేయున్నదని నా అభిప్రాయము. కాని యిక్కడగూడ నాకు వచ్చిన యిట్లుంది యేమియునులేదు. ఇకనున్న ఆచరణలలో కాంగ్రెసుతీర్మానముల నెట్లు ఆచరణజెట్టువలయునో మాత్రమే నేను నాభిప్రాయముల జెప్పుచుంటిని. కాంగ్రెసుకార్యము జరుగుటకు టెక్నికలుగానే కష్టములుగాని అడ్డుండరాదు. నేను కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకత్వమును గూర్చి చెప్పినభావమును కాంగ్రెసువారు లంగీకరించునెడల యామిత్రుడు చెప్పిన కష్టముభోవుటకై వచ్చేసంవత్సరము కాంగ్రెసుసభ కాగానే కార్యనిర్వాహక స్థానములకు మరల యెన్నికలు జరిగిన జాలును. నాయభిప్రాయమునకు విలువయున్నంతవరకు, సభ్యులను, ఎన్నికదారులను మార్గదర్శకముగ మాత్రము భావింపవలెను. కాంగ్రెసు విధానము నడుపుటకు నన్నే బాధ్యుడుగ నెన్నెదరుగాన యీ నాభిప్రాయమును చెప్పితిని. అందుచేతనే నాయభిప్రాయముల చెప్పినపుడు నాతో యెంతవరకు యేవిధముగ పనిజేయుచుకొనగలరో ఆవరతులను గూడ చెప్పితిని. మో|| క|| గాంధీ

మహాత్మాని కారాగృహము

భవములు

జెయిల్స్ ఆర్థికస్థితి

మహాత్మాగాంధీ గారు 12 వ తేదీ యంగుళిండియా పత్రికలో రచించిన "కారాగృహముభవము" 8 వ వ్యాసమునకు అనువాదము:-

అన్ని పరిపాలనాకాళులలోనూ జెయిల్స్ ఆర్థికవిషయములలో యెక్కువనిరాదరణ గలవని కారాగృహముభవము గలవారెల్లరకు తెలిసియుండును. ప్రభుత్వసంస్థలలోకల్ల వైద్యకాల కక్ష్యను ధనము చెప్పిపబడును. జెయిల్స్లో నన్నియు అతిమాత్రముగను మోటుగను నుండును. అందుకువారినే పనిచేయుచి క్రమమువృత్తు అధికముగా జరుగును. ధనము చెప్పించి వస్తుసదుపాయ మొసంగుటలో లోభకత్వము యెక్కువగా నుండును. వైద్యకాలలో దీనికి న్యతిరేకముగా జరుగును. ఈరెండు సంస్థలను మానవుల కార్యుల నివారణజేయుటకే నిర్మించబడినవి. వైద్యకాలలు కిరీరసంబంధముగ వ్యాధులను, కారాగృహములు మనసునకు సంబంధించిన రోగములను నివారణ జేయునున్నవి. మనోవ్యాధులు నేరములుగా గణింపబడుటచే కెక్కువలకు లగుచున్నవి. కిరీరవ్యాధులు ప్రకృతిరహితముగా కచ్చుటచే కనికరదృష్టితో జాడపడుచున్నవి. కాని నిజముగా జూచినచో యావ్యత్యాస ముండగూడదు. మనోవ్యాధులు, కిరీరవ్యాధులు రెండింటికీ కారణములు ఒక్కటిగనే యుండును. నేను దొంగతనము జేసినచో దోమరహితముగ సంఘుని బంధనలకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించినవాడ జరుగుదును. నేను కడుపునొప్పితో బాధపడువాడ నగుచో అప్పుడుగూడ దోమరహితముగ సంఘు నిబంధనల సరిక్రమించినవాడనే యగుదును. కిరీరవ్యాధులు చులకనగా జాడపడుటకు కారణమేమన ఆరోగ్యనియమాలను పేదవారికన్న గొప్పవారే యెక్కువసారులు అతిక్రమించు చుండురు. గొప్పవారలకు మోటుయిన దొంగతనము జేయుటకు అవకాశములు లేవు. చోరిలు జరుగుచుండినచో వారికి కష్టము గానుండును గావున వారే కానుములు నిర్మించువారగుటచే దొంగలను శిక్షించుచుండురు. కాని తాము మర్యాదగాజేయు మోసములు లంచగొంపములు మోటు దొంగతనములకన్న అపాహారము లని వారికి తెలియను. రెండు సంస్థలు అనుచితచికిత్సజేయుచుండుట చేతనే అభివృద్ధి గాంచుట వింతగానున్నది. వైద్యకాలయందు రోగులను కనికరముతో చికిత్సజేయుటచేత నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. వైద్యులు చేరోకవిధముగా సంస్కరించుటకు ఓటులేను శిక్షించుటయే ప్రాధాన్యముగా గణించుటచే జెయిల్స్ అభివృద్ధి యగుచున్నది. మానసికముగాని కిరీరసంబంధ మైనవిగాని వ్యాధులు క్రమపద్ధతిని తప్పకుచే వచ్చివిగా గణించి

రోగులను వైద్యులను యెక్కువ చనువొసంగక యెక్కువ కఠినముగా జాడక సానభూతిగలిగి దయతో చికిత్సజేసినయెడల జెయిల్స్ వైద్యకాలల యావత్కృత తగ్గును. దోమరహితముగ సంఘమునకు జెయిల్స్ యెంత అనవసరమో వైద్యకాలగూడ నట్లే యనవసరము. వైద్యకాలముండి వచ్చు క్రతిగోగియు కారాగృహమునుండి వెలువడు ప్రతి వైద్యము మానసిక కారీరక ఆరోగ్యముల గూర్చి ప్రజలకు బోధించేయగల సమర్థత గలవారై యుండవలెను.

ఈలాతెలియ మెంచుట యింతిలో ముగింపవలెను. జెయిల్స్లో ఆర్థికసౌవువము గాపాడుటకై లోభకత్వ మనలంబించబడుచున్నదని వినుటకు చదువరులు విస్మయము జేంచెదరు. నీరుతోడుట, పిండివిసరుట, రోడ్డు గదులకు భవనములు, వంటచేయుట మున్నగు పనులన్నియు వైద్యులచే చేయించుచున్నను వారు తమ తిండికి దగినంత ఆగ్రహ జేయజాలకున్నారు. ఇంతకష్టపడినను వైద్యులకు యిష్టమైన పదార్థములు, రుచ్యములను వంటలు లభింపకున్నవి దీనికి కారణ మేమన వంట మున్నగుపనులు జేయువైద్యులకు అపనులయందు శ్రద్ధలేకుండుటయే. వారి యెడల సానుభూతిలేని అధికారుల తడికి భయమున కర్పంధముగా అపనులను జేయుచున్నారు. వైద్యులే దయార్థి వృత్తయులై తోడివైద్యుల ఆరోగ్యాభివృద్ధి యందు అభిమానముగలవారయినచో వారువారు జెయిల్స్కు రానవసరమే యుండదు. కావున కారాగృహములు ప్రస్తుతమున్నట్లు వ్యయాధికములగు కెక్కువలకు లవలెగాక, సహేతుకమును; నిత్యుధ్యమునకు పరిపాలనావిధానము గల సంస్థలు గాజేసినచో స్వపోషితములగు సంస్కరణాలయములుగా నుండగలవు. నీరుతోడుట, పిండివిసరుట మున్నగు పనులవలన వృధాగా శ్రమ నిచ్చుట యనవసరము. నేనే అధికారమునం దుండినచో పిండివైసుండి తెప్పించును. నీరు యంత్రములవ్వారా తోడింతును. ఇట్టి స్వల్పకార్యములు పనులు జేయించుటకన్న కారాగృహములయందు వ్యవసాయము, చేతిములు వడకుట, నేయుట జేయించెదను. చిన్న జెయిల్స్లో కడుకుట నేయుట మాత్రమే యుండవచ్చును. ఇప్పటికే కొన్ని ముఖ్యకారాగారములయందు నేతపరిశ్రమ గలదు. ఇంక జేయవలసిన చేమన, ఏకుట వడుకుట ప్రకారమెట్లవలెను. అందుకులయుప్రతి జెయిల్స్లోనే పంపించవచ్చును. ఇంకవలన జాతీయగృహపరిశ్రమ యభివృద్ధి జెందును. కారాగారములు స్వపోషితములుగా నుండును. వైద్యులు పశుశ్రమ పోటీలను పెంచుటకుగాక లాభకరముగా నుండును. యరవాడజెయిల్స్యందు ఒకముద్రణాయంత్రము గలదు. ఇంక వైద్యుల సహాయమున నడిపింపబడుచున్నది.

సామాన్యముగా జరుగుచున్న ముద్రణాయంత్రములకు యిది అన్యాయముగ పోటీదగులచున్నదని నేను భావించెదను. బయట పరిశ్రమలతో జెయిల్స్ పోటీదగినచో తప్పక లాభము పొందగలవు. కాని నేను జెప్పినచేమన, యిట్టిపోటీకి దిగ నవసరములేకయే నవి స్వపోషితములుగా నుండగలవని. అంగండు వైద్యులకు గృహపరిశ్రమ నేర్పుటవలన వారు వివిధలయినవిధ మర్యాదగా జీవనోపాధి గడించుకొనగలరు.

ప్రజాసౌఖ్యమున కనుకూల మగునట్టి వాతావరణమే జెయిల్స్యందుగూడ నుండవలెను జేసెదను. వారు బంధువులను జూచుటకు, గ్రంథములు చదువుటకు, విద్యాశిక్షణ బడయుటకుగూడ అవకాశ మొసంగెదను. అవిశ్వాసము తొలగించి దాని స్థానే విశ్వాసమును స్థాపించెదను. వారుజేయు అన్నిపనులకు ప్రతిహార మొసంగి వారి ఆహారము వారు ఆర్జించుకొనవారుగా చేసెదను.

చాలమంది శిక్షులకు పరిమితి యేర్పరుచను. అట్లయినచో యేవైద్యులు సంఘసేవకును స్వస్థస్కరమునకు అత్యుచుగు కాలముకన్న యెక్కువకాలము వైదులలో నుండ నవసరము లేట్లు జేయవచ్చును.

జెయిల్స్ చేయుటకు చాలవరకు పునర్నిర్మాణ మానకృత్కమని నేనెరుంగుదును. ఇప్పుడున్న వార్డులు మిలిటరీ ఫీంచని ఉద్యోగులకు తప్పించి తేరుగ కొందరిని నియమింపవలెను. ఈ సంస్కారము అధికధనవ్యయము లేకుండనే జరుగగలదని నేనెరుంగుదును.

ప్రస్తుతమున్న కారాగారములు చోరులకు, క్రూరులకు, పాతిక క్రాంతిగృహములకు, సామాన్యవైద్యులకు ప్రాణమిక్కుటములుగ నున్నవి. ఎక్కువమంది రెండవతరగతి వారకలరు. వరులు యేదోయొకరిని తనకు గావలసినవన్ని సాధింపగలుగుచున్నారు. అనుభవములేని సామాన్యవైద్యులు అత్యుత్కృత వాంఛలనుగూడ సంపాదించ లేకున్నారు. నేను వైద్యశాస్త్ర విధానముప్రకారము వంచకులు సౌఖ్యముగా నుండవలెనన్నచో దగిన

శ్రమపడవలసి యుండును. సామాన్యశ్రమిలకు అనుకూలమైన పరిస్థితు లుండును. సత్వర్తనకు ప్రోత్సహముండును. అన్యాయ ప్రవర్తనగణించబడదు.

శ్రమిలను వారి ఆశీర్వాదము ఆర్జించు కొనుటకు గాను పరిశీలించినచో సామర్థ్యముండును. న్యాయము, ప్రతిపక్ష మహాత్ముల యుండుటచే కృత్యాధి:ములగు తిండిభిక్షులు తగ్గును.

లిబరలువత్తము : కద్దరు

(యంగుఁగిండియా)

లిబరలువత్త ప్రభుత్వము ఒక విశిష్టముగా ఉన్నది. ఇట్లు ప్రాయము చూచుచున్నాము. "నా సహచరులతో గూడ నేను ఖద్దరును గూర్చి చాలవరకు చర్చించితిని. అందుగల ప్రాశస్త్యముగూర్చి యెట్టిసందేహమున లేదు. కాని యియ్యవ్యము శాసనోల్లంఘనమునకు సంబంధముగా తేము యత్నముని మీరు ప్రకటించుచుండచే చిక్కుగలదు. ఈ కద్దువ్యమును అసహాయోద్యమముతో సంబంధము లేనిదిగా జేసినచో నెక్కువ సహాయము గలుగుననియు, కెల్లరచే ఆమోదింపబడు ననియు నేను చలించుచున్నాను."

ఈ అపోహ అసహాయోద్యమ మెంతప్రాచీన మైనదో అంతప్రాచీన మైనది. శాసనోల్లంఘనకు సంబంధమైనవారే తప్ప ఇతరులు కద్దునకు శాసనోల్లంఘనమునకు గల సంబంధము గూర్చి విచారించ నవసరములేదని నేను అనేకసారులు చెప్పి యుంటిని. శాసనోల్లంఘనమునకు కద్దు రు నకు సంబంధము లేదు. కద్దువ్యమును ప్రారంభించ బడకుమున నేను చాల శాసనోల్లంఘనములను జరిపియుంటిని. కెయిరా శాసనోల్లంఘనమునందు పాల్గొనినవారికి కద్దులేమిటో చెబియ్యదు. బోర్నానునందు నల్ల భాయిగారి సత్యాగ్రహముగూడ కద్దురు నియమము గలవారు కారు. కాంగ్రెసు వాలంటీరులు దప్ప శాసనోల్లంఘన మొనర్చుటకు సిద్ధపడిన యితరులు కద్దురును కట్టవలె ననునిబంధన లేకుండెను. దీనికారణము స్పష్టమైనదే. ఈ ఉద్యమము స్వరాజ్యము సంస్థాపించుటకు జరిపినదిగాను. స్వరాజ్యమునకై చేయు శాసనోల్లంఘనమునకు కద్దురు అవలంబించు మని నేను నుడువుటకు రెండు కారణములు గలవు. మనవేతము లో కద్దురు పూర్తిగా విస్తరింపనిది స్వరాజ్యము చేకూరుట దుర్లభము. ప్రజాసమదాయమునందు తగిన కట్టుబాటులు కట్టకము గలగజేయుటకు ఇది యోగ్యము సహాయపడును. అవి లేనిది సమష్టిశాసనోల్లంఘనము దుర్లభము. శాసనోల్లంఘనము రాకుండ జేయవలెనన్న నెల్లరు కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు గడంగవలసి యున్నదిని విచార పక్షమువారు యితరులు గూడ గుర్తించవలెను. ముఖ్యముగా మాకు అంతములను కొనసాగించవలెను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని పెంపొందించుటకు, కద్దురు సర్వత్ర వ్యాపించ జేయుటకు, హిందువు లందరు కలిసి అస్పృశ్యత తొలగించుటకు దీక్షతో బూనుకొనినచో స్వరాజ్యము సులభముగా చేకూరును. కద్దురు ధరించు ఆంగ్లేయులు కొందరు గలరు. కాని వారు శాసనోల్లంఘనము అసహాయోద్యమముల యెడల సానుభూతి యొసంగుటకు గూడ నిష్టపడరు.

మో. కా. గాంధీ

నారాయణవరం: అస్పృశ్యత

నారాయణవరంలో సి.వి. రంగంకెట్టిగారు అస్పృశ్యతను తొలగించుటకై జేయు ప్రయత్నములయందు ఆయనను గాగ్గించునందు బహిష్కరించిరి. హత్యయొనర్చుటకు కుట్రలు గూడ జరిగినవి. కూనీజుగునేమో యనితయన చెన్నపురి వచ్చియుండెను. ఈ విషయములు యెప్పు లేఖనుజూచి గాంధీ గారు యిట్లు గాగ్గించుచున్నారు.

"సి.వి. రంగంకెట్టిగారు ఆత్మసంరక్షణకై సహాయమునకు వేచియుండక తనవిధి నెరవేర్చి ధైర్యముతో తిరిగి (నారాయణవరం)వచ్చునని జలంపవలెను. న్యాయము సత్కార్యములయందు పరాత్పరడే రక్షణయొ సగును. ఆయనను హత్యయే యెదుర్కొనినచో సంతోషముగా నెదుర్కొనవలెను. అంతతో నీపాపము వెంటనే తొలగిపోవును. కాని జయన యెట్టిలోపము జేకుండ నుండవలెను.

విదేశపత్రికాభిప్రాయములు

అందీ దాసు

(నేమను పత్రిక)

గాంధీగారు సి. ఆర్. దాసుగారు బొంబయిలో కలిసి ఆలోచించుచున్నారు. కాని శాసనసభలు, ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుట మున్నగు ముఖ్యసమస్యలవిషయమై ఇరువురును తమ భేదాభిప్రాయములను మార్చుకొనలేదు. ఈ విషయమై పత్రికలు ప్రకటించుచున్న వ్యాఖ్యానములు తప్పుభిప్రాయముల కెడమొసగుచున్నవి. నిజమగు పరిస్థితు లిట్లున్నవని గుర్తించుటకు వీలులేకున్నది. రాజ్యాంగతంత్రము గాంధీగారికి గిట్టుదు. శాసనసభలతో ఎట్టి సంబంధ ముండరాదని వారి భిప్రాయము. ప్రతిఘటనమునకై శాసనసభల నుపయోగింపవలయునను చాసుగారి విధానము అసహాయోద్యమము కాదనియు దౌర్జన్యరహితమైనదికాదనియు గాంధీగారి భిప్రాయము. కాని స్వరాజ్యపక్షమును వారి కార్యక్రమమును గాంధీగారు ఆక్షేపించరు. స్రతిహాలప్రచారము సజుపరు. గాంధీగారు ప్రతిహాల ప్రచారమునకు గడంకుట కెట్టితన మగును. వీలయిన భారతదేశములో విజ్ఞానవంతు లందరు రాజకీయతంత్రముపై విశ్వాసముగలవారై యున్నారు. బహిష్కరణమువిషయమై గాంధీగారు కొత్తగ నేమియుచెప్పలేదు. విదేశవత్తములను బహిష్కరింపవలయునని వారు పట్టుదలతో నున్నారు. ఇట్లు చేయుచున్న వారి ఖద్దురప్రచారము కొనసాగదు. కాని సామ్రాజ్యవస్తు బహిష్కరణము జాతీయవైదమ్యమును మోచించు ననియు కావున అదితప్పనియు గాంధీగారిజాదము. 1920 సంవత్సరమున వారు నాయకత్వమును వహించినప్పుడు ప్రకటించిన భిప్రాయములకును ఇప్పటి భావములకును ఎట్టి వ్యత్యాసము లేదు. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితుల విషయస్థితి ఎంతమాత్రము తగ్గలేదు. గాంధీగా రివిషయమై గావించిన ప్రకటనము కాంగ్రెసునందు చీలికను కలుగజేయునని ఊహింపబడుచున్నది. ఒకప్పుడు సంపూర్ణాధికారములు గలిగిన నాయకునకును దాసు నెహ్రూగార్ల పక్షమునకును ఇక ఒడ్దికకుదురుట కష్టము.

భారతదేశపు పరిస్థితులు

(రెవ్యూ ఆఫ్ రెవ్యూస్)

సామ్రాజ్యముసహస్రభయందు ఆసియావాస్తవ్యుల హక్కుల విషయమై కొంతప్రస్తావన జరిగెను. ఈ సమస్యయే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి దృష్టిని సంపూర్ణముగ ఆకర్షించుచున్నది. ఇటీవల ఆమెరికావారికిని జపానువారికిని ఈవిషయమై కొన్ని విభేదము లేర్పడినవి. కాని ఈసమస్య సంపూర్ణముగ తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడుట సాధ్యమా అని సందేహించుచున్నాము. ఆమెరికా విలేఖరులు, వారాపత్రికలు జపాను విషయమై ఎంతజాగ్రత్తతో వ్రాయవలెనో భారతదేశము విషయమైకూడ బ్రిటిషు విలేఖరులుకూడ అట్లే జాగ్రూతతో వ్రాయవలెను కాని ఇంగ్లండునందలి వారాపత్రికల సంపాదకులు విలేఖరులు ఈవిషయమై ఎట్టిశ్రద్ధవహించుటలేదు. తప్పు వ్రాతలు వ్రాసి భారతదేశమునందలి అధికారులకును ఈదేశమునందలి అధికారులకును అధికమున కష్టములను కలుగజేయుచున్నారు. "ఈక్షుద్రులను కాల్చి చంపవలయు"నను వారు ఇప్పటికెంతయో కీడుకలుగజేసియున్నారు. ఇట్టి విపరీతవిధానము లవలంబించుటకై ఎట్టిసత్తములు కలుగునో విద్గండువిషయమున మనము అనుభవించియున్నాము. 19 వ శతాబ్దమున ఇటాలియనుల విషయమునను 20 వ శతాబ్దమున స్లావులవిషయమునను ఇట్లే విపరీతముగ ప్రవర్తించుటచే ఆస్త్రియహంగరీ ఎట్టి గతి పట్టినది చూచియున్నాము. భారతదేశమునకును ఇంగ్లండునకునుసంబంధము నిలిచియుండవలయు ననిన భారతీయులన్యాయమున కోరికలను సానుభూతితో ఆచరించుట అవసరము. బ్రిటిషు పరిపాలనమువల్లభరతదేశమునకు అధికములభయు కలుగలేదని భారతీయులను చెప్పసాహసించుట. బ్రిటిషువారు భారతదేశమును ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి పరిపాలించుచున్నారు. ఇట్టిదీర్ఘపరిపాలన మిట్లు సక్రమముగ కొనసాగుచుండుట ముందెన్నడు జరిగియుండలేదు. బ్రిటిషువారి కీర్తికిని స్వలాభమునకును వారట్లు దేశమును పరిపాలించు యుండిరిని భారతదేశమునందు పనిచేయుటయే జీవితపరమావధిగా కొంతమంది ఆంగ్లేయులు తలవకుండిన ఇట్టిఫలితము లెన్నటికిని కలిగియుండవని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నాము. బ్రిటిషువారిసంకల్ప మింకను సంపూర్ణముగ నెరవేరలేదు. కాని ఈ

సంకల్పము నెరవేరుట బ్రిటిషువారికిని భారతీయులకును, అధికారులకును, అసాధికారులకును అసోగ్యమేర్పడుటపై ఆధారపడియుండును. ఆదోశపరులకు లొంగిపోకూడ దనువాదము అప్రస్తుతము. అస్పృశ్యముగ జాతీయవాంఛియులు ప్రకటించబడుసమయమున, నాయకుల వ్యక్తిగతారణములవల్ల వారికి పలుకుబడి కలుగదు. ప్రజలయందు వ్యాపించుచున్న అసంతృప్తియే నాయకుల పలుకుబడికి కారణమని గ్రహింపవలయును. కేవలము ఆదోశపరులకు లొంగిపోవుట వివాదకరమగును. ధర్మముపై ఆధారపడి, ప్రజలకోరికలను సానుభూతితో ఆచరించు ప్రభుత్వములు ఎట్టిచిక్కుసమస్యలైనను పరిష్కరింపగలవు. ఇతర ప్రాచీనదేశములందు వలెనే భారతదేశమందుకూడ పోలీసువారి కన్నకు తుపాకులన్నను, న్యాయమార్గము ననుసరించి ధర్మమును కలుగజేయువలయునను సంకల్పమును ప్రకటించుట అకాంతిని అంతమొందించుటకు అత్యుత్తమముగ సాధనముగ నుండును. భారతదేశము విషయమున కాపలసినశక్తి నైతిక శక్తి.

విరారాలు

రెవ్యూ ఆఫ్ రెవ్యూస్

కలకత్తాయందలి ఇంగ్లీషుమొను పత్రికయందు ఏప్రిలు 12 వ తేదీ ప్రకటించబడినవార్త భారత దేశమున పరిస్థితు లేవిధమున పరిణమించుచున్నవి గుర్తు చూపుచున్నది. విరారల విషయమై మోదరాబాదు నైజాము, రాజ పతినిధి ఇండియా మంత్రిగార్లకు జరుగుచున్న కారాయచారములను గమనించుచుండుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించ విరారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. తనకు విరారును తిరిగి ఇచ్చవలయునని కోరుచు కడచిన అక్టోబరు మాసమున నైజాముగారు రాజ్యపతినిధి కొక జాబువ్రాసిరి. తన నిరంకు శాధికారమునకు విరారు పౌరులు లోబడకుండునట్లు చేయుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును నేనకును సంబంధించిన విషయములందు తప్ప ఇతర విషయములందు ప్రజలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసగుటకును ఆలేఖయందు నైజాముగారు అంగీకరించిరి.

కామున్సుభలో ఇండియా సహాయమంత్రి ప్రకటించిన విధమున ఈసమస్య విరారల అభిప్రాయములకు అనుగుణ్యముగ పరిష్కరింపబడవలెను. కాని కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానము ధోరణిని గమనించుట అవసరము. నైజాముగారు రాజ ప్రతినిధికి జాబువ్రాసినయొ, తమ అభిప్రాయమును తెలిపవలయునని విరారు పౌరుల నెవ్వరు కోరలేదనియు, కావున ఈవిషయమై గమనించుచుండుట అవసరమనియు వారు తీర్మానము గావించిరి. చిక్కులతో కూడుకొనిన ఇట్టి ముఖ్యసమస్యను పరిశీలించుటకు ఒక విచారణసంఘమువారిని నియమించుట సరియగు మార్గము. ఈసమస్యను నిష్పక్షపాతబాధితో విచారణ సంఘమువారు పరిశీలించి న్యాయమగువిధమునసంపూర్ణింపవలెను. సకాలమున చేయు నిర్ణయముకు పని గంభీరముగ సిద్ధాంతములకన్న ఎక్కువ విలువగలిగియుండును. విరారును స్య ధర్మవృష్టితో పరిష్కరింపబడిన బ్రిటిషువారి సదుద్దేశముల విషయమై భారతీయులకు మరల విశ్వాస మేర్పడవచ్చును.

నిరాధారమగు అన్యాయదేశము

(అమృతబజారు పత్రిక)

కడచినశుక్రవారపు ఫార్వర్డు పత్రికయందు ఈ క్రింది వార్త ప్రకటించబడినది:-

"తారకేశ్వర సత్యాగ్రహోద్యమమును నిర్వహించుటకై వంగరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నియమించబడిన తారకేశ్వరసత్యాగ్రహసంఘమున సభ్యులగుండుటకు క్రియత శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు అంగీకరింపలేదని సంఘపు కార్యదర్శివల్ల తెలియుచున్నది. సర్వేంటు పట్టిసింగ కంపెనీకి దర్బాంగ మహారాజుగారు కొన్నివరలెటపై రెం వేలరూప్యముల అప్పు ఇచ్చుటకు అంగీకరించి రని తెలియుచున్నది. కాని ఈవార్తకు శ్యామబాబుగారు సత్యాగ్రహసంఘ సభ్యులుగ నుండకుండుటకు ఎట్టి సంబంధములేదు."

ఈఅప్పువిషయమై ఫార్వర్డు ప్రకటించినవార్త నిజమైనను, వంగరాష్ట్రమునందలి స్వాధ్యత్వగులలోను నిరాడంబరులలోను ఒక్కరగు శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారి పరిచయము గలవారందరు, వీధాధనలాభము కొరకు వారు స్వాభిప్రాయములను విడనాడి అంతరాత్మకువిరుద్ధముగ ప్రవర్తించెదరని ఎంతమాత్రము నమ్మజాలరు. కాని ఇట్టిస్వని కలుకజేయువార్తను ఫార్వర్డుపత్రిక ప్రకటించినది. ఒక ఉద్దేశము నెరవేరుటకై నాయకుల పలుకుబడిని తగ్గించుటకు ఇట్టివిపరీతనూచనలు గావించు నంతటిసీచస్థితికి వంగరాష్ట్రము వచ్చియుండుటచే రాష్ట్రపుప్రజాశాంతినితమ విషయమై నిరాశ చెందవలసియున్నది.

పంజాబు యిండస్ట్రీయల్ బాంకు లిమిటెడు లాహోరు

డైరెక్టరుల అప్పీలు విచారణ-తీర్పు
ముందు చెప్పబడును

లాహోరు, జూన్ 14:—పంజాబు యిండస్ట్రీయల్ బాంకు లిమిటెడు కంపెనీ డైరెక్టరులు ఒక డైరెక్టర్ల సభలో తమ ఓటింగు అధికారమును దుర్వినియోగపరచివండుటకై యిండియన్ కంపెనీల చట్టము 91 బి సెక్షనుక్రింద నింద మోపండి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఎవర్సనుగారిచే 1000 నుండి 2000 వరకు శిక్ష విధింపబడిరి. దానిపై దివాను మంగల పింగును తక్కిన డైరెక్టరులు అప్పీలు చేసికొనగా ఆ తేదీన హోరు డిస్ట్రిక్టు ఆండుసెషన్సు జడ్జి లాలారంగీలాలుగారి దగ్గర లావిచారణకు వచ్చెను.

డాక్టరు నందలాల్ రాయసాహెబ్ మూల్పుండుగారు బాధిష్టము, రామచంద్ర మన్ చందా వకీలును వాదల తరఫునను, అసిస్టెంటుల్ కలెక్టరు ప్రెంసరుగార్లకన్ శోభుగారు ప్రతివాది తరఫునను నిలువబడిరి.

రాయసాహెబ్ మూల్పుండుని అభ్యంతరములు ప్రారంభమునకే తేను విచారణముగూర్చి రాజసాహెబ్ మూల్పుండుగారు 4 అభ్యంతరములను చెప్పిరి. 1 ఫిర్యాదియైన జాయింట్లు ప్లాట్ కంపెనీల రిజిస్ట్రార్లకును తాను దాఖలు చేయక తన తరఫున బాధితులయిన మరెవరికి అధికారము వచ్చెను.

2. ఫిర్యాదిని పరీక్షగాని క్రాసుపరీక్షగాని చేయలేదు.

3. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తాను తీర్పుచెప్పక మరెవరికీ మేజిస్ట్రేటును బ్రాన్సుఫురుచేసినాడు. ఇది లాకుకొంత భిన్నమై యున్నది.

4. ముద్దాయిలు వేరు వేరు విషయములకు శిక్షింపబడినను అందరనుకలిసి విచారించబడినారు. కావున క్రిందికోర్టు ముద్దాయిలయెడల దురభిప్రాయముగల్గి సరిగా విచారించలేదు.

నోట్సుగారి జవాబు

క్రిందికోర్టులో ఆక్రమమేమియు జరగలేదని నోట్సు గారు జవాబుచెప్పిరి. తేనుతాను దాఖలుచేసినను తనతరఫున మరెవరికీ దాఖలుచేసినను ఒకటే విచారించుచున్న మేజిస్ట్రేటుగాక మరెవరికీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పవచ్చునను సంజాయి హైకోర్టు నిబంధనను చూపించెను. న్యాయమూర్తి అభ్యంతరములను తరవాత విచారించునని చెప్పి విచారణను సాగించెను. ఇరుపక్షముల న్యాయవాదులును వాదించిరి. నోట్సుగారు కంపెనీలచట్టముయొక్క 91 బి సెక్షను చాల వికాలమైనదనియు వాదల న్యాయవాది చెప్పినట్లు సేరము సాంకేతికముగాక మిగుల గొప్పదనియు మోసముక్రిందికి వచ్చుననియు చెప్పిరి. తీర్పు ముందు చెప్పబడును. (ఆ|| ప్రె||)

పరగణా చీఫ్ కమిషనరుపదవి

సిమ్లా జూన్ 14:—మన్మధుర పరగణా చీఫ్ కమిషనరు పదవినిగూర్చి ఒక ప్రకటన గెజెటులో చేయబడినది. మధ్యయిండియాలోని గవర్నరు జేసరలు యేజెంటు చీఫ్ కమిషనరుగా నియమింపబడినాడు. ఫౌకనిక ప్రభుత్వమునకు గల అధికారములన్నియు నీయనకు గలవు. (ఆ|| ప్రె||)

రూర్కీ హత్య

ముద్దాయిపై నిందారోపణ తొలగింపబడెను
రాహ్ పిండి, జూన్ 14:—రూర్కీ హత్యలో నెవస్సుజడ్జి ఏకగ్రీవముగా నుడివిన ఆ సెషన్లయభిప్రాయము తోనేకీభవించి ముద్దాయును డాక్టోగారిపయి నిందారోపణ తొలగింపబడెను. ముద్దాయికి ఆ స్త్రీతో సంబంధమున్నదనియు రూర్కీని ముద్దాయిగింతు పిసికి నంపినాడని తాను నమ్ముచున్నను, డాక్టోగారికిని ఆ స్త్రీకిని గల ప్రేమపూర్వకమైన సంబంధమునుబట్టియు, హత్యజేయఁబడినంత కారణము కనడక పోవుటవలనను హత్య బుద్ధి పూర్వకముగా చేయబడినదని చెప్పబడు చాలినంతయజావు లేదని న్యాయమూర్తి చెప్పెను. అదిగాక మరణము ప్రమాదవశమున జరిగినదని చెప్పబడు తగిన కారణమున్నది. ఈ విషయములో ఆనుమానపడుటకు తగిన అవకాశ ముండుటయే ముద్దాయికి లాభకరమయ్యెను. అందువలన ఆతని పై నిందారోపణ తొలగింపబడెను. (ఆ|| ప్రె||)

కృత్రిమపుకర్సోనోట్లు

కొచ్చిన, జూన్ 15:—కృత్రిమపు కర్సోనోట్లు లక్ష యే. రు. జేయు ముం డి ర ను జేర ము క్రింద కొచ్చిన, పోలీసువారు ఈ దినమున చాల మందిని పట్టుకొనిరి. మొదట ఎర్నాకులంతాలూకా ప్రెజర్ లానికొనుదురూపాయిలకృత్రిమపునోట్లకటి వచ్చెను. దానిపైన, సంస్థానమునం దింకనునితరనోట్లనిట్టి నోట్లు ఉంకియుం డవలెననియించి పోలీసువారు పరిశోధనల జరుపగా కృష్ణమట్టి అనుఒక ఎజావాకులధుని యింటివద్ద కొన్నికృత్రిమపు దురుపాయిలనోట్లును, కొన్నిబాబులును దొరకెను. కృత్రిమపునోట్లను పంచిపెట్టుటకు జాలమంది ఏజెంట్లు నియమింపబడిరిని తెలిసెను. ఏజెంట్లుగా ననుమానింపబడిన మరెవరిని గృహమున సోదాజూడగా, 66 కృత్రిమపు అయిదు రూపాయిలనోట్లుల భించెను. 100 రూపాయలనోట్లు గూడ దొరకెను. ప్రైవేటుర్యు అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ|| ప్రె||)

బూట్లు పరిశ్రమ

రక్షణ

సిమ్లా, జూన్ 14:—బూట్లుచేసే కంపెనీ ఒకటి రక్షణదళి, అట్టిరక్షణనిమిత్తమై యిప్పుడు గట్టిగానడుగనని కెప్పుబుచేతను, మరెవరియితర బూట్లుకంపెనీ రక్షణసంగతి అడుగకుండుటచేతను టాటాభివృద్ధి వారు ఈవరకేముకు రక్షణనిచ్చు విషయము విచారింప నక్కరలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. (ఆ|| ప్రె||)

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము

మాస్టరు ఆఫ్ కామర్సు డిగ్రీ

బొంబాయి, జూన్ 14:—కళలు శాస్త్రములందున రెనే వాణిజ్యమునందునూడ ఉన్నతవిద్యల నభ్యసించుటకై తగిన పదుపాయముల సేర్పరముటకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ నెనేటువారు, ప్రిన్సిపాలు టన్నునుగారి తీర్మానముపై బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయవిభానములో మాస్టరు ఆఫ్ కామర్సు డిగ్రీని ప్రతేకపెట్టుచు ఒకతీర్మానము గావించిరి. (ఆ|| ప్రె||)

నవాబ్ అబ్దుల్ మజీద్ గారి మరణము

అల్లాబాదు, జూన్ 15:—65 ఏండ్లవయసున హిందూరు నివాసులగు నవాబు అబ్దుల్ మజీద్ సి. వి. ఇ. గారు అల్లాబాదులో చనిపోయిరి. (ఆ|| ప్రె||)

అల్లాబాదు మ్యునిసిపలు బోర్డునభ

కాంగ్రెసువారే ప్రజలకు శత్రువులు

అల్లాబాదు, జూన్ 15:—అల్లాబాదు మ్యునిసిపలు మార్కెటులో అద్దెలు పెంపుచేయబడిన చాలమందిమపు కీపరులు వీరికష్టములను విచారించుటకై నిన్నుజరిగిన బోర్డునభకు వచ్చియుండిరి. టౌన్ డక్ గారి తీర్మానముపై నూటికి 20 నుండి 30 వరకు పెంపుజేయుటకు బోర్డువాడు తీర్మానించిరి. కాని సభ ముగియుటతోడనే యిట్లు పెంపుజేయుటకు తాను ఒప్పుకొనమని మపుకీపరులు తేలువేయుచు చెప్పకొనిరి. అందులో నొకడు గుంపుగానున్న ప్రజలతో, కాన్సిలులోనికిని పురపాలకసంఘములలోనికిని ప్రవేశించిన కాంగ్రెసువారే ప్రజలకు శత్రువులని చెప్పెను. (ఆ|| ప్రె||)

కస్తూరి రంగయ్యంగారి గృంథాలయము

మచిలీపట్నము, జూన్ 15:—ఈదినమున “సరస్వతీవిలాసు”నందు కస్తూరిరంగయ్యంగారి గ్రంథాలయము స్థాపింపబడెను. ఆనందరెడ్డియన కార్యదర్శి కస్తూరిరంగయ్యంగారిని ప్రశంసించుచు నుపన్యసించెను.

పానుగలు రాజాగారు

మచిలీపట్నం, 15:—ఏలూరునందు మునిసిపలు మార్కెటునకుపునాశిరాయి చేయుటకుగాను, స్థానికస్వపరిపాలన మంత్రియగు పానుగల్లూరాజాగారి నేనెల 24 లేదినఏలూరునకు జానెదరు. (ఆ|| ప్రె||)

ఉచిత విద్య

బొంబాయి, జూన్ 14:—బొంబాయికార్పొరేషను వారు కొద్దికాలము ఉచితవిద్యను జి. ఆం. డు. య. ఫ్. వార్డులలో ప్రవేశపెట్టెదరు. (ఆ|| ప్రె||)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం. జూన్ నెల 16-వ తేదీ సామవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరిగిపోయిన అత్యధికములో	మరిగిపోయిన అత్యల్పములో	వర్షము	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	మరిగిపోయిన అత్యధికములో
కలి 24 గంటలలో	కలి 24 గంటలలో	కలి 24 గంటలలో	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షము	మరిగిపోయిన అత్యధికములో
గోపాలపురం	87.8	82.4	...	0.26	44.86
విశాఖపట్టణము	95.2	83.5	...	0.86	87.09
కాకినాడ	100.9	85.2	...	0.29	83.09
మచిలీపట్టణము	101.2	85.0	...	0.84	41.59
కర్నూలు	95.8	76.8	...	0.58	26.01
బళ్లారి	92.8	76.8	...	1.22	20.51
కడప	100.1	81.2	...	0.68	81.28
నెల్లూరు	105.5	85.8	...	0.08	87.98
మద్రాసు	102.0	85.0	...	0.80	50.74
కడలూరు	98.4	81.2	...	0.02	52.94
సేలము	92.9	75.1	...	0.78	89.80
కోయంబత్తూరు	80.9	71.1	0.25	4.82	22.28
తిరుమనాపల్లి	97.7	76.6	...	0.08	88.18
నాగపట్టణము	98.7	79.0	...	0.38	54.98
మధుర	94.2	77.7	...	0.87	38.58
పాంబన్	92.8	80.1	...	0.05	87.00
తిరువల్వేలి	0.44	28.34
తిరుచేండూరు	79.3	72.7	1.88	19.42	84.51
కొచ్చిన్	79.5	73.5	1.61	35.28	114.51
కాలికట్టు	81.0	73.9	1.86	27.22	117.16
మంగళూరు	86.1	73.4	2.88	24.98	125.68
బెంగళూరు	81.6	66.8	0.06	8.41	85.87
మేకలూరు	67.2	62.6	1.40	11.44	125.46
కొడైకనూర్	69.6	54.2	0.10	4.76	62.18

సగ్గారులు:—మొత్తముగా ఆకాశము మేఘావృతంబై యున్నది. దక్షిణమున ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 నుండి 6¹/₂ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8.7 నుండి 8.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—ఆకాశము మేఘములతో మాడుకొన్నట్లే ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. శీతోష్ణస్థితి సమానముగ నున్నది.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమాస్త్రముగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 6, మద్రాసులో 8.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని పడమటి ఆర్ధభాగమున వర్షము కురియును. ఎన్. ఆర్. సావూరు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈకాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు వంతినపులు చేర్చబడినవి. అందను సామాన్యముగ వాడతగినవి. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయదు. ఈకాటుకను విడువక కొద్దిదినములు వెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కడ్లు అంటుకొనుట, కంటిమందలు, కండ్లమసకలు మొదలగుం మూనును. డబ్బీలో సాఫులయెత్తు కాటుకమాత్రమేయుదునది.

వాయువు నొప్పులను మందు

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తినుపదార్థములలో గాని మార్పువలన, 1. జ్వరముకలుపుట, 2. కీళ్లసందులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల దిగవీయుట, 4. సంతులనమును గుల్బుట, 5. తేమటకు కడలంటుకు వలెలేనటుల కర్మగ్రంథములు విడిచియుట మొదలగునవి. ఈ మందును కొన్నిపూటలు త్రాగినతోడనే నంది యగును పోటు నొప్పులు పోయి శరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. బాధగల స్థలముల వేడినీటితో గాని, ఇటుకపాదముతో గాని గాచి అమృతాంజనము రాయవలెను.

అమృతాంజనం డిబ్బో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్రపత్రిక

1924 వ సం॥ జూన్ నెల 16 వ తేది

సోమవారము

శ్రీనివాసయ్యంగారిపరిష్కారము

గాంధీమహాత్ముడెప్పటికప్పుడు పరీక్షలనెదుట బెట్టుచుండెను. వాని నెదుర్కొనవలయుననిన, క్రజలు తమ మనోభావములను వెల్లడిజేయక తప్పక. సందిగ్ధతవకాశంబుండదు. ఇట్టి పరీక్షకులు మరియొకరు గానరాదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము మురుకుగ జరుగుటకు గాంధీమహాత్ముడొకమార్గమును జూపెను. దానియందు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలవారే దానిని త్వరితముగ శాసనసాగించుటకు సాధ్యమగునను యభిప్రాయమును చెలిపెను. మహాత్ముని ప్రతిపాదనము దేశమందంతటను గొప్పకలవరము బుట్టించెను. హృదయ కరిశోధనమునకును, ఘట్టాభిప్రాయ ప్రకటనకును, విశేష ప్రోద్బలము గలిగించెను. మహాత్ముని నాయకత్వమును మూలద్రోసి స్వేచ్ఛగ బ్రవర్తించెదమని కొందరు ఎలుగెత్తి చాటుచున్నారు. చాలకాలము నుండియు వారిలో చూగియున్న ఆవేదనను వెలిబుచ్చుచున్నారు. మహాత్ముని పలుకుబడిని అంతరింపజేయుటకు దాక్టరు మూన్సిగారు బద్ధకంజులయిరి, వీరివలెనే మరి కొందరును చెలరేగుచున్నారు. మహాత్ముని నిజోద్దేశ్యమునుగాని, వారి ప్రధాన విశ్వాసములనుగాని పాటించక, సామాన్య ఫణిని విమర్శనముల గావించి, వీరు కరిహాస పాత్రులుగ చున్నారు. దాక్టరు మూన్సిగారి యావేశమునకు, మిథ్య రాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారే ప్రోద్బల మొసంగియుండు.

మధ్యరాష్ట్ర హిందూస్థాన స్వరాజ్యపక్షమున కధ్యక్షులగు గోవిందదాసుగారు, మూన్సిగారి ప్రకటనలను తమకు చాల విచారము గలిగించెననియు, స్వరాజ్యపక్షమువారు మహాత్ముని నాయకత్వము కయి తరుగబడిరని తలచుట అసత్యమనియు, మధ్యరాష్ట్రమున హిందూస్థానభాగమునం దిట్టి చిహ్న మేమాత్రము గనపించదనియు, కాంగ్రెసునందు మహాత్ముని పలుకుబడిని నిర్మూలించ నెంచుట ప్రజలకును కాంగ్రెసునకును ద్రోహ మొనర్చుటయే యనియు ప్రకటించుచున్నారు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి వీటివల గావించిన ప్రకటనలందు, మహాత్ముని నాయకత్వము నందు తమకు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదని వెల్లడిజేసిరి. మూన్సిగారి ప్రకటనయు, మహాత్ముని పలుకుబడిని దిగ్గించుటకు మూర్ఖుల ఇంకను ఎక్కువగ వ్యాపించ జెయుటకు తోడ్పడనని తలంపవచ్చును. శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారిపుడు మరియొక ప్రకటన గావించిరి. ఇందువలన, వీరి యుపన్యాసములు గాని వ్రాతలుగాని స్పష్టముగ విభిప్రాయమును వెలిబుచ్చక, దుర్భాగ్యములుగ నుండెడివి. ఏదే పక్షమునకు జెందినో తెలిసికొనుటకు వీలులేకుండెను. స్వరాజ్యపక్షమున జేరుదని వీరు హెచ్చరించుటచే, వీరి యభిప్రాయ మిపుడు స్థిరపడెనని చెలిసికొనవచ్చును. మహాత్ముని పరీక్ష కిది ఫలితమని తలంపవలెను.

శ్రీనివాసయ్యంగారికి చప్పడి కార్యక్రమము పనికిరాదు. అది ఘాటుగ నుండవలయును. మహాత్ముని కార్యక్రమము మున్నోకమారు రుచించినను, ఇప్పుడు దానిసారము దప్పిపోయినది. నిర్మాణ కార్యక్రమమునకును స్వరాజ్యసిద్ధికిని వీరికి సంబంధము గనుపించలేదు. శాసనోల్లంఘనమునకు గాని మరి యే యితర ప్రయోజనమునకుగాని, నిర్మాణ కార్యక్రమ మక్కరకురాదు. వీరి హేతువాద మతి విచిత్రము. ఖద్దరును ధరించుచున్నను హిందూ దేశము నకు స్వరాజ్యము పోయెనుగాన, ఖద్దరును ధరించినను స్వరాజ్యము లభింపదు. స్వరూపాలనము ననుభవించుచు దేశములందు కద్దరులేదు గావున, కద్దరుకును స్వరాజ్యమునకును సంబంధము లేదని వీరు వాదించుచున్నారు. ఇటులనే హృదయపాన నిషేధమునకును స్వరాజ్యమునకును సంబంధములేదు. స్వరాజ్యము ననుభవించు దేశములందు త్రాగుడు బాగుగ ప్రబలి యుండుటయే యిందుకు కారణము. బ్రిటిషు కరిపాలనమునకు పూర్వము త్రాగుడుతక్కువగనున్నను హిందూ దేశము స్వరాజ్యము బాగుట్టుకొనెనని వీరివాదము. ఇటులనే జాతీయవిద్యగాని, అస్పృశ్యతానివారణముగాని, త్రివిధబహిష్కారముగాని స్వరాజ్యము నొసగజాలవు. ఇక స్వరాజ్యమునకు మార్గమిది ?

శ్రీనివాసయ్యంగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము స్థానిక సంఘముల నాక్రమించుట ముఖ్యవసరము. స్థానిక సంఘముల నాక్రమించి నిర్వహించదగిన స్వతంత్ర కార్యము లత్యల్ప మని, అనుభవము చెల్లుపులున్నది. దేశనాయకులకు స్వాగత మిచ్చుట కయినను స్థానిక సంఘముల కధికారము లేదు. మండలాధికారుల చేతికింద కీలు బొమ్మలవలె నీ సంఘము లాడుచున్నవి. అట్టితరీ, వీరిని సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనకు సాధనములుగ జేయుట ఎటులో, అయ్యంగారు చెలువరయిరి. మహాత్ముని కార్యక్రమమును వీరు చులకనజేసితే గాని, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట కెట్టి మార్గముల నవలంబించవలయునో వీరు కనుగొననటులదోచదు. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమునే వీరామోదించెదరు గాన, క్రొత్తపద్ధతులను నిరూపించ నవసరము లేదని వీరు తలచియుండవచ్చును. కాని, చిత్రరంజనదాసు గారును, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారును ఇటీవల గావించిన ప్రకటనయందు, నిర్మాణ కార్యక్రమము నింత చులకనజేసియుండలేదు. శాసనసభలలో జేరి లాభములేదని గ్రహించిన పిమ్మట, వానినుండి లేచివచ్చి శాసనోల్లంఘనమునకు దేశమును సంసిద్ధకరుచుటకై మహాత్మునికి తోడ్పడదమనియు, అతని నియమముల నామోదించెదమనియు, వీరు వెల్లడి జేసిరి.

శాసనోల్లంఘనమునకు నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణము ముఖ్యసాధనమని, గాంధీమహాత్మునితోపాటు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులును అంగీకరించుచునే యున్నారు. రెండింటి సంబంధము లేదని వారు త్రోసివేయలేదు. శ్రీనివాసయ్యంగారి విషయమున దాసు నెహ్రూగార్లను మించిపోయి, సర్వము విధ్యయనిరి. నిర్మాణ కార్యక్రమ ప్రయోజనమును స్వరాజ్యపక్ష నాయకులొకను చాటుచునే యున్నారు. శాసన సభలలో ప్రతిష్టంభనమును వడలుకొని, నిర్మాణ కార్యక్రమమును పెంపొందించుటకు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకుగూడ వీరు సమ్మతించిరి. స్వరాజ్యమునకును నిర్మాణ కార్యక్రమమునకును సంబంధము లేకున్న, వీరిట్టిపనికి పూనుకొందురా? నేటి తంతివార్తలలో దాసు గారు ఫార్వర్డు పత్రికలో ప్రచురించిన విజ్ఞాన గను

పించును. స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్మాణ కార్యక్రమ మత్యంత ముఖ్యమని ఎంచుచున్నటుల దానియందు వివరింపబడెను. రాజకీయ సాధనముగ నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు విలువలేనిచో, స్వరాజ్యపక్షము వారీవిషయమై ఇంత యార్భాటము జేసెదరా? స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులగు సి. యస్. రంగయ్యగారి వీటివల నుపన్యసించుచు, శాసనసభల ద్వారా స్వరాజ్యము సంభవించదనియు, శాసనసభలకు వెలుపలజేయు కార్యక్రమమే ముఖ్యమనియు, స్పష్టపరచియుండిరి.

నిర్మాణ కార్యక్రమము, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకును, స్వరాజ్యనుభవమునకును, విశేషముగ తోడ్పడు నను విషయము స్వరాజ్యపక్షమువారి కప్పుడు చెలిపినవచ్చుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షానకును, శాసనోల్లంఘనమునకును, నిర్మాణ కార్యక్రమమున కన్న ఫలప్రదమగు మార్గములేదని వారును గ్రహించవలసి వచ్చెను. ఇట్టి స్థితిలో నిర్మాణ క్రమ మంతయు చప్పడిదని కొట్టివైచుట అనాలోచిత కార్యమని దోచును. ఇక్కార్యక్రమమును కత్తెతో నిర్వహించుకొలదియు దాని చక్కదనము దొలగి మధురముగ నుండును. దానిని నిర్వహించుటకే భయపడి వెనుకకుబోవునెడల, దానివిలువ చెలియజాలదు. ఘాటుగల కార్యక్రమములు తాత్కాలికోదేశము గలిగించినను, ఘాటుతగ్గనే దాని యాకర్షణము తగ్గిపోవును. నిర్మాణ కార్యక్రమము నిరుపయోగమని తెలిపెడికాలము దాటిపోయినది. శాసనసభలలో జేరి నిర్వహించదగిన పనికన్నను, నిర్మాణ కార్యక్రమనిర్వహణ మెక్కుడుఫలప్రదమని స్వరాజ్యపక్షమువారు రంగీకరించెడి తరుణ మే తెచ్చినది. శ్రీనివాసయ్యంగారి క్రొత్తసిద్ధాంతము స్వరాజ్యపక్షమువారి కయినను రుచించునని దోచదు. అయినను, వీరు తమ యుద్దేశ్యమును ఇదమితమని చెలిపినందులకు సంతసింపవచ్చును. ఎవరి విశ్వాసముల ననుసరించి వారుకృషి నలుపుట లాభకరము. లోపలనమ్మకములేక, ఒకరిమెప్పుకొరకు ఏకార్యము నయినను నిర్వహించుట దుస్తరము. మహాత్ముడి సత్యమును తెలిపినందులకు, నిజస్థితి నాలోచించక కొంద రతనిని నిందించుట శోచనీయము.

జయిలు నియమములు

జయిలు నియమములను సంస్కరించుట ఎంత యవసరమో గాంధీమహాత్ముడు యీ వారపు యంగుళిండియాపత్రికలో ప్రచురించిన వ్యాసము బట్టి గ్రహించవచ్చును. శారీరిక సంబంధముగ రోగములను నివారణ జేయుటకు వైద్యాలయములను నిర్మించి, ప్రభుత్వము వారి రెంతకెద్దవహించుచున్నారో మనోమాలిన్యమును తొలగించుట కేర్పడిన కారాగృహముల పిషయమునగూడ అంత క్రద్ధవహించవలయునని మహాత్ముడు గావించిన సూచన మిగుల జ్ఞాన్యుముగ నున్నది. సాధారణముగ ఎక్కువ హోదాగలవారు ఆస్పత్రులకు బోవుటచే వాని విషయమున ఎక్కువ పరిశీలనము జరుగుచుండును. తక్కువజాతులవారు జయిలులో ననుభవించెడి కష్టములు మాత్రము కరిశీలన కంతగ రాకున్నవి. జయిలులోనుండి ఖయిదీ బయిటకు వచ్చినపిమ్మట, నేరముల జేయగూడదని ఇతరులకు బోధించు స్థితిలో నుండవలెను. అందుకుమారుగ, మరల నేరముల జేయుట కతడు సంసిద్ధకగుచున్నాడు. అనుకూలపద్ధతులను కారాగృహములలో ప్రవేశ పెట్టుచో, ఎక్కువ ఖయిదీ పీనల్ సెటిల్ మెంటులను నిర్మింపవలసిన యవసరము దొలగిపోవును.

కారాగృహములందు వ్యవసాయమున, మగ్గు పని, నూలువడుకుటను ఖయిదీలకు నేర్పుట వలన లాభముండునుగాని, వారిని కఠినపు పనులలో బెట్టి నిర్దాసుగ ప్రవర్తించుటవలన ప్రయోజనములేదని, మహాత్ముని తెలంపు. ఇతర కఠిన్రమలతో పోటీపడుటకన్న జయిలుపరిశ్రమ ఖయిదీలకు ప్రసాధారముగల్గింది, వారిని చెడుమార్గముల నుండి ద్రిప్పివైచుట కవకాశమును గలిగింపవలయును. బంధువులను జూచుటను, పుస్తకములను చదువుటకును, విద్య నేర్చుకొనుటకును ఖయిదీల కవకాశమిచ్చి క్రస్తుతము ప్రబలియున్న అవిశ్వాసముసానమున విశ్వాసమును ప్రవేశ పెట్టవలయునని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. సాంఘికజీవనమునుండి ఖయిదీనిపూర్తిగ వేరుజేసి కఠిన ప్రాయాలుగ నెనర్చుటవలన, సంఘమునకు విశేష నష్టము గలుగునట స్వతస్సిద్ధము. ఇంతియగాక, ఖయిదీవర్తనము చక్కబడనప్పిమ్మట అనవసరముగ జయిలుల నొంచుటవలన, నతిదు మరల చెడిపోవుట కవకాశము గలదు. జయిలునివాసము మానవుని హృదయమును మరింత కఠినము గావించుచున్నది. దేశభక్తులనేకులు కారాగృహములకు బోయి యుండుటచే, ఖయిదీలస్థితి ప్రపంచమునకు కొంత పరికియినను దెలియుటకు వీలయ్యెను. వెలుపలకు సామాన్యముగ దెలియనిసం గ తు లు పెక్కులు బయల్పడెను.

స్వరాజ్యసిద్ధి

అస్పృశ్యతా నివారణకును స్వరాజ్యమునకును సంబంధ మేమని కొందరు ప్రశ్నించుచున్న సినమయమున, మహాత్ముడి వారిపు యంగుఁగిండియావత్రికలొ దెలిపిన ప్రత్యుత్తరము తగిన సమాధాన మొసగుచున్నది. దేశమునందలి నీచమానవునకు సయితము స్వేచ్ఛలభించుట, స్వరాజ్యమని మహాత్ముడు దెలుపుచున్నాడు. స్వరాజ్యము లభించిన పుడు, అయిదవవంతు ప్రజలు దానినినుభవించుట కవకాశములు లేనిచో నయ్యది సజస్వరాజ్యము గానేరదు. భారతీయులందరును పరాధినబాధ ననుభవించుచున్నదే పంచమని దుర్లభిని నివారించజాలనిచో, దేశము స్వరాజ్యోన్మత్తతయందుండునపుడు పంచమ నిస్థితి బాగు పడజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి మహాత్ముడియులతో సమాధానపడుట ముఖ్యమగుచో, అస్పృశ్యుల దుర్భిరస్థితిని దొలగించి వారికి మనశ్శాంతి నొసగుటయు ముఖ్యమగును. హిందూ దేశమును కేవలము ఇంగ్లీషువారిపతిమునుండి లిప్పించిన మూత్రమున లాభములేదనియు, ఒకబాపుబదులు వేరొక బరు పునుమోపి లాభములేదనియు, ప్రజలకు సంపూర్ణ స్వాంత్ర్యము చేకూరవలయుననియు, మహాత్ముడాశించుచున్నాడు. కద్దురుకును శాసనోల్లంఘనమునకును ప్రత్యక్షసంబంధముగలదని మహాత్ముడుదెలిపెను. స్వరాజ్యముకొల కిలంబింపబడెడి శాసనోల్లంఘనము, తాత్కాలికప్రయోజనము కొల కవలంబింపబడెడి శాసనోల్లంఘనములవంటిదిగాదు. ప్రజాసామాన్యమునకు “స్వ” యనుభావము బలపడి వారికి చిత్రిశాంతి గలుగివలెను. లేనియెడల సమష్టి శాసనోల్లంఘనము గుదురనేరదు. ప్రజలకు క్రమశిక్షణ నొసగుటకును, ఆత్మవిశ్వాసమును భలపరుచుటకును, ఇంకన్నను అనుకూలముగమార్గము లేదని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. నిర్మాణకార్యక్రమము దానియంతట యదియే స్వరాజ్యసిద్ధికి మూలమగును. పరాధీనభావమును దొలగించువా. ఒక శతాబ్ది స్వరాజ్యము నొసగకున్నను, శాసనోల్లంఘనమును కొనసాగించుటకు తగిన శక్తిని ప్రజ

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని పుజానిధి
లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
యథా శక్తి ని త్రో డ్ద డు డు

ఇవ్వవలసినది	చందాలు
ఇవ్వవలసినది	39780-2-7
దువ్వూరి వెంకటకృష్ణారావుగారు, కుమారుని నామకరణ మహోత్సవమును, పోడూరు	4-0-0
పోడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు	2-0-0
దుద్దరాజు మూర్తిరాజు గారు, అప్పినరామ నిలంక	4-0-0
నడింపల్లి సీతారామరాజు గారు, కొమరగిరిపట్నం	4-0-0
నేటివనూలు	15-12-0
యూ	39809-14-7

ఇవ్వవలసినది	చందాలు
ఇవ్వవలసినది	15801-18-5
కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా గంగప్పరునుండి నంబూరి జానకి	
రామయ్యగారి ద్వారా	18-8-0
గోదావరి ఏజెన్సీ పోలవరము కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ద్వారా (పండితాచార్యుల ద్వారా)	4-4-0
అయ్యదేవర గాలా త్రిపురనుండ	
రమ్మ కార్యదర్శిని	0-8-0
చిలుకూరి రంగమ్మగారు	0-8-0
తులశి ఆంధ్రాశ్రమగారు	0-4-0
కామూరి పిచ్చయ్యగారు	0-4-0
వేదం సూరమ్మగారు	0-4-0
కక్కిరేణి వెంకటమ్మగారు	0-4-0
కక్కిరేణి వెంకటమ్మగారు	0-4-0
యూ	15821-18-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 లంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

లకు సమకూర్చు ననుటకు సందియములేదు. ఈ సంగతిని స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు సైతము గుర్తించుట శుభసూచకము.

శ్రీ కృష్ణాశ్రమము, పెదపాలెము
గుంటూరుజిల్లా పెదపాలెమునందు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణశై నలకొల్పబడిన శ్రీకృష్ణాశ్రమము తరపున, నల్లపాటి హనుమంతరావుగారు ప్రచురించిన విజ్ఞాపన వేరొకచో గాననగును. ఆ సందర్భములక్రిందట స్థాపించబడిన ఈ యాశ్రమ మవిచ్ఛిన్నముగ కృషిసలుపుచున్నది. హనుమంత రావుగారి సేవాదీక్ష మిగుల ప్రశంసనీయము. ఈ యాశ్రమమునకు నెలకు కనీసము రెండువందల రూపాయల వ్యయమగునని తెలియుచున్నది. హిందువు లీ కృష్ణాశ్రమకు ధనసహాయముజేసి తమ యభిమానమును కార్యరూపము దాల్చుకేయుట ముఖ్యము నిమ్మజాతుల నభోగియిందుంచిన దోషమును నివారించుకొనుట హిందువుల ప్రథమ ధర్మము. ఈ యాశ్రమము నిమ్మజాతులకు చదువు జెప్పటయగాక; అన్నము గూడ బెట్టుచున్నది. దీని కొక భవనముగలదు. ఇట్టి యాశ్రమము లేన్ని యున్నను యధికమని యనిపించుకొనవు. శ్రీకృష్ణాశ్రమమునకు శాశ్వత స్థితి గలిగింపవలెనని, హనుమంతరావుగారు విన్నవించుచున్నారు. వీరి విన్నవమును, ఆంధ్రులు తేఫలపరుప ప్రార్థితులు.

నారాయణవరము: అస్పృశ్యత
నారాయణవరమునందు అస్పృశ్యతను నివారించుటకు సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు నలుపుచున్న ప్రయత్నముల కెట్టి యాటంకము గలిగినో పాఠకులకు దెలియును. రంగంశ్రేష్ఠిగారు తుట్టుచుదకు తమ

ప్రయత్నమును మానుకొనవలసినవైనను. మహాత్ముని దృష్టి నీ సమస్య యాకర్షించినది. ఎట్టి రక్షణకొరకు వెనుకక, భగవంతుని యండను నమ్ముకొని, తమ ధర్మమును మరల నిర్వర్తించవలయుననియు, ప్రాణత్యాగమునకు సయితము సంసిద్ధముగ నుండవలయు ననియు, అస్పృశ్యతానివారణ కింతకన్నను ఫలప్రదమగు మార్గము లేదనియు మహాత్ముడు రంగంశ్రేష్ఠిగారిని హెచ్చరించుచున్నాడు. ఆంధ్రప్రముఖులీ విషయమై ఎక్కుడు శ్రద్ధదీసికొని రంగంశ్రేష్ఠిగారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడి, వారిక ప్రోత్సాహ మొసగుట ధర్మము.

స్వరాజ్యనిబంధనలు
స్వరాజ్యపక్ష నిబంధనలు చూర్చుకొనినవి. మొదలు తలపెట్టిన ప్రతిష్ఠాభనమార్గము వదలి వేయబడినది. సహకారపక్ష విధానమునకును, నూతనమార్గమునకును ఎంచదగిన భేదము గనుపించుటలేదు. సభ్యులు నాయకునిపై తిరుగుబడకుండ కట్టుదిట్టములు జేయబడినవి. టారిఫుబిల్లు సందర్భమున నెహ్రూగారి రాజీనామామునకు పట్టులు గారు వ్యతిరేకముగ ప్రసంగించిరి. అట్టి యసభ్య చర్యల కవకాశము లేకుండజేయబడినది. నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నడుచువారిని స్వరాజ్యపక్షము నుండి తొలగించుటకు ఏర్పాటు జేయబడినది. కొత్త నిబంధనలు, స్వరాజ్యపక్షపు భావ్యభివృద్ధి కెంతవరకు తోడ్పడునో ముందుగాని తెలియదు.

బీహారులో కలరా తగ్గిపోవుచున్నది
పాట్నా, జూన్ 14:—ఆరోగ్యకాళాధికారి కర్నూరాసుగారియొక్క రిపోర్టులన కలరాతగ్గినట్లు కనబడుచున్నది. జూన్ 7 వ తేదీతో ముగిసినవారములో మరణాంశం 3500 నుండి 2000కు ముంకా తక్కువకే వచ్చినది. అపరిమితమైన వేడి మిఠవాన యాయంబువ్యాధి రావలకు భక్షిపడి. (ఆ.ప్రె)

స్థానిక వార్తలు

రాకపోకలు:— సిద్ధానండ్రి ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు నిన్న ఉదయము, గౌ. జి. ఎ. నటేశ్వరగారు నేటి ఉదయం చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు పి. హానింగ్టన్ గారు, టెలిగ్రాఫ్ డైరెక్టరు జోన్నగారు నిన్న ఉదయ మెట్టపాల్యము నుండి వచ్చిరి.

మద్యము కార్యకేషను ఉపాధ్యాయులు

మద్రాసు కార్యకేషను ఉపాధ్యాయుల సంఘపు సమావేశము చింతాద్రోహియందలి కార్యకేషను మాడులుమ్మాయిలో శనివారం సాయంత్రము జరిగెను.

ఎలిమెంటరీ స్కూలు బాలురకు కేరీ వ్యాయమును అనువదలయమై ఉపన్యాసము జరిగెను. కార్యకేషను కమిషనరు జి. టి. బోసుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఏకాంతరంగ నాయకుగారు ఈవిషయమై ఉపన్యాసించుచు బాలురకు చెక్కిని ఆరోగ్యము కలుగజేయుటయే ముఖ్యమనియు, వారిని సాంస్కృతిక జీయింపు అవసరము కాదనియు చెప్పిరి.

పరమేశ్వరమ్మగారు టీవరు భామసుగారు ఈవిషయమై కొన్ని అభ్యుపాయముల ప్రవర్తించిరి. దేహమును కాపాడుకొనుట అవసరమని బోసుగారు చెప్పి సభను ముగించిరి.

గాంధీ గీత.

సంపాదకుడు: శ్రీయుత గోనుగుట్ట సుబ్బాస్వామి శ్రేష్ఠిగారు.

గాంధీమహాత్ముని యుగంబుండినా నవతపన పత్రికలలో వ్యాసముల నాంధ్రీకరించి ప్రత్యేకముగ ప్రకటించుటకు సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులును చెన్నపురిమండల ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులలో నొకరు నగు శ్రీమత గోనుగుట్ట సుబ్బాస్వామి శ్రేష్ఠిగారు గాంధీగీత యవచారపత్రిక ప్రచురింప బడుచున్నది. మొదటిసంచి యీనెల మొదటి తేదీన వెలువడి నేడు మా కార్యాలయము నలంకరించినది. కృతజ్ఞులతో నందు కొంటిమి. మొదటి పేరీయందు మహాత్మునివటము ముద్రింప బడెను. "నాకార్యావళివలములు, భాదీ స్వరాజ్యమున కార్యనంటిది. మత విధ్రమములు, సిక్కులు హిందువులూ ఆచార్యునివ్యాధిగారు. పండిత మాలవ్యాగారు, ఖచ్చరు గొడుగులు, పవిత్రుడు శిక్షింపబడుట, విదేశ వస్త్ర బహిష్కారము" అను మహాత్ముని వ్యాసములను సంపాదకుని విజ్ఞప్తి యునిందుగలవు. సంవత్సరము చందా మాడుకూపాయలు. మాణ్యవాదు గాంధీగీత కార్యాలయము, 15 బ్రాడ్వే నువరాం. అని వ్రాయవలెను.

మన్యంపితూరి

గంటాదొరను నధించిన వివరములు

ఈనెల 7 వతేదీన జరిగిందాడు పొన్ను సావియను ఒక పొన్నులకు మరీ 12 గురుకు కృష్ణ దేవి పేటనుండి బయలుదేరి వకరంపట్టణమునకు సింగవారసమీపమున యద్దుమ్మికి గ్రామమునకు చేరువను వాకలో వెనకనిశ్చయించి మాడు తెగలుగాచిరి. ఒకచో విడుగురుభుజించుచుండిరి. వారివద్ద తుపాకులుండెను గాన వారు పితూరిదాసుని నిశ్చయించిరి. వారు తేనెను తినుచుండిరినపువాత తెలిసినది. అంతలో పితూరిదారులు పోలీసువారిని చూచి పరుగిడసాగిరి. పోలీసువారు తుపాకులనుకాల్చిరి. తక్కినరెండుజట్లను వచ్చిచేరెను. 4, 5 మంది పితూరిదారులు పారిపోయిరి. ఒకనికి గాయములు తగిలి యుండవలెను. ఇద్దరు మృతులైరి వారిలో నొకడు గంటంకొర గంటంకొర పరుగిడుచు చాటుమాటులనుచు తుపాకులను కాల్చుచు తప్పించుకొన జూచుచు చాలదీపు పోరు సలిగెను. అతనివద్ద నొక పోలీసు తుపాకీయు 87 బాణుల మందునుండును కనబడెను. ఇంకొకనివద్ద దేశసాధి తుపాకీ కనబడెను. పిమ్మట మరియొకచోట వెళ్ళగా మరిరెండు తుపాకులను మందునుండును దొరకెను. 8 వ తేదీన 9 వ తేదీన మరీ యిద్దరిని వారి గ్రామములచేరువను పోలీసు వారు పట్టుకొనిరి. అది గంటంకొరమడిసినతావునకు చాల

భారతాశ్రమసత్యాగ్రహము

పోలీసు దౌర్జన్యము

మదరాసు పోలీసులనభ

భారతాశ్రమము మానేజరు మాకిటులవాసెను: మూడు మాత్రులువద్ద, మా ఆశ్రమసభ్యు లావర్తనలచిన సత్యాగ్రహమును తాముటకుగాను, మొన్న సాయంత్రము 4.30 గంటలకు వందలకొలది ప్రజలు మూడుమాత్రులువద్ద జేరిరి. పోలీసువారు ముందుగానే వచ్చి, అచ్చటి ప్రదేశమునంతట ఆక్రమించిరి. పత్రికలలో నిడివరకు ప్రకటించబడినరీతిని, శ్రీమాన్ సారంగపాణి భారతిగారు 5.15 గంట పోలీసులచే నాక్రమింపబడిన ప్రదేశములోనికి జని ఒకటిరెండు నిమిషములనేపు నిలుచుండి తరువాత "మండేమతరం" అని శోకవేసెను. ఇంతలో నొక పదికొన్నెరు వచ్చి, సారంగపాణిభారతి పీపువై చేయివేసి "వెదలిపో" మృని ప్రోసెను. ఇంతలో సుబ్రహ్మణ్యశివగారచ్చటకువచ్చి, ఆత డరెప్పుచేయుచునెనిలించి, శాంతముగా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ననుసరించి చెల్లెలవినదని చెప్పెను. శాంతియుతముగ నీ సత్యాగ్రహమునకు భంగముగలిగించి, ఏదోయొకవిధముగ నల్లరల నొనర్చునటుల జేయుటకు పోలీసువారు పూనుకొనియుండినది తెలయుచు మౌ చాలచిహ్నులు గాన్పించెను. పోలీసువారు కాస్త్రప్రకారము వర్తించి, శాంతముగా నొకరితరవారినొకరిని ఆరెప్పుజేసెదరని మే మెంచియుంటిమి. కాని కలననిలంపుగా మాయెడుట ప్రొత్త పరిశీతులు గాన్పించెను. ఆ ప్రదేశము ప్రజలకు నిషేధించబడినట్లు, పోలీసులు చుట్టును ఆక్రమించి యుండిరి. వారు దౌర్జన్యమునకుగూడ గడంగు నట్లుండిరి. అందుచే నాదినమునకు అచ్చటనుండి విరమించుకొని, తరువాత నిజముగ సత్యాగ్రహభావముతో నీ యుద్యమమును సాగించువిధమును గురించి చర్చించుకొని తిరిగి ప్రారంభించు టుచితముక దోచెను.

సముద్రపుకొడుగు పౌరసభ

నిన్న సాయంత్రము, వి. ఎల్. కాస్త్రీగారి అధ్యక్షత క్రింద, తిలకుట్టుము (తిరునల్వేళ్ళేలీ చీచి)వద్ద వంద్రాసుపాదల బహిరంగ సభ జరిగెను. సుబ్రహ్మణ్యశివగారు, ప్రస్తుతశిక్షి గతులను పూర్తిగా వివరించుచు నుపన్యాసించిరి. ఈయుద్యమము నకు సహాయ మొనర్చునలసినదనియు, తిరిగి శనివారమునుండియు నిది ప్రారంభముననియు నుచిరి.

తరువాత, శుద్రాసుపాదల రీయుద్యమమును బలపరచుచుండెను తీర్మానమును పి. ఎం. ఆదితేశ్వరనాయకగారు రూప పాదించిరి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు బలపరిచిరి. ఒక్కరుతప్ప సభయం దందరును ఈ తీర్మానము నేకగ్రీవముగ నామోదించిరి.

మేము చాల అయిష్టముతో నీ యుద్యమమునకు దిగింపవచ్చెనని తిరిగి విన్నవించుకొనుచున్నాము. ప్రతివారను తమ అంతరాత్మ దెలిపినటుల నొనర్చుట కింకను చాల వ్యవధిగలదు. దక్షిణ హిందూదేశయువకుల శక్తిని పరీక్షించు నవసర పెట్టియు సంభవింపవని సర్వశక్తియుగ మాతృదేవతన ప్రార్థించుచున్నాము. అట్టిపరితాపముయే సంభవించునెడల నాక్స్వితంత్ర్యము కొరకును, తమ సహజపౌరసత్వములకొరకును, తమ ప్రాణముల వై న భారబోయ సిద్ధముగనున్నార.

తిరునల్వేళ్ళేలీ 16/6/24. భారతి ఆశ్రమము,

దురములోనుం డెను. గోకి ఎర్రెను, పొంతులమోడిగారు అను వారుగూడ గంటంకొరతోనేయుండిరి. వీరిదరును పెన్దనాయకులే. మట్టపంబుడయ్యదొర మేనెల 4 వ తేదీన పోలీసువారి దీవములను చూచి వెడలిపోయెను మరల రానేలేదని ఒకపితూరిదారుడు చెప్పెను.

శ్రీ రామరాజు దోపిడుగు కంగిరెంపలేరు

చిందపల్లిగ్రామములో వెనుకపితూరిదారుల గ నుండిన వారును వారిబంధువులు నుండి గాన వారిని మరల జేర్చుకొనుటకే మేనెల 2 వతేదీన శ్రీ రామరాజు ఆగ్రామమునకు వచ్చి 4 వతేదీవరకు చుట్టున డెను. తాముకొనినటులను దొంగతనములను జేయుటకొప్పుకొనినవచ్చెనమనివారనిరి అందుకురాజు అంగీకరింపలేదు. రాజవొమ్మంగిలోనున్న పోలీసువారు వెతుకపోయినపు డాగ్రామముపై బడి తుపాకులను తిసిగొనిపోవలెనని రాజు నిశ్చయించెను అనికొందరుచెప్పిరి రాజుతో రాయబారము లను జరిగిన వారిని కొందరిని శిక్షించిరి. గంగరాజుమాడుగల పొంగిరెమవ కొందరుగ్రామమునగలను ఏప్రిలు మేనెలలలో పితూరిదారులకు సామానులిచ్చిరి. వానంకతి ఉద్యోగములకు తెలుపలేదని పితూరిదారులవలనను యితరులవలననుగూడ తెలిసినది గాన వారితైని శేనుశేయ భుజును "అని చెన్నపురి దొరతనము వారు శేను (16 వతేదీ) పరకటించిరి. (అ. పె).

హైకోర్టు వార్తలు

మధుర దేవస్థానము

మధురజిల్లాజడ్జి నిర్ణయించిన స్క్రీము డిక్రీప్రకారము దేవస్థానపు విచారణక ర్తను నియమింప కుండునటుల సుబ్రహ్మణ్య అయ్యం తెట్టి అనునాతనును మరినలుగురును పొందిన ఇంటరీ ఇంజంక్షనును నిరాకరింపవలెనని లక్ష్యులాయ్యరు, ఆంజనేయులాయ్యరు పెట్టిన దరఖాస్తుల విషయమై కడచిన శనివారము మధ్యాహ్నము న్యా. దేవదాసు (వేపగి నెలవుల కోర్టు) గారి యెదుట మరల విచారణ జరిగెను. శేనుసందర్భము లవసరములైనవని న్యాయమూర్తిగారు తెలిసికొనినవిమ్మట అప్పీల్లను జూలై 28వ తేదీకి వాయిదా వేసి ఇంటరీ ఇంజంక్షనును అమలులోనే యుంచవలెననియు, అప్పీల్ల పరిష్కారమగువరకును ప్రస్తుతమునుండినను ఆలగప్పకెట్టిగారే యుంచవలెననియు తీర్పుచెప్పిరి.

వాడుల పక్షమున హైకోర్టునకిట్లు శే. ఆర్. వేంకటరామఅయ్యరు, ఎస్. ముత్తయ్యమొదల్యారు గార్లును, కమిటీ పక్షమున ఎం. ఎస్. వేంకటరామఅయ్యరుగారును హాజరైరి.

* * * *

గంజాబాలికలహత్య

గంజాబిల్లా అం పోలు అను గ్రామము నందు గడచిన 30 జనవరి నాడు అల్లు అప్పి, తుంచల అప్పి అను బాలికల నిరువురను చుప్పిగను నేరముపై గంజాబి నెవన్సుజడ్జిచే ఉరిశిక్ష తీర్పుసాదిన వైనారాముడు, పొందారామున్న, దంతానూన్న అను మువ్వరు పెట్టుకొనిన అప్పిలు నేకు న్యా. దేవదాసు, వేంకట సుబ్బారావు గార్లయెదుట విచారణకువచ్చెను. పొనిమ్మగారు శేనుసందర్భము లివి. ఈబాలికలు (వివాహితలు) జనవరి 30 వ తేదీనాడు ఎండుటాకులకును, కట్టెలకును బయలుపోయి ఎంతసేపటికిని ఇండ్లకురాకుండిరి. అందుమీదట వారెల్లయు తమబాలికలకై వెదకుచుపోయి తుదకు శవములను చూచిరి. బాలికలపై అడివరకుండిన ఆభరణములు కన్పింపలేదు. మొదటి ఇరువురు ముద్దాయిలు తమంతటతామే మేజిస్ట్రేటువద్దను, పంచాయతీదారుల వద్దను నేరమును ఒప్పుకొనియుండిరి. చూడవచ్చుదాయి తాను ఆనాడు ఊరిలోనే యుండులేదని చెప్పియుం డెను.

అప్పీలులో న్యాయమూర్తులు మొదటి ఇద్దరిముద్దాయిలకు విధింపబడిన శిక్షను భాయపరచి మాడుపవానినేరము రుజువుకానందున ఆతనిపై విధింపబడినశిక్షను ప్రోసీవేసిరి.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా

కాలుం ట్టులు తెగబడుట

మాతులకింద పోసిన నారుపట్ల మలము మాడిపోవుచున్నది. నదీప్రవాహమునకు రైతు లెదురెదురు చూచుచున్నారు. ఈనెల 12 వ తేదీకి కృష్ణానది 11 అడుగులు రమరమి వచ్చినటుల తెలిసినది. రైతులు తమ దరిద్ర మీడ్డెనని సంలేసించిరి. యెలూరు కాలువకు కేసరిపల్లివద్దను గంట్లపడి అమితమైన ప్రవాహము బుడమేటిగుండా కొల్లేటి సరస్సున పడుచున్నది. ఒకగండికి ఉంగరపు కట్టవేసిరి. యింకొక గండికి హెడ్ స్టాను మూడువలె ననుచున్నారు. ఉప్పులూరు రైలుస్టేషనువద్దనుండి చూచినయెడల కేసరిపల్లి పాల మంతయు సముద్రమువలె కనుపట్టుచున్నది. హెడ్ స్టాను మూసినచో 4 1/2 లక్షల సాగుబడిగల డెల్టాకు ఈ రెండు మూడు రోజులును ఎంతయో నష్టమును. ఆపైకోజులలో వైనను కట్టలు బిగియునరకు కొర్రధారకపు గోగివలె కొంచెము కొంచెముగా వదులుదు. ధారాశ్రమగు నీటిని ఎంత నీరు నదిలోనుండియున్నను ఏ అధికారియు ధైర్యముతో ఏనాడును కాలువలవెంట వదలుటలేదు. నదిలో నీరు లేనప్పుడు కాలువలకు నీటిని వదులలేమందురు. నదిలో పూర్తిగా నీరున్నప్పుడు వదులుటకు పిలులేదందురు. అనకట్టుకు సరియగు మలర్పు లేక సముద్రమునకు, కట్టలు బలహీనముగా నుండుటచే రైకబడి కొల్లేటికిని కాలువ చివరలలో పైలస్కీపులు లేకపోవుటచే మురుగు కాలువలకును పోవుట కష్టమిచ్చిన ఈడెల్టాలో ఆచారమై పోయినది. యిప్పటికైనను నిరాదరణ చూపక, డెల్టా చిక్కులను తీర్చునిచో, రైతుల సంవత్సరపు పొడుగున జేయు నిరంతరకృషియంతయు నేలపాలమ.

ఒక డెల్టారైతు.

సాతించియున్ రక్షణమె

సమైక్యమైన ను కలెక్టరు వర్గముగారు
సహాయముచేయుదురు

కోయంబూరు, జూన్ 14:— హెచ్. వి. బి. వర్మను. బి. సి. యస్. కలెక్టరు గారు యిప్పుడు రైల్వేపనివాం ప్రసమైక్య పరిస్థితులను నివారించుచున్నారు. రాయలహనుర్ టి. ఏ. రామలింగంబెట్టియారు, రావు బహదూరు ఆరోగ్యస్వామిశెట్టి, రావుసాహెబు సి. యస్. రత్నసభాపతి ముదలియారు, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు వి. సి. వెల్లియన్ గిరి గౌడవర, కెప్టను ఆర్. డబ్ల్యు. ఇ. గ్రీనుగార్లు వారితో సున్నా. (ఆంధ్ర ప్రెస్)

పరివాహకము తగ్గించువిషయము సమైక్య పూర్వమే తీర్మానింపబడినది

తిరుచనాపల్లి, జూన్ 14:— వెంకటరమణ అయ్యంగారు యస్. వి. ఆర్. ఏజెంటుతో మాట్లాడెనని ప్రతికలలో సమాచారము పూర్తిగా నిజమని యు, యిది యే జెంటు వద్దనుండి వచ్చినట్లే అంగీకరింపవచ్చుననియు, సాతించియో రైల్వే యేజెంటు అధికార గనుపొంది, అసోసియేటెడు ప్రస్తుత చెప్పవచ్చును. సమైక్యతన సర్వీసులో కలుగు అభ్యంతరమును తుమించుటకు ఏజెంటున కధికారము లేదు. దానిని రైల్వేబోర్డుగాని రైల్వేబోర్డు ద్వారా స్టేటు ప్రెక్రటరీగాని తుమింపవలసియున్నది.

ఇకముందు పనివాండ్రను తగ్గించేయెడల దురూహాలు లేకుండుటకై, ఈ యాలోచన యిదివరకేయున్నదనియు, ఇందుకై చేయవలసిన పనులు సమైక్య ప్రారంభించుటకుపూర్వమే తీర్మానింపబడినదియు చెప్పవచ్చును. మనుష్యుల కేవల కొంద సదుపాయమును జూపుటకై, పనివాండ్రు ఆలస్యము చేయకుండ వెంటనే పనియొనికి వచ్చేయెడల మనుష్యులను తగ్గించు యేర్పాటు ప్రస్తుత మాపివేయునట్లు తీర్మానించబడినది. (ఆంధ్ర ప్రెస్.)

వరదహాజులు నాయుడుగారి తంలివార్త

సేలం, జూన్ 16:— క్రిందటి శుక్రవారము నాడు సేలంసమైక్యదారులకు నాభార్య పక్షముల నివృత్తుండగా నేనచ్చటనే యుంటిని. మేమేమియు మాట్లాడలేదు. రి సంతకర్త ములకయినను అట్లే సమైక్యజూపుమని సమైక్యదారులకు నాభార్య యుపన్యసించెనని అసోసియేటెడు ప్రెస్సుచెప్పిన సమాచారము కేవలము అబద్ధము. 20 తేదీ తరువాత రైల్వే ప్రయాణము చేయవద్దని ప్రజలను మందలించుచున్నటువంటియు ప్రతికలలో ప్రకటింపబడినటువంటియు నాస్టేటుమెంటు ప్రజలను ప్రభుత్వము గారికిని కూడ దురూహాలను కల్పించినది. నిజస్థితుల నెరుంగుట కొని టౌనుపోతేను సర్కిలు యింపై క్షయముగాను నిన్న నావద్దకు వచ్చి మద్రాసు గవర్నరు ప్రయాణమును గూర్చి నాతో చెప్పెను.

పరిస్థితులను నేను విశదీకరించి చెప్పుచున్నాను. సాతించియో రయల్వేలోను యితర రైల్వేలోను పోవనూరు సమైక్యదారులయెడలను, అందు ముఖ్యముగా సాతించియో రయల్వే ప్రజలకోరికయెడలను సానుభూతివ్యాపించియున్నది. ఆలస్యము జరుగకుండవ్యవహారములను పరిష్కరించుటకై సమైక్యనాయకులు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. తొందర పడి వ్యవహారములను చిక్కులో పెట్టుటకై నేనెప్పుడును సలహా నిచ్చియుండలేదు. పరిస్థితు లింతవరకు స్వాధీనములో నేయున్న వి. నాయకులు వ్యవహారమును పరిష్కారము చేయలేకపోయినను, రాజీకారకు అన్నివార్తలను ప్రయత్నించవరకు మొత్తముగా ఒక్కమా రన్నిచోట్లను సమైక్య రాకుండ నేను ప్రార్థింపడును.

నిన్నటివరకు గవర్నరుగారు 20 తేదీ ఆహ్వాంతము ప్రయాణము పెట్టుకున్నారని నాకు తెలియదు. గవర్నరుగారికి చిక్కు కలిగింపవలెనను యుద్ధేక్షయు నా కెప్పుడును లేదు. కోయంబూరు నాయకుల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని సమైక్యము వ్యవహారము పరిష్కరింపబడుటకు యేమాత్రము వీలున్నను మొత్తముగా ఒక్కమారుగా అన్నిచోట్లను సమైక్య వచ్చునని భయపడనక్కరలేదు. (తంలివార్త)

పోవనూరు సమైక్యదారులకు సాగపట్నం వారిసహాయము

నిన్నటిదినమున సాగపట్నం కార్మికసంఘమువారు పోవనూరు సమైక్యదారుల సహాయార్థము ప్రత్యేకవార్తా హుని ద్వారా 800 రూపాయల మొత్తమును పంపిరి. (ఆంధ్ర ప్రెస్)

పోవనూరు సమైక్యదారులమైనగాని

తాముచుగో ప్రవేశించమని సేలం సమైక్యదారులు చెప్పట

సేలం, 16 జూన్:— సమైక్యదారులనే యున్నది. పోవనూరు సమైక్య పరిష్కారమైనగాని తాము పనిలో ప్రవేశించుట లేదని యు పూర్వపు సర్వీసులను పూర్వపు శీతములను యి య వ రె న ని కోరుచునేలం లో సమైక్యదారులు ఏజెంటుకును, లోకోపోరుమనుకును, తక్కిన యుద్ధేక్షలకును రిజిస్టరు నోటీసును పంపిరి.

ఈ యుద్ధయమున రుక్మిణి అమ్మగారు భత్యములను పంచివెట్టెను. (ఆంధ్ర ప్రెస్.)

వివాహములు - గాంధీపూజానిధి

మా రాజీలుతాలాకాలో గొప్ప గృహస్థులు సలసములు వివాహసమయములందు భుజ్యునే దీక్షావస్త్రములుగ నుపయోగించు ముందు శుభసూచకము. ముఖ్యముగా కపిష్ఠ వారును, ఈ త్రియులును ఈవ్యదేశవ్రతము నవలంబించుచున్నారు. ఈ మధ్య మాతాలాకా ఆప్తినరామునిలంక కాపురస్థులు త్రియ్యలను అగు మ. రా. శ్రీ రుద్రరాజు మూర్తిరాజుగారు తమ కొమారుని వివాహమునకు పూర్తిగా భుజ్యునే ఉపయోగించి సుమహర్షరసమయమందు పెండ్లి కుమారె తండ్రిగారగు శ్రీ వడింపల్లి శివరామరాజుగారును తామును కలిసి ఎనిమిది రూపాయలు గాంధీపూజానిధికి కట్టుముగానిచ్చి తమ దేశభక్తిని వెల్లడిచేసినారు. రాజీలు తాలాకావారందరను వీరివలెనే గాంధీపూజానిధికి విరాళముల నిచ్చి దేశహితమును కోరుదురు గాక!— "దేశాభిమాని"

శ్రీ వేంకటేశ్వరాయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

1924 సం॥ జూలై 4 వ తేదీ తెరవబడును. నూతన విద్యార్థులు జూన్ 25 తేదీలోపల దరఖాస్తులనందిం జూలై 4 తేదీకి కళాశాలకు రావలయును. కోరువారికి దరఖాస్తు ఫారములు కళాశాలానియములు పంపబడును. విద్య ఉచితము, భోజనాది సదుపాయములు విద్యార్థులే మామకొనవలయును. పాశ్చాత్యవైద్యనిపుణులచే అనాట మీ ఫిజియాలజీ మొదలగు శాస్త్రవిషయములకూడ బోధింపబడును.

నోరిరామశాస్త్రి, కళాశాలాధ్యక్షులు, బెజవాడ

అందరి కిని టైరులనుగురించిన వార్తలు

టైరులధరలు ఒకేరీతిగా నుండుటకును, ఉపయోగించు వారికి కొంత ఎక్కువ లాభకారిగా నుండునట్లును మేము చేయుచున్న ప్రయత్నము సఫలమగుటకై జూన్ నెల 1 వ తారీఖునుండి మరల తెలుపునంతవరకు

100 కి 25 లు చొప్పున

ప్రస్తుతము హిందూదేశమునందు వాడుకలో నున్న ముఖ్యముగా టైరులనుతయారుచేయువారి ధరలపట్టికనుండి మినహాయించుటకు నిర్ధారణ చేసుకొంటిమి.

మోటారులు గల వారికి

మాకాతాదారులందరికిని ఒకేమాదిరి ధరప్రకారము టైరులను సరఫరాచేయుటవలన వారు లాభముపొందుటకు వీలుండును. గాన వారందరును మావద్ద టైరులనుకొని, తగు ప్రోత్సాహమొసగి సహాయపడుదురని నమ్మెదము.

ADDISON & Co. Ltd., OAKES & Co. Ltd.,
SIMPSON & Co., SPENCER & Co. Ltd.,
MADRAS.

విదేశ వార్తలు

ఫ్రెంచి రిపబ్లికునూతనాధ్యక్షుడు

ఎండో మధ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి

ఇతడు మంచి రాజకీయ వేత్త

హెరియట్టుగారు మంత్రివర్గము నేర్పరచెదరు

లండన్, జూన్ 18:-రాత్రి 10-5 ఫ్రెంచి రిపబ్లికను నూతన అధ్యక్షుడు బ్రహ్మచారి. కాల్యనిష్ఠు మతస్థుడు. ఒక చిన్న రైతుబిడ్డ. పాఠశాలయందు ప్రతిభాశాలి నుండెను. మంచిజ్ఞాపకశక్తి గలడు. గ్రహించుటలో మృగబుద్ధి గలవాడు. మంచిరాజకీయవేత్త. తనపక్షములో చాల అనుభవము గలవాడు. ఆయన యూహలు, తీర్పులు, చాలసమంజసమైనవి. మంచి రాజ్యాధిపతిగ నుండును. మామూలు వ్యక్తులకంటె పొట్టి. ముఖలక్షణములు మనోహరముగ నుండును. విశాల భావపులు గలవాడు. పెద్దతల గలవాడు.

ప్యారిస్, జూన్ 18:-పెయిల్ లెవుగారికి 809 ఓట్లు మ, డోమర్తూగారికి 515 ఓట్లు ఐదుగురు డోమర్తూగారే అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

హెరియట్టుగారు

ప్రధానామాత్య పదవిని అంగీకరింప రని ఎవరో వదంతులను బుట్టించిరి. అది నిజముగాదని ఆతనిమిత్రులు తెలుపుచున్నారు. ఎవరు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడినను మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయుటని ఆహ్వానించిన హెరియట్టుగారు అంగీకరింపక మానరు.

పెర్నెయిల్లులో కలవరము

పెర్నెయిల్లు జూన్ 18:-పట్టణమునందును రాజమందిరమునను అనేకము అతిశయించుచున్నది. రోడ్లన్నియు క్రిక్కిరిసియున్నవి. మోటారుబండ్లలో నెనటరులు పార్లమెంటు సభ్యులు గంపులుగ వచ్చుచున్నారు. ప్యాండిను ప్రజలు గూడ విస్తారముగ వచ్చుచున్నారు.

పెయిల్ లెవుగారిని బలపరుచుటకు రెండు సభలలోను రెండు పక్షమువారు నిశ్చయించిరి.

అధ్యక్షుని ఎన్నిక ప్రకటించబడసరికి ప్రజల సంతోషమునకు మితిలేక యుండెను.

ప్రధానామాత్యుడు ఫ్రాంకో యీ మార్షలుగారు తక్షణము డోమర్తూగారికి అధికారమును అప్పగించిరి. అభివందనలు కురిసినవి. పెయిల్ లెవుగారుగూడ అభినందించిరి. ప్రేక్షకుల కానందముగ పెయిల్ లెవు, డోమర్తూగార్లు ఒకరి నొకరు ముద్దిమకొనిరి. పైనికులు సర్క్యరించిరి. స డోమర్తూగారు మార్షలు సమేతులై ఎల్వి కేగిరి. జనులు జయజయధ్వజములను జేసిరి. ఈలోపుగ మిల్లరండుగా రిచటనుండి చల్లగ జారిరి.

తక్షణము హెరియట్టుగారు మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయుటని డోమర్తూగారిని కోరిరి.

మార్షలు మంత్రివర్గము

రాజీనామా నొసగను.

మిల్లరండుగారి వతనము

లండన్, జూన్ 18:-గ్యాస్టర్ డోమర్తూగారు వచ్చుట, మిల్లరండుగారు నిష్క్రమించుటయు మూడవ ఫ్రెంచి రిపబ్లికు చరిత్రమున ముఖ్యాంశ మొకటి ముగిసినది. మిల్లరండు గ్యాస్టర్ను మూడేండ్ల వరకు అధ్యక్షులుగనుండుటకు గడువుగలను కాని ఆతడు రెండు పక్షమువారియెడల అపరాధము నొసర్చిరి. అందుచే ఎంతమాత్రము రెండుపక్షమువారు ఇతనిపాలనము నంగీకరింపర. తాను ఆ కాశ్రేయముగ ఏమియుచేయలేదని చెప్పుచున్నను ఎన్నికసమయమునపిరంగముగ జాలియవాడులపక్షమున జేరిరి. ఈపక్షమున స్థాపించినది. అధ్యక్ష పదవిని ఏకవ్యక్తిపాలనముగ నిరంకుశపాలనముక్రింద మార్చుటకు ప్రయత్నించుచుండెనని ఆవమానముపుట్టెను. 1920 సంవత్సరమున బోల్షివిజ్మైదండెక్కుటకు పోలండు కుపకారముజేయుటయు రైల్వే ఇంజనీవారి ప్రయత్నము ఆగించుటయు కమ్యూనిస్టులకు రెండుపక్షమువారిని ఎన్నుకొని నడుపురాదు.

క్రొత్త అధ్యక్షుడు

‘నెంటు, రైటు’, పక్షమువారు పెయిల్ లెవుగారు ఏ డోమర్తూగారు పుననే పనిజేయుదురగాన ఆతనిని ఓడించుటకు డోమర్తూగారిని ఎన్నుకొనిరి. డోమర్తూగారు మొదట న్యాయవాదిగనుండిరి. 1898 లో పార్లమెంటు సభ్యుడుగఎన్నుకొనబడెను. అనేకమంత్రివర్గములందు పనిచేసెను. 1914 జూన్ వరకు ప్రధానామాత్యుడుగ ఆరుకాలలు పనిజేసెను. నెనేటుకు ప్రస్తుతము అధ్యక్షుడుగ నున్నాడు. మంచిచిత్తవశ్యతగలవాడు. కర్మజ్ఞుడు. అందరిమన్ననకు పాత్రులు. ఇంగ్లాండునుగూర్చి చక్కగ తెలియును. ఇంగ్లాండుపట్ల ఎక్కువన్నేహభావము గలడు. యుద్ధమునకుముందు ఫ్రెంచి బ్రిటిషువారు కలసిపనిచేయవలెనని హితవోసగిరి. అందుచే ఇతడు పరిష్కారము గావలసియున్న విషయములను హెరియట్టు మద్దనాట్టుగార్లు అనుకూలముగ పరిష్కరించెదరని నమ్మకముగలడు.

డోమర్తూగారివయసు 61 వ సంవత్సరము. అధ్యక్షులందరిలోను ఇతడే బ్రహ్మచారి. బ్రాహ్మంతుమతస్థులలో అధ్యక్షులుగనున్నవారిలో ఇతడే ప్రథముడు. ఒకానొకపుడు అధినివేళపుండనాధికారిగనుండెను. ఇండోచీనా, ఆర్జెంటీనాలో పనిచేసెను. ఇతనిని ఎన్నుకొనుట రెండు పక్షమువారికి గొప్పదేవు. ప్రతిపక్షులందరను నెనేటువారును ఇతనికే ఓటులిచ్చిరి.

డోమర్తూగారి యభయము

పెర్నెయిల్లు జూన్ 18:-తాను ఏపక్షమునకు జేరక రాజ్యాంగపద్ధతులప్రకారమే ప్రవర్తించెద ననియు ముఖ్యమంత్రిపదవిపై ఎన్నిటిని పూరించి కాంతియుతముగ యభివృద్ధిని గలుగజేయుటకు పార్లమెంటు అధ్యక్షులును గలసి పనిజేయవలె ననిరి.

పత్రికలనంతృప్తి

ప్యారిస్, జూన్ 18:-డోమర్తూగారిని ఎన్నుకొనుటచే పత్రికలన్నియు, తృప్తి జెందినవిని హ్యూవానవార్తలు తెలుపుచున్నవి. డోమర్తూగారి వేళ్ళక్రింద నిష్పాక్షికభావమును, నిదానమును, కొనియాడుచున్నా.

రోములో దౌర్జన్యము

సాంఘికవాదియగు సిసీరు మెట్టెస్సిగారిని ఎత్తుకపోవుట

ప్యాసిస్టిల్ని జేరరనుట

లండన్, జూన్ 18:-రాత్రి 11-15. సిసీరు మెట్టెస్సిగారు సాంఘికవాది. పార్లమెంటుసభ్యుడు మంగళవారమున విధిలో పోవుచుండ ఎవరో ఐదుగురు, తెలియనివారు ఆకస్మికముగ ఆతనిని బట్టుకొని మోటారుబండిలో పారవేసి ఎచ్చుబాటెలియని మార్షలుగ అతివేగముతో బండిని నడిపించుకొని పోయిరి. ఇంతవరకాతనినిగూర్చి ఏమియు తెలియలేదు. ముగ్గురు ప్యాసిస్టులు అరస్తుచేయబడిరని తెలియుచున్నది. ఇతనిని ఎత్తుకపోవుటకు కారణములు రాజకీయమే. ఇతనికి ప్యాసిస్టులకు వ్యతిరేకము. ఎంతమాత్రముపడదు. రెండేండ్లక్రితము ఇటలీనే ఎక్కడకో తీసుకపోయి నిర్దాక్షిణ్యముగ చాపము రి బంధించి కడువిచారకరముగ శిథిలముచేసి విడిచిపెట్టి పోయిరి. ఇతడు శ్రీమంతుడైనను సాంఘికవాదిగనే యుండెను. ప్రతిపక్షులుగనున్న పార్లమెంటుసభ్యులు నేటిమధ్యాహ్నము సభకు వచ్చిరి. సిసీరు మెట్టెస్సిగారిసంగతి లేలువరకు పార్లమెంటులో ఏమియు చేయజాలమనిరి.

ప్రతిపక్షులలో ఒకరు గూడ నేటిమధ్యాహ్నము సభకు రాలేదు. ముగ్గురు ప్యాసిస్టుసభ్యులు మాట్లాడిరి. ఈదురంతమును ఖండించిరి. ఇందులో ద్రోహులనుబట్టి ఉచితరీతిని శిక్షించెదనని మస్సోలీనిగారభయపడిరి. పరిస్థితులు విపరీతముగ పరిణమించునేమో యని ప్రబలవదంతులు బయలుదేరినవి. స్నేహితులతో నుండగా ఆకస్మికముగ హృదయ మాగి పోవుటచే సర్వ డబ్బూ దూకుగాను చనిపోయిరని తెలియుచున్నది.

విరిపు సరిహద్దు తగాదా

నుగూర్చి విచారించు సంఘమునకు అధ్యక్ష పదవిని అధిష్టించుటకు రెండు నెంటుకర్నలు ఎఫ్. ఎస్. తాతంగారు భార్య శ్రీకామేశ్వరుడై శేపుటపునుండి ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరిరి.

వెనిషియాచక్రవర్తి

ని స్వదేశమునకు తిరిగిరమ్మని ప్రముఖులు తంతి నంపిరి.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఉపాధ్యక్షుడు

డాసునేనాని రిపబ్లికున్ క్వోమనువారు ఉపాధ్యక్షులు గ కేన్సెనబసిరి ఇతనికి ప్రత్యర్థి హూవరుగారు. కాని హూవరుగారికి 234 ఓట్లును, డాసుగారికి 682 ఓట్లునువచ్చుటచే డాసుగారినే నియమించిరి.

పదమూడుడైన కెయివరు

సతీత్వము

క్వీన్స్ పులచేతను, స్వామయచార్యులుచేతను విస్తారము జ్వరముచేతను చాలభాగవదునున్నదనియు తెలియుచున్నయది.

భారతదేశ పరిస్థితులు

వైనిక్వయ వరశీలనము

లండన్, జూన్ 18:-సర్ కేంకరనాయకగారు పత్రికలయందు మితవాదులు ప్రకటించిన హోమురూలుప్రకటన మనుగూర్చి ఇట్లుగ్రాసిరి:- భారతదేశసంరక్షణము, విశేషాంగ వ్యవహారములు రాజప్రతినిధిపాస్తనందే యుండవలెననుట డొమినియను హోమురూలుకు విరుద్ధము. ఇండియాలో ప్రస్తుత పరిస్థితులకు అపారమున వైనిక్వయమే కారణము. ముఖ్యముగ వన్నులు, సర్వీసు ఉద్యోగంల కిచ్చు ప్రతిఫలమునుగూర్చి ప్రస్తుతముం దేర్పడిన పరిస్థితులకు నుర్వకమున వైనిక్వయమే కారణము. అందుచే భారతీయులు రాజప్రతినిధి లేన ఇష్టముచొప్పున ఖర్చుపెట్టుటకు వీలగునట్లు వైనిక్వయమును రాజప్రతినిధివశముజేయుచు రాజ్యాంగనిర్మాణమున జేయర. వైనిక్వయమునుగూర్చి రాజప్రతినిధి ముఖ్యముగ సర్వసేనాధిపతిలహోననునరించియు, ఇతరవైనిక్వోద్యోగంల సలహాప్రకారమును ప్రవర్తించును. ఒకవేళ రాయలుకవిషమ నేర్పరిచిరని శిష్యాన్వేషణ జేయుటలో వారికి నిర్బంధములను గలుగజేయరాదు.

దోమలచాధ

ని వార నో పాయము

లండన్, జూన్ 18:-ప్రతిపక్షవర్తనము దోమకాటుచే 2000,000 మంది చనిపోవుచున్నారని ల్యుమిగ్గప్రభువు తెలియజేసెను. నీటిగుంటలలోను, కంచకములలోను చాపలను, మురుగు నీరును, చమురును ఉపయోగించిన ప్రవేశపెట్టిన, దోమలు పుట్టిపుట్టుడంతోడనే పెద్దవిగానుండ చనిపోవును. కాని బ్రిటిషుదేశములో చాలమంది చనినని జేయుటలేదు. ఇండియాలో ఆసలేలేదు. అందుచేతనే ఇప్పుడైన ప్రజలీయంప్రవమనుండి తప్పించుకొనుటకు మేల్కొంచుట మంచిదని సర్ రోనాల్డు రాసుగారు హెచ్చరించిరి.

లండన్ రైల్వేతగవు

సోమవారమునాడు పనిలో ప్రవేశించెదరు

లండన్, జూన్ 18:-రాయబారములు తేలులోపుగ పనిలో సోమవారము ప్రవేశింపవలెనని నాలుగు క్రాఫ్టు యూనియనువారు ఉత్తరపుజేసిరి. దీనితో భూగర్భ ఇనుప దారిపమ్మె లండనులో అంతరించెను.

ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము

నేర్పరుచుటకు హెరియట్టుగా రంగీకరించిరి. వచ్చేవారము లండను కేగద నని ప్రకటించిరి.

సింహాప్రభువు ఆరోగ్యము

కలకత్తా, జూన్ 14:- సింహాప్రభువు ఆరోగ్యము అయినపిల్లలంగకు చెల్లినప్పటినుండిగానుపడుచున్నది. ఆశ్చర్య.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

14.6.24 తేదీ కనివారమునుండి 20.6.24 తేదీ కుక్లవారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-10 గంటలకు కని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 గంటలకుకూడ యూనివర్సుల్లు ట్రైపెండను సినియర్ డిడేనియల్ బూని ఆధుత ధైర్యసాహసకృత్యములు గల చరిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 10, 11, 12 వార్తనవారము 6 భాగములు. ఫ్రెడెర్ థాక్ యూనివర్సుల్లు గ్రేట్ బ్యాక్సిగు సినియను డి డెదర్ తువర్చు కూడ చూచబడును.

భారతశాసనసభ - స్వరాజ్యపక్షము

భావము - విధానము

క్రొత్త నిబంధనలు

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారి అవ్వత్తుత్రేందు యిటీ ము భారతశాసనసభసభ్యులకు స్వరాజ్యపక్షమువారిసభ జరిగినది శాసనసభలో కలిగిన అనుభవము నుబట్టియు రాజకీయములందు కలిగిన మార్పులను ట్టియు కొన్ని క్రొత్తనిబంధనలను ఆసభవారి మోదించి వాని నమూనాపరచినది భారత స్వరాజ్యసభమువారిని కోరిరి.

అభిప్రాయము-భావము

18-2-1924 వ తేదీని భారతశాసనసభలో నామోదించబడిన తీర్మానమునందు వివరింపబడిన ఏర్పాట్లను పూర్తిగా నెరవేర్చుటకై యీపక్షమువారు నిరంతరమును కృషి సలిపెదరు. ఆతీర్మానము నమూనాపరచు విషయమున దొరతనమువారు అధిక మగుముఖ్యత్యమును చూపునంతవరకును భారతశాసనసభలోని యితరపక్షములవారి రంగీకరించి తోడ్పడినను మాని ననుగూడ సమయానుగుణ్యముగా నీపక్షమువారు నిర్ణయించు నిరోధపద్ధతిని వా రవలంబింపెదరు.

నీరై నంతవరకు అధిక చట్టములను ఆదాయవ్యయపట్టికలను తీరస్కరించుట, నిరంతరభాధికారాల అధికారమును వృద్ధి నొందించి బలపరచి స్థిరపరచుట, మహాయోగించు క్రొత్తములను నన్నిటిని తీరస్కరించుట, దేశీయ రాజకీయ పార్లమెంటులను హక్కులను భంగపరచునట్టియు బాధాకరములైనట్టియు చట్టముల నన్నిటిని రద్దుయింపబడు ప్రయత్నించుట మున్నగు కార్యములను స్వరాజ్యపక్షమువారి నొనరింపవలెను.

నిర్మాణకార్యము

దేశీయ మహాజన సభవారి నిర్మాణకార్యమునునకు సహాయభూతములగు చట్టములను శాసనసభలో నుపపాదించుట, ఈ సభమునందలి ధనమును విదేశీయులు కొనిపోకుండ నిరోధించుట మూలమున జాతీయవాణిజ్య అధికలాభములను వృద్ధిపొందించుట, ఈదేశమునందున్న వివిధ పక్షములవారికిని బాతులవారికిని సద్బాధనలు కలిగించుట, మౌనసాయక పారిశ్రామికసంబంధములను కార్మి సంఘములనుదేశమునందంతటను సక్రమముగా నేర్పరచి భూస్వాములకును రైతులకును, యజమానులకును కార్మికులకును సామరస్యమును కలిగించుటయును, యీపక్షమువారికి ముఖ్యవిధిగానున్నది.

ఉద్యోగములు-ఉపసంఘసభ్యత్వములు

జీతముగాని యితర ఆదాయముగాని వచ్చునట్టియు రానట్టియు ఏయుద్యోగమునుగానిదొరతనమువారివలనయూరక్షము నాచెరును స్వీకరింపగూడదు. శాసనసంఘాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుపద్ధతి ఏర్పడినపు డాపరచిని ఉపాధ్యక్షుపదవికిని శాసనసంఘసభ్యులలో స్వరాజ్యపక్షమువారినిగాని యితరపక్షముల వారినిగాని యీపక్షమువారు నిర్ణయింపవచ్చును గాని అట్లు నిర్ణయింపబడినవా రెవరును ఆపవపుల ఎన్నికలకు నిలువగూడదు. ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుడు ఏర్పరచిన ఏయుద్యోగము వైనను ఉపాధ్యక్షుపదవులు యితర ఉద్యోగములు) యీ పక్షము వారు స్వీకరింపవచ్చును. దొరతనమువారు నియమించు సంఘములలో సభ్యులుగా నియమింపబడినవారితో పక్షమువారు మోదించుచున్న ప్రత్యేకముగా అనుమతి నొసగినచోగా ఎవరును వానికొరకు ప్రయత్నింపరాదు. అట్టిసంఘములలో సభ్యులుగా పనిచేయగూడదు. శాసనసంఘమువారి ఏర్పరచు ఉపసంఘములకు ఎన్నుకొనబడుటకు సభ్యులు ప్రయత్నింపవచ్చునుగాని ముందుగా పక్షమువారివలనగాని కార్యనిర్వాహకసభ్యులవలనగాని నాయకునివలనగాని అనుమతిని ఒడయవలెను.

భారతశాసనసభలో ననుసరింపవలసిన విధులు

ప్రతిసభ్యుడును యిష్టమువచ్చిన ప్రశ్నల నడుగవచ్చును. 18 వ నూర్తిముప్రకారము చట్టములసంఘమువారు తీరస్కరించిన చట్టములనుగూర్చి ఆవి తీరస్కరింపబడినవని కార్యదర్శి తెలిపినపుడు వానినిగూర్చి చట్టముగాని, సవరణగాని, తీర్మానముగాని బాటునుగాని ఏ సభ్యుడును కోరరాదు. కార్యనిర్వాహకసంఘమైన ఆసభసంఘమైన అనుమతించినచోగాని ఎట్టి ముఖ్యవిషయమును చర్చించుటకైనను జరుగుచున్న షనిని నిలిపివేయవలెనని ఏసభ్యుడును కోరగూడదు.

పక్షమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు

ప్రశ్నలను చర్చించుటకు నిర్ణయింపబడిన రోజులోగా పక్షమువారివలనగాని కార్యనిర్వాహకసంఘము వారివలనగాని నిర్ణయింపబడిన ప్రశ్నలన్నియును, చర్చజరుగవలసినదనమున ఆసభసంఘమువారు నిర్ణయించిన విషయము లన్నియును పక్షమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నలే యగును. వానినిగూర్చి విషయ తెలిసినపద్ధతికి విరుద్ధముగా సభ్యు లెవ్వరును ఓటు యియ్యగూడదు.

నాయకుని యధికారము

అత్యవసరముగా జరుగవలసిన సమయములో నాయకుడు స్వతంత్రించి ఉత్తరవులనియ్యవచ్చును. సభ్యు లట్లుల నడుచుకొనవలెను గాని ఆయుత్తరవుల నెంతమాత్రమును తీరస్కరింపగూడదు. విషయసంతకమును సభ్యులందరూ గౌరవింపవలెను. నాయకుడు లేనపుడు ఉపనాయకుడు అధికారమును వహింపవలెను.

కట్టుబాటు నియమములు

ఈ నియమముల నెవరైన నుల్లంఘించినచో అతనికేర తొలగింపవలెనుగాని అందులకు జరుగునట్టిసభ్యు మొత్తము సభ్యు లలో సగముమండికి రెక్కునలేకుండ రావలెను. వచ్చిన వారిలో క్లి వంతు వారు ఆమోదించవలెను. ముందుగా సభ్యులను తోపి అతడు తెలుపు సమాధానమును వినినవిషయముగాని అట్లుల తొలగింపగూడదు. (హిందూ)

కాలా అజారు

పరిశోధనలనునెనర్చుట కొక ప్రత్యేకసంఘము
స్థిరా, జూన్ 14:—కాలా అజారు జ్వరమును గురించి పరిశోధనల నొనర్చుటకు భారతప్రభుత్వము వారిచే నియమింపబడిన సంఘమునందు లెట్టింటు కర్కలు క్రొత్తాఫ్, మేజుప్రాట్, బురాడుగార్లు ముగ్గుగును సభ్యు లగు నందురు. అందు మొదటిగూతడు డైరెక్టరు. ఈ వ్యాధి ప్రకృతిలో నెట్లు జన్మించి వ్యాపించుచున్నది అనువిషయమును వీరు మొదట విచారించెదరు. భారతప్రభుత్వము, ఇండియను పరిశోధనానిధి సంఘము, అస్సాము, బెంగాలు, వద్రాసు, బీహారు ఒరిస్సా, సంయుక్తపర్గాణాల ప్రభుత్వములను ఈ వ్యయమును భరించెదరు. ఈ కమిషనువారు మొట్టమొదట ప్లింగు గనుతమకేంద్రస్థానముగా నుందు గందురు అస్సామునందు ప్రస్తుతము జరుగుచున్న పరిశోధనలను నడపుటగాను డైరెక్టరు లచ్చటికి జరిగెను. కాలాఅజారు వ్యాపించియున్న ప్రదేశములలోని పరిశీలకులగుంచియు, ఎట్లు వ్యాపించుచున్నదియు విచారించుటగాను, కలాఅజారు అధికముగనున్న ప్రదేశములుకేంద్రస్థానము లేర్పరచబడెను. వీరి ప్రయత్నములు సఫలమగుచో, ఈ వ్యాధిని రాకుండజేయుటకు తగుచర్యలు దీను నునబడును. అందులనవ్యాధి పూర్తిగాగాపోయినను కొంత వరకైనను తగ్గిపోగలదు. ఈకమిష సంకరము, ఆక్టోబరునెలకు సమావేశము గాగలదు. (అ|| టె||.)

నిర్మాణకార్యక్రమము

దేశబంధు దానుగారు

శాసనసభలో జరుగవలసినవి విషయమునతప్ప తక్కినకార్యక్రమమునుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు లేవు గాన భిన్నసంఘము లుండగూడవనియే సిగజగంజి తీర్మానముల వలన స్పష్టమగుచున్నది గాన స్వరాజ్యపక్షములకు పక్షములవారు కలసి నిర్మాణకార్యక్రమమును నెరవేర్చెదరు. శాసనసభలో పనిని స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రత్యేకముగా జరిపెదరుకాని నిర్మాణకార్యక్రమమునందు వానికి గట్టిసమ్మతముకలదు. బహిష్కరణ పక్షమువారితో కలిసి దానినికర చేర్చుటకు వారు సిద్ధముగానున్నారు. ఈసమస్యలను కాంగ్రెసువారు ముందు పరిష్కరించెదరు గాని యిప్పుడు పనిజరిగవలెను. పంగరాష్ట్రమున తారకేశ్వరసత్కాగ్రహము, నిర్మాణకార్యక్రమము మున్నగునవి జరుగవలెను గాన ధనజనసహాయ మవసరమని దేశబంధు దానుగారు ప్రకటించిరి.

మౌలానా మహమ్మదాలీగారి ప్రకటనము

జిన్నాగారి ఆశ్చరణ

“మౌలానా మహమ్మదాలీగారిలో జరిగిన సంభాషణము బొంబాయి క్రాంతిలు-పత్రికలో ప్రకటింపబడెను. భిల్లాభతులో డేరనివారిలో మహమ్మదాలీగారు దేశసేవయు వారొక్కరైన లేరని మహమ్మదాలీగారిని భిల్లాభతు అను అంధరను గౌరవించెదరు గాని మహమ్మదాలీగారి భిల్లాభతు సంఘమును గౌరవించును. లాహోరుసభకు ఆస్తిరాష్ట్రముల వారును గాలేవని మహమ్మదాలీగారిని. 1916లో లక్నోలో జరిగినసభకు మిషనరీయించినచో లాహోరుసభకు మోదించి వచ్చి రని చెప్పక రవ్వను. ప్రత్యేక గవర్నమెంటునునకు నేను ప్రతిమాటచేసెగాని ఈదేశమునందలి మహమ్మదాలీగారు మోదించుచున్నది కనుకవలెనును నిశ్చయము, ఈ మయమున మౌలానా మహమ్మదాలీ, జయ దీను గార్లు లాహోరులో సవరణల నుపపాదించిరి గాని జనసంఘము బట్టి ప్రతిసభల సంఖ్యను నిర్ణయించుట మహమ్మదాలీయ లంగీకరింప రనుటకు సందియములేదు. మహమ్మదాలీయలలో కల్లుబాటును కలిగింప వలెనని నేను దురదేశములో తెలుపలేదు గాన హిందువుల వ్యాధిభావింపగూడదని” జిన్నా గారు నుడివిరి. (అ. టె.)

బాబరు అకాలీ కేసు 14 వ తేదీ విచారణ

నాల్గవ ఆగ్రహము 14 వ తేదీని సాక్షులుచేసెను. విషయ సింగును బూటాసింగును శాంతాసింగునునెను. ఇతరులనుగూడ హత్యచేయుట కతడు పురికొల్పెను. బూటాసింగు మనుషుని ధానాసింగు గాయపరచెను. లాబుసింగును గూడ శాంతాసింగు వధించెను. అని యీసాక్షి చెప్పెను. (అ. టె.)

భారతకాంగ్రెసుసంఘసభ

అహమదాబాదులో యీనెల 27 వ తేదీని జరుగును ఈనెల 27 వతేదీని అహమదాబాదులో సర్వత్ర సత్కాగ్రహశ్రమమున భారతకాంగ్రెసుసంఘసభను బి. పు. ఉమ నిర్ణయింపబడెను. ఆసభకున్న ప్రతినిధుల సంఖ్య 25 నిధుల ఏర్పాటు చేయబడెను. 25 వతేదీ నమిదనే కార్యసంఘ సభయను, భిల్లాభతు సంఘసభయనుగూడ జరుగను. (అ. టె.)

కలకత్తాలో సిక్కుల హత్య

దేశబంధు దానుగారు

నిన్న ఆదివారమునాడు కలకత్తాలోగొప్పబహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభకు చాలమంది సిక్కులు వచ్చిరి. దేశబంధుదాను గారు రక్షత్రుతి విహించిరి. “సిక్కులు జరిగిన చాల స్థలముల ను నేను చూచితినిగాని ఎవరు ఎందుకు కొట్టికో రూధిగానీను యను తెలియలేదు. కొందరు తుంటులు లేనివారి నడంతుల ను పుట్టించిరి. చాలవోట్లు తుంటులను మహమ్మదాలీయలను కొన్నివోట్లు తుంటులను హిందువులను గూడ కొట్టియునుగా. హిందువులలోను మహమ్మదాలీయలలోను నాగులు వచ్చిరి ని వరింపవలసియుండెను. అట్లుల జరుగలేదు. గాన సిక్కులందు మరల నిట్టికల్లులు జరుగవలసి ఏర్పాటు చేయవలెనని దా నుగారు నుడివిరి.

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

14 వ తేదీని రాలేదు

సరోజినీగారు 14 వ తేదీకి బొంబాయికి వెళ్లెవరని వారి స్వాగత మొసరుటకు చాలమంది వచ్చిరి. కాని ఆశ్రీమతిలో ఆమెరాలేదు. ఆమె ఆహియానో వారిలో నెట్లునైన దిగనో తెలియదు. ఆమె మిత్రులు కొందరు తంతివారలను పంపిరి. (అ. టె.)

మెక్కారే

ఆక్కాబు, జూన్ 14:— వైసునికడనాయకుడు మెక్కారను ఆక్కాబునుండి రంగూనుకు 20 వ తేదీన వెళ్లవలెనని అనుకొనుచున్నాడు. (అ|| టె||)

కలకత్తా, జూన్ 14:— మెక్కారను ఆమెకకు ప్లిస్టా యను తెచ్చిన ప్రతిమామములో కెక్కి 20 వ తేదీన ఆక్కాబునుండి వెళ్లవలసియున్నాడు. (అ|| టె||)

కీ॥ శే॥ అఖతోపముఖనీగారికి
స్వారకచిహ్నము

లిటను వభువు నూచన

పైపాకాని, వశంతు

పల్నాడు జూను 14:--సర్ ఆసులోపముఖ్యగారి
 పరమధనము విచారమును వెలుపుటకు గాను కలకత్తా
 విశ్వవిద్యాలయ సెంట్రులముక్కు ప్రత్యేకసమావేశ వివాసాయన
 ప్రణాళికను దార్శినించునది ఇందుకొరకు ప్రత్యేకముగ
 నియమించి పట్టుప్రభువుగా కృష్ణమరచిపించిరి. కలకత్తా
 విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ఉపసమాప్తముపురుషుల మరణము
 నకు విచారమును వెలుపుటకు మన విశ్వపు సమావేశమైతి వని
 నివర్తకుగాను నుచిరి. ఆసులోపగాదు తనకాలపు వెంగళయల
 కాచ్యుమారులకు పురుషును, ముఖ్యగారి ఆసమానబుద్ధివైభవ
 మును గురించియు, ఆసని యుత్సాహాదిశేషమును గురించియు
 ముఖ్యగారి కిది విన్నవించుల కృషియును ప్రస్తుత విశ్వవిద్యాల
 యమునకును ప్రతినిధించుచుండెను. ఆ ప్రతినిధముని నిప్పటి
 వివాసాయనము.

[illegible][illegible]

చూచునందుచే ములునుండి సర్వ. అనుతో ఘగాకే విత్వ
విత్వాలయనగను, విత్వవిద్యాలయమే అనుతో ఘగాకగు నుం
డిన. అనుతో ఘగాకే కొకస్మార్తచిహ్నమును కలకొల్పవలెను.
ఆరంభ స్థానించిన హస్తగ్రాహ్యయేలుకానిను హాసింది యభి
ప్రకృతమయింపఁజే నాతఁ కర్హమల స్మార్తచిహ్నము వేర్
కొట్టెను. అతఁడు ప్రాగంధించిన మహాకార్య మింకను మన
కన్యాయములందు స్పష్టముగ గాన్పించుచున్నది. అతఁడేనధ
యయు మనరెనుచుట నికను కూర్చొనియున్నట్లే పనకుగాన్పిం
చుచున్నాఁడు, అతఁడు గంధకరంధ్రవి ఇంకను మన పినులందు
ప్రతిష్ఠించియున్నది. ఈసహాయమున మనవిశేషములను మరచి
పోయి, ఆరంభనాథిపై ఆసక్తివృద్ధివ మనగృహమును నిర్మిం
చిననుగాక. అందరమును కలసి పనిజేయుట కిష్టపడే మనము
కృత్రిమత్వములను గావలెను. మన విశ్వవిద్యాలయము ప్రపం
చమునెనుట లేన స్వచ్ఛకీర్తిని కాపాడుకొనవలె ననినచో,
ఆసక్తివృద్ధి మరచియున్న మనమందరమును గలసి పునాది
రాయి చేయవలెను. కలకత్తా బోధనావిశ్వవిద్యాలయమును,
హావాడి హాసింది ఆభివృద్ధికి దెచ్చుట ను, అనుతో ఘ
గాకల సురక్షనమయమున మన కొప్పగించిన పవిత్రవిష్ణుక్త
చక్రముగ మమము పరిగణింపవలెను. ముందుముందు విశ్వవిద్యా
లయమునం దెట్టివాళ్లుగ నొనర్పరానివచ్చినను, విశ్వవిద్యా
లయముయొక్క సీరత్వమునకును, అభివృద్ధికిని, సాత్త్వికత్వ

మునకును భంగము నాపాదించుకార్యమును మన మెంతమాత్రమును సహింపరాదు.

సర్, అనుతో వముఖిర్జి గారి మరణమునకు విచారమును
దెలుపుదు, స్వారక చిహ్నము నేర్పరుచుటకు ప్రయత్నములను
నొనర్చుట కొకసంఘమును నియమించుదు తీర్మానము లాన.
రింపబడెను. (అ॥పె)

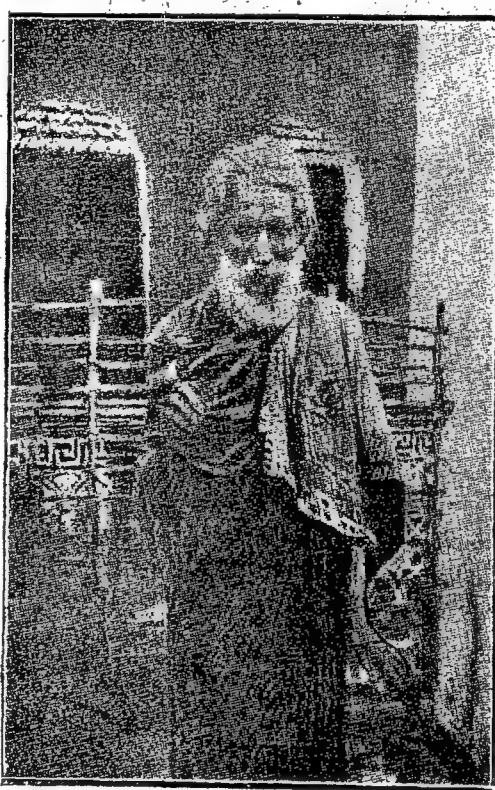
సర్ భూపేంద్రనాథ్ మిత్ర

అల్లాబాదు, జూను 15:— చట్టరీ గారు నచ్చిన తరువాత సర్ ధూపేంద్రనాథ మిత్రాగారు యిండియా అఫీసులో యే.బి.యొక ప్రత్యేకపనిమీద యింగ్లాండుకు పోవచ్చునని నమ్యముగా నున్నదని “ లీడు ” పత్రిక చెప్పుచున్నది.
(ఆ. వె.)

తారకేశ్వరము

చిరరంజనదాసుగారిని అరెస్టు చేసిరి

చేబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి మమారుషు చిత్రరంజన
దాసుగారు 14 వ లేదని తారకేశ్వరమున సత్కృత్యా మొన
రింపగా ఆయనను అరెస్టుచేసి నెరంబూరుపంజిరి. ముగ్గురు
వలంబులను చెరి ఆరుసేలలు విడిచివ్రను వేసిరి. (అ. ప్రె.)

తారాశ్వుర సత్కృహనాయకులు
నామినచ్చిదానందులు

వైకంఠస్థగ్రహము

13 వ తేదీ వివరములు

మామూలుగా సత్యగ్రహము జరిగినది రామస్వామి నాయకదండతిగారును మరి యిద్దరు సర్వమౌంఠవస్త్రీయను దేవాలయమున పూజకేయంబుకు వెళ్లగా ఎజవానంబిరులకు పగ్గరగావచ్చుచు విక్రమ మైలరాసినదిగాన మీరు దేవాలయము లోనికి రాకుండవని దేవాలయము ఉద్దేశ్యము తెలిసిరి ఆ స్త్రీయ మెచటివారకారమును దాటి లోపలికి నెల్లినవిమ్మట్టు వారికినితోము కలిగినందున రాచబుసే దీవమును వె గించి యనువిధగా పూజకేసిరి నాలమంది అచట చేరి (అప్రె)

పూర్వోచ్చార పరాయణుల నభి

వే కంటా జరిగినది

౨ సి కృష్ణపిళ్లగారి అభ్యుత్థతకైంద నీసభ జరిగినది
 “సత్యగ్రహము నడిచి వేయవలెన కాంతిని నిల నిలుపవలెను
 దినిని కాంగ్రెసువారు ప్రోత్సహించు వరచుచున్నారు గాని
 సంస్థానములలోని ప్రజలెవ్వరు ప్రోత్సహింపరుమట లేదు
 అప్పటికైతే తొలగింపగూడదు సంస్థానములలోని హిందువు
 లందరను, తోడ్పడవలెనను తీర్మానము లున్నభో నామోదింప
 బడెను ఆ తీర్మానములను ఉద్వేగిల కించజేయుచును ప్రతి
 నిధులను వహారా గారిసన్నిధిక పంపుచును ౨ సి కృష్ణ
 పిళ్ల, - ఇ గోవిందుల్లిగార్లు మున్నగువారిని ఉపసంఘముగా
 నేర్పరచి (౬ ప్రె)

సోలిసిటరు జనరలుతో
నం ప తిపలేదు

బెంగాలు వ భుత్ వ కటన

మంత్రిల శేతనము, నొసగుట స్వక్రమ ము

నిర్ణయించుట

డాబ్బిలింగ, జూను 14 — బెంగాలు మంత్రుల వేతనముల సమస్యను గురించి ప్రభుత్వమువారు సానిటిటరు జెనరలుతో సంప్రతించిరని "ఫార్వర్డు" పత్రికయందు ప్రచురింపబడిన వార్త నిమిషమున మైనసరి తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారిొక ప్రకటన నొసర్పిరి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తమస్వంత, న్యాయశాస్త్రులవలన అధికారులతో సంప్రతించిరనియు, ప్రస్తుతము త్రులనుపనిలో నేయుంచుటకుగవర్నరున కధికారముగలవనియు, కాననమున దెలుపబడిన క్షేమమునకు లోబడి ఎంతవేతనమునైన నొక్కవచ్చుననియు, మంత్రులవేతనములను పునర్విచారణ కొరకు కాననసభలో తీర్చి యుపపాదించవచ్చు ననియు నాయధికారులు దౌహెనియు ప్రకటనయందు గలదు. (అ. పై)

ఒకయుద్వోగిప్రభుత్వధన్యము నడహించుట

రంగును, జూన్ 15 — మాండలే సివిల్ సర్జన్ గు
లెఫ్టి నెంటుకర్నలు ఫెనగుగారు ఇదివరకు మాండలే వైద్యశా
లో చికిత్సార్థగా నున్న సి. పి. మైక్స్ అనునచు, 132
రూపాయల వారించెనని యొక్కెను ఇదివరకు అసిస్టెంటు డిస్ట్రీ
రంగు ఎ. ఎం. చౌదరిగారు రు. 2845 ల నపహరించెనని
వరయొక్క చెనును దెచ్చెను ప్రభుత్వోద్యోగిగనుంజి- మోస
మొనర్చెనను నేరముక్రింద ఆరెస్టు జేయుటకు ఉత్తర్వు జేయ
బడెను నెక్స్టు 409, 109 ఐ. పి. సి. క్రింప చార్జి జేయుట
మద్దాయిలు తాము సిద్ధి ఫలమనిరి అంటటితో నాధిన్నున
కోర్టుకు గెను (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధికార్యనిర్వాహక
నంఘము

ఆనరబుల్ సర్, ఓ. యాన్ సర్ మహమ్మద్ షాఫీ గారి

నీ : రఘుములో యీ సంవత్సరాంతము

వ-కు ఉండనిచ్చిరి

సిద్ధా, జూను 15 — ఒక ప్రకటన యిట్లు చెప్పుచున్నది ఆనరబుల్ సర్మియారు సర్మిమామ్యుద్రి మార్కీ, కె సి. యన్ ఐ, సి ఐ. ఇ. గారిని రా జ ప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘములో 1924 సంవత్సరాంతమువరకు సభ్యుడుగా నుండునట్లు సార్వభౌముడు వీర్వటుజేసెను
(అ. ప్రె)

పాకాలావద్ద రైలుబస్సు పడిపోవటం

పాకాల జిల్లా ట్రాఫిక్ సూపర్వైజరు యే. రెడ్డి ప్రేమను వద్దనుండి యిట్లు తిరిగి తెలుసుచున్నాడను కల్పావధి గూడూ రూ. 25 ను యే. రెడ్డి ప్రేమను వద్ద పాపంకాలము 5/50 నిమిషములకు 82 మిక్సెడు రైలుబండిలో 14 వ యింజను ప్రేక్షకువానున్న రెంగుమూడవరగతిలో హగ్గిండ్లున్నా పట్టాలనుండి తొలగి కొంచెము తలక్రిందయ్యెను. ప్రయాణికులకు గాని రైలు పనివాండ్లకు గాని అపాయము కలుగలేదు. సరూరి బండ్లు సదుచితము సాధ్యముకాదు ప్రయాణికులును సామానములును వలెనుండి అవలకు గొనిపోయిదునున్నవి (ఆ. ప్రె)

అమెరికా నువిమంనములు

రంగూను, జూన్ 14 - ఇప్పుడు ఆక్కాబులో నున్న ఆమెరికన్ డిప్టోయరు ప్రెస్టన్ మనది రంగూనుకు వెళ్లదని ఆమెరికన్ కాంట్రీవలన తెలియచున్నది. బృహదారమునాడో గురువారమునాడో రంగూనుకు చేరవలసియున్న ఆమెరికను విమానములు, మరకీపాయింటు వద్ద దిగటకు తగిన యేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి. ఇప్పుడు టూర్నెన్బర్గ్ నున్న విమానములు ఆచ్చటనుండి రెపో సామవారమునాడో ఒయలుదేరి పోవును. (ఆ. హె.)

స్వాతంత్ర్య సంరంభము

I

[మల్లావర్ణముల పేరిట రామ స్వామి గారు, పాలనా]

ప్రాపంచిక చరిత్రయందు యిరువదవ శతాబ్దము ప్రత్యేక ప్రాధాన్యమును పొందియున్నది. ఇరువదవ శతాబ్ద ప్రారంభముతో స్వతంత్రభావోదయము ప్రపంచ మెల్లడలను కలిగెను. ఈ మాత్రమే భావోదయముతో పాశ్చాత్యులై పరిత్యజములు జరిగినవి. ఆనాటి కృత్రిమభావములు చూపుకొనరాదు. ఏకస్వరాధిపత్యములు ఏర్పాటు జుట్టించిన. “నారాజ్యము! నారాజ్యము!!” నారాజ్యముల సంరంభమున కారణ మయ్యెను. ప్రాపంచిక మాక్రమణ పదిలము దగ్గెను. స్వయం సిద్ధయనము, స్వరాజ్యము పాలితమగుటయు లయ్యెను ఈ యాగ ప్రారంభముతో ప్రాతభావంబులకు ముగిసెను. పశుబల ప్రేరేపకుల పాశ్చాత్యోన్మాదము పశిక్షకులయ్యెను.

ప్రాపంచిక పశు మాత్మకమైనది. పాశ్చాత్యములు నేలగులెను చిన్న రాజ్యములు తలలెత్తెను. వివచాయ విజృంభణమున నైహివాఖండ వివాదముగోరిన వీరైతజరు రాజ్య భ్రష్టమై మూలజేరెను. ప్రాపంచిక మాక్రమణ గోడన తనరాజ్యము చెక్కలై చెదవోయెను. చిన్న చిన్న రాజ్యముల నేకచ్ఛత్రముగ పాలించు రాజులు రాజ్యవిహీనులైరి. రాజ్యములు పశాదీన మయ్యెను. జనాపదయు తేలికయు నగుటలేదు. దానికి మంత్రచక్రమును రాజ్యము లోకేదమున కిశ్చిలము లయ్యెను. విశాఖాదుల పరిలయకపురాజ్య మొక్కటికేను. జర్మనీ యొడి నీడలేకుండనడన, ప్రాన్సుగెలచి బలహీనమైనది. గ్రీకులొడి లగిరి, టర్కీలచిన నలబడ పొందినది. ఇటలీయంతః కలహములకు లోనై కూలుచున్నది. యక్షియా పునఃస్థాపన వొందియు స్థిర వొందుటలేదు. ఈ యన్నిచోట్లవ్యాపక కాగజాలక దేశములు నెమ్మది గోరుచున్నవి. ఈ పోరాటమున నమెరికా ప్రేక్షకునినై తిలకించుచున్నది. కాలదక్ర మొకదేశమున తిప్పి యింకొకటిని విహించిగాదు పాశ్చాత్యదేశములే గాక ఈచోటయన ప్రాచ్యరాజ్యములును, చేరయన్నవి జనాదు పదిలము గలిగి నాన్నదనిన ప్రకృతి ప్రభావమునకు లోనై ప్రళయమయి పోయెను. చిహ్నేయు ప్రంగి జపానుకు లొంగి స్వాతంత్ర్యాలివాదనే మ్రగ్గుచున్నది. ఇక నీజపు స్వతంత్రచేత కామాత్మయై స్వపంచాలనామార్గము గొన సాగుచున్నది. భరతబంధము స్వతంత్రభావోదయమున మేలు గాంచి స్వాతంత్ర్యసమరరంగమున ప్రవేశించినది.

యాధ్యాంతరము నమెరికానాయకుడగు ఉడ్రిస్ విల్సను ననుసారము పనునాల్గు నూత్రములపైబెట్టి చిన్న రాజ్యములకు స్వతంత్ర మొసగియు, శస్త్రాస్త్రాధిపతియై నమదిపోజీవీయు ప్రాపంచిక మాక్రమణ నరేట్టియు యాధికార తగ్గించియు సముద్రనావమునకు సువర్ణస్వాతంత్ర్య మొసగియు మొక లగు పనునాల్గు నూత్రములపై కాంతిని స్థాపించుచున్నది. అతడు స్థాపించినది స్వయంసిద్ధయనము. పథలుగాంచి ఈ సువర్ణము జన్మించెను. కాని యాతడు ప్రాన్సు ఇంగ్లాండు ప్రధానమంత్రుల దురజేతకే యని గాలికొడిపోయెను.

ఈ ప్రళయము పశుబలభావోన్మాదకారణముననే ప్రబలినది. పశుబల మంతరించుట కార్యవి మాగ్గము లెట్లును? ఈభావ మంతరించి అత్యంతప్రభావము గ్రహించిననే కాంతము కుదుటబడును. భారతదేశమున స్వతంత్ర్యపోరాటమున కధి పతియై యుగపురుషుడు శ్రీ గాంధీ మహాత్ముడై తనకాంతిసం దేశమున నీడవర్ణుల సరికావలయు. దుష్ప్రభావముల సత్స్వ భావములతోడను, అసత్యమున సత్యముతోడను, అన్యాయమున న్యాయముతోడను పిల, ప్రపంచమును ప్రేమభావ ప్రేతముచే గెలువలగుటగల దీతిహింకొడి!

భారతస్వాతంత్ర్యమును ప్రాపంచిక మంతటను వ్యాపించిన ఈ ప్రళయముతో గలసినదే యని తొలి పక్షియుంటిని. అస్వతంత్రపరాధీనత లేనాదు గ్రహించగలిగితేమో స్వతంత్ర్యాధిపాద యానాదే యుద్ధమిందును. పరాధీనత తొలగి, స్వతంత్ర్యమును సుపాదించుకొనినందులకు ఆనాదేలదు. శ్రీగాంధీ మహాత్ముడే రాజకీయరంగమునకు రావన్నచో దేశమెట్టియనగలదు లోనయ్యుండెడిదో తెలియ నశక్యము.

ఈవిధి అహింసామాత్రాధిపతియై భారతస్వాతంత్ర్య సంపాదనాసాధకములేగాక ప్రాపంచిక కల్హైకమార్గములు గలవు. అత్యంతాహింసనే పశుబల ప్రేరేపకముల నడంచవల యుననియు ప్రేమస్వభావంబుననే స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించవలె ననియు కోరిన సందేశము భరతదేశమునకేగాక ప్రపంచమంతట కీ బాటంబుదగినది. పాశ్చాత్యు లయ్యిరి గ్రహించినకొద్దయు

భారతరాజకీయసమస్యలేగాక ప్రాపంచిక సమస్యలకుడ పరిష్కారంబుకనుచును. కావున భారతీయు లీసందేశ మకుస రిండుకొద్దియు ప్రపంచ కల్హైకమును గూర్చుచుండును. స్వరాజ్యసమస్య స్వాతంత్ర్యసమరమున ప్రభుత్వసాధనమును పోం చుటకు ముఖ్యకారణ మి యున్నది. అహింసామాత్రమున దౌర్భాగ్య దహితమగుచు భరతదేశము స్వరాజ్యమును స్థాపించుట యనిన మహింసాప్రత్యేకము ప్రపంచమున నధిష్టించుట యగునుగాక! చుహాత్ముడు ప్రపంచమున కహింసామార్గము నుద్ఘాతించుటలూ సులేశ్వరుని నేనక్షేయముల గ్రహించి అహింసామార్గమునకు స్వరాజ్యపోరాటము తనకు మోక్షసాధన మని వాగ్ద చెప్పెను.

అందుననే యాతని అహింసాయోధ్యమమునకు అహింస ఆయుధమగు నున్నది. దీనిని వర్ణించి యిట్టిదని చెప్పవలసి గాదు. మనోవా గ్ధములందని వేళలయందును అహింసా మార్గము ననుసరించుటయనన కొంత యర్థమగు నేమో? రాజ కీమాంశాలనందగ్ధమున నహింసామార్గ సునలంబించుట యేల యని పోలిన చేయవారి లింకను కొద్దిమంది గలరు. భారత స్వరాజ్యసమస్య నింతకన్న ననుభవమార్గముల సాధింపవచ్చు నని వారివాదన. స్వరాజ్యసంపాదనయే లక్ష్యముగా గొనువారి కిట్టిబ్రత్యలు సహజము లనవచ్చును. మహాత్ముని యాదేశముల లో స్వరాజ్యసంపాదనతోపాటు బాత్మధర్మణయును నూచింప బడింది. స్వరాజ్యమన నేమోహడ నిర్ణయము చేయవలయు ననెడి యభిలాష దేశీయులలో గలదు. స్వరాజ్యవిధానము వారు కోరినది. మహాత్ము డుద్దేశించిన స్వరాజ్య మింకను మించి నది. భారతస్వాతంత్ర్యపోరాటము పాశ్చాత్యప్రభుత్వ విధానముతోనేగాక పాశ్చాత్యవాగ్ధి తా సాంప్రదాయములతో గూడవైయున్నది. స్వతంత్రసంపాదనాసాధనములలో ప్రపంచ కల్హైకముగూర్చు సహ స మార్గము నుద్ఘాతించబడినది. హిందూసాంప్రదాయములకు ఆచారవ్యవహారములకు పాశ్చాత్య సాంప్రదాయములకు భేదము గలదు. పాశ్చాత్య ప్రభుత్వ పాలనతో ఆస్వతంత్రతయు, పరాధీనతయు గాక బాత్మధర్మకవి నాశములగు పరిస్థితి లుకూడ అభివనది. ఈవిధమును రాసురాసు విధులముగా పరీక్షించుటయగును. మహాత్ముడు నిర్ణయించిన కాంగ్రెసువిధానమునందు స్వరాజ్యసంపాదనామార్గముతోపాటు పాలనా సౌకర్యములు బాత్మధర్మ సాధనములు నిమిడియున్నవి.

స్వరాజ్య నిర్మాణము

నిర్మాణకార్యక్రమ మనచోయోధ్యమ విధానమందలి ముఖ్యభాగము. నిర్మాణమునకు పూర్వము జాతివివాదము లను అస్వస్థత నెలకొల్పినవియు వగు ప్రభుత్వస్థానముల బహిష్కారము కోరియుండెను. అట్టి బహిష్కారము తొలి జయప్రదముగ సాగి యుండు మార్గము కేందు ట కోచనియును. ప్రభుత్వపరిష్కారమున మైసంధున స్థానములు పడి లయుదప్పి కిశిలాపననే జేందెను. అందుననే నిర్మాణముసాగింప వలెనని మహాత్ముడు బాద్మధర్మవిధానమును స్థాపించెను. ఈబాద్మధర్మవిధానమున బాత్మధర్మమార్గములు రావణీయ, ఆధిక, నతి, సాంఘిక, నైతిక భావముల సంస్కారము కోరబడి యుండెను.

“జాతీయోపసంఘములు”

నిర్మాణకార్యక్రమములలో రాజకీయముగ నగ్రస్థానము వహించినది జాతీయోపసంఘముల స్థాపించుట. ఈసంస్థాపన క్రియనిగ్ధ యనూత్రమునై నాధారపడియున్నది. రాజకీయ తిర్విజ్ఞులవైగాని భాగ్యవంతులవైగాని యాధారపడియుండుట లేదు. సంప్రద్యప్రవాహాధ్యతాయంత స్వరాజ్య మగునటుల సర్వకాఖలవారును, సర్వజాతులవారును, సర్వవయస్కులవారును ఏ లో హిందూదేశము నివాసము గాగొనువా రెల్లరును నిందు పాల్గొను నట్టి లక్ష్యము నిశ్చయించి వాహుశ్యము ప్రాతినిధ్యము నిర్ణయించబడినది. ఇప్పటి కరనే కొద్దికములపన్నులు చెల్లించువారికే ఈపాట్లు కెంది యుండెను. ఇందు శ్రీలు పురుషులతోపాటు సకలవాత్సల సౌకర్యములు పొంద వునుగలదు. అగ్రజాతులనిన్నజాతు అను భేద మివిధానమందు లేదు.

ప్రస్తుతము స్వరాజ్యసంస్థాపన యగువరకు సకలకక్షుల వారీయోధ్యమనున పాల్గొనుటలక్ష్యము సర్వకాంగీకృత మగునది నిశ్చయించబడినది. స్వరాజ్యము నుద్ఘాతించుననిపప లక్ష్యమెల్లలమారినను ప్రాతినిధ్యము నిర్ణయించవలెను.

స్వరాజ్యపథమువారు ప్రభుత్వకావనశలలో ప్రవేశించుటకు కాంగ్రెసుపథమువారు చూపిన మొదటిఅధ్యంతరము ప్రభుత్వపథం ప్రాతినిధ్యము వాహుశ్యమైనది కాదనయ, అచ్చలవారెము చేయగలిగినను అక్కారణముచే అంగీకృత మనవలదనియు వారుకోస స్వరాజ్యనిర్ణయమునకువాయక్కారణముగనే వివక్షతెల్లబడినది.

ఈవిధానమున మరెయొకవిశేషము గలదు. ప్రజాసాిత ఫాసిత ప్రతినిధిసంఘములే పరిపాలకసంఘము లగునున్నవి. కాననే ప్రతిసంవత్సరము జరుగు దేశీయమహాసభ యెన్ను కొని నిర్ణయించు సంఘములు అధికారము పొంది విధానక్రమ ము నమలులో తెల్పుచున్నవి.

ప్రాతినిధ్యము బాహుశ్యమగునటుల ప్రస్తుతము సభ్యుని కొక్క నియమముమాత్రమే కలదు. అయ్యది తాను ఉద్ద్యమ లక్ష్యము సంగీకరించుటయు సంవత్సరచందా రు 0.4-0 తెల్పిం చుటయు, ఈ విధానమున గ్రామసంఘములు ప్రాముఖ్యము వహించుచు గాని కేంద్రసంఘములు కావు. పరిపాలన కనువగు నటుల కేంద్రప్రతినిధిసంఘములు పరిపాలనవిధానమును నిర్ణయించును. కాంగ్రెసు లక్ష్య మంగీకరించిన సభ్యులు మహాసభలకు లక్షకీర్తనచోవ్యవ ప్రతినిధులనెన్నుకొనితల్పె తినిధిమహాసభ సంవత్సరవిధానమును నిర్ణయించుచున్నది. మరి యొక గ్రామసంఘములనుండి ప్రతినిధు లెన్నుకొనబడి మైసంఘ ములకు పంపబడుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశమునందలి విధానమునకు రింతి ముత్పత్తి గామములక ఫిర్యాదు గును. ఫిర్యాదులము గ్రామసంఘము లెన్నుకొనునభ్యులచే నొక ప్రతినిధి సంఘము. ఒక తాలూకామందలి ఫిర్యాదుల యెన్నుకొనియె తాలూకాసంఘము నేర్పరుచుట యగును. ఇన్ని ఫిర్యాదుల గురు శభ్యులచోప్పన జిల్లాసంఘమునకు లక్ష కీర్తనసభ్యులు చొప్పున మహాసభప్రాతినిధ్యమునుసరించియైరాష్ట్రీయసంఘమునకు. రాష్ట్రీయసంఘములు జనసంఖ్య ననుసరించి జిల్లాకీర్తన చొప్పున అభిలభారతసభ్యులనునకు శభ్యుల నెన్నుకొందురు. ఈసంఘము లన్నియు కార్యాచరణమునకు అవసరమగుసంఖ్యతో కార్య నిర్వాహకసంఘముల నియమించిబాత్మయోధ్యమమును సాగించు చున్నారు. అవసరమగునట్టి మార్పులలో నీవిధానమే ఈప్రా తినిధ్యముతోడనే స్వరాజ్యమును స్థాపింపవలయును.

ఈవిధానాంగముల సకలజాతులవారును సకలవర్ణులవారు ప్రాతినిధ్యము పొందుచున్నారు. మహాత్ముడియును సిక్కులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులున్నగు భిన్నజాతులన్నియు వారిసంఖ్య ననుసరించియే గాక సర్వస్వాత్యము గలిగియున్నారు. ఒక జాతివారిస్తానే వారి సమృద్ధితే ప్రతినిధులు గావచ్చు ను. మహాత్ముడియు లోకహింసపుని హిందువు లోకమహాత్ముడి యుని వారివారి సమృద్ధులవై ప్రతినిధిగా నెన్నుకొనవచ్చును. లేదా ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము బొందవచ్చును. శ్రీలీలితే ప్రత్యేకముగగాని బాహు శ్యమవై గాని ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనవలవచ్చును. స్వయంసిద్ధయన నూత్రమునై నాధార పడి సర్వజనప్రాతినిధ్యము నిహించుటనే వైవిధానము రాజకీయముగ స్వరాజ్యనిర్మాణమున ప్రాముఖ్యము వహించి యున్నది. ఇట్టి యెన్నికలు ప్రతిసంవత్సరమును జరుగును. అధికారము యెవని చేతులలోనైన సంవత్సరము మాత్రమే యుండునట్లు నిర్ణయము గలదు.

ఈసంఘస్థాపనయం దింకొకముఖ్యము గలదు. హిందూ దేశము కలకాలమునుండియు రాజకీయముగ బానిసయై, రాజకీయపోరాటమున కలవాటులేక ప్రాతినిధ్యమునకుల విలువదే లియక యెట్టి సంస్కరణలతో నైర సంతృప్తిజేందు స్వభావము కలదై తన్ను తాగ్రహించనేరక పలుబాములకు లోనైనది. ఈ సంఘములకు సభ్యులుగ జేరుటలోగల ప్రాతినిధ్యము గ్రహించుట యు, తాను సభ్యుడై యుండుటలోగల బాధ్యతను తెలిసికొని యు బాత్మకార్యమునందు తనస్థానము గురైతియు సామాన్యజను రాజకీయపరిష్కారము పొందుట కవకాశము గలదు. ఈ యోధ్యమమున సర్వజనులు పాల్గొనుట కీసంఘస్థాపనయే అవకాశము నిచ్చుచున్నది.

THE BOOKS READY FOR SALE.

1. BHAGVAD-GITA Translation of with Rs. a^s Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12

2. LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T. Subba Rao B. A. B. L. ... 0 10

3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T. Subba Rao, B. A. B. L. ... 2 0

4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M. A. ... 1 4

5. THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4

6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12

7. THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2

8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0

RAJARAM TUKKARAM.
29 Humamum Street, Fort Mumbai.

నిరుద్యోగము

ఉద్యోగము చేయజాలనివారు మనవిధి

II

రంగనాయకులు డి.యి.పి ఆర్కస్ ఫర్మ సి యన్.డబ్ల్యు

ఇంతవరకు, 'నిరుద్యోగ'మున్న నెట్టిదో, దానిలక్షణము లెట్టిదో, 'మూలి' జీవనమున్న నెట్టిదో, దానివలనకల్గు కష్టము లెట్టిదో జీతగాండ్ల దృష్టాంతముద్వారా విచారించితిమి. పంచములగూర్చి విస్తారముగా తెలుపుటచే, పనివారందరు పంచము లేయనియు, ఇతరకులములవారు కూలిచేయుటలేదనియు తెలపరాదు. వడ్డే, ఉప్పర, కమ్మ, తెలగ, నెలమ, యానాది, రెడ్డి, సాయబాలు, అన్నికులములనుండి పనివారు వచ్చుచున్నారు. అటులనే, పంచములయందుకూడ రైతులు, ధనికులు, అచ్చటచ్చటకలరు. కానిపంచములయందు హెచ్చునుండిపనివారుగా నున్నారు. పైగా తదితరకులములందున్న పనివారియాధిక శిథిలగుతులు పంచముల పనివారిసీతుల ననుసరించియే చాలవరకుండును. కనుక, చదువరులు, పంచములగూర్చి ప్రత్యేకజాగ్రత్త చూపెట్టికందులకు క్షమింతురు గాక!

ఇచ్చట నిజముగా నిరుద్యోగులగువా రెట్టివారో, విచారించి, నిరుద్యోగులు కానివారిగూర్చి దీర్ఘముగ నాలోచింప బ్రయత్నింతుము. 'నిరుద్యోగులు' తరగతిలో, 'మూలికాని, జీతముగాని ఏదైన' యుద్యోగముచేయ శక్తిగల్గి, చేయ తగినైయుండి, ఉద్యోగము వోరకయుండువా రెల్లరు నత్తురు. కనుక, ఉద్యోగముచేయ శక్తిలేనివారు, శక్తియుండియు నుద్యోగముచేయుట కష్టములేనివారు, శక్తియుండియు నుద్యోగము సంపాదించుకొన నవకాశము లుండియు నుద్యోగము చేయనిష్ఠయులేనివారెల్లరు 'నిరుద్యోగులు' తరగతిలో చేరగను. కనుక 'నిరుద్యోగులు'ను తరగతి ప్రత్యేకముగా నున్నదనియు, ఆతరగతియందు ప్రతిగ్రామమున విచ్చునునను వచ్చు యెల్లర శ్రేష్ఠ ప్రయత్నించుట తప్పనియు తెలుసు.

మన గ్రామములందు, కోతలపయములందు, వాట్లయందు, మెట్టభూములలో వాగుగ పనులుసాగు దినములందు, విచ్చగాండ్లన త్రికి తిగ్గుచున్నదని, ప్రతియింటి యజమాను గాలు జను ననుభవైకనేర్చును. చుకాయుచును, సంక్రాంతి దినములందు, పనికికట్టకామరాలందు, ఎండకాలమునందు, విచ్చమునకై వచ్చుగుంపుల గాంచి విసుగుకొనుట, వారిని తిట్టుచుండుట మనరైతుల భార్యలకు తెలియును. కనుక, సాధ్యరణముగా పనులు జరుగుచుండు దినములలో విచ్చగాండ్ల సంఖ్య తగ్గుటయు, పనులులేనిరోజులలో విచ్చగాండ్ల సంఖ్య హెచ్చుచుండుయు సర్వసాధారణముగా జరుగుచున్నది. పనిలేని, పనిచేయ నిచ్చగల 'నిరుద్యోగులు' విచ్చగాండ్ల తరగతిలో పని తప్పుచగనున్న దినములందు జేరుచున్నారు. అందువలన, 'నిరుద్యోగులు' తరగతిలో చేర్చరానివారందరైన, 'విచ్చగాండ్లందరను' తప్పు. కాని, 'విచ్చగాండ్లర' ఎల్లప్పుడు, అలకాలుగా, కీడుకొనుటగా, విచ్చమెత్తవచ్చువారు, అడపారడపావిచ్చమునకు వచ్చువారు, ఎల్లరు, ఆతరగతియందు జేరుదురని చెప్పకొప్పు. ఇంత తర్కమెందుకందురా? 'విచ్చగాండ్ల తరగతి'యందు జేరవలసినవారు లగు ప్రజలగూర్చి జాగ్రత్తగా విచారించినగాని, 'నిరుద్యోగులగువారిని' 'విచ్చగాండ్లనుండి తీసివేసిన, మిగిలినవారందరు' జీవితలక్షణముగా, విచ్చమెత్తుటగొనినవిచ్చగాండ్లని తెలుపుటకును వలసపడదు, ఎందులకన, మనసృష్టివారు, కుంటివారు, కుష్టురోగమువారు, ముసలివారు, అనాథలగు స్త్రీలు, బాలబాలికలు, దిక్కులేని, పరదేశజాలగు వీరవారు, రోగగ్రస్తయు, వీరందరు, ప్రస్తుతము వీరవారి తరగతియందు సాధారణముగా వచ్చుచున్నారకాని, వీరు జీవితలక్షణముగా విచ్చమెత్తుట తీసికొన నగత్యములేదు, తీసికొన్నను, వారిని 'విచ్చగాండ్లు'గా పరిగణింపనగత్యములేదు. వారు పనిచేయ శక్తిగల్గితేరు. పనిచేయ నిచ్చయున్నారా లేరా యనుపరీక్ష వారినిగూర్చి యడుగ నవసరములేదు. కాన, ఇట్టి యపరీక్షపూర్వకముగా 'నిరుద్యోగులైనవారు' ఉద్యోగముచేయ శక్తిలేని యనాథులు పోగా మిగిలినవారందరు 'జీవితలక్షణముగా విచ్చమెత్తుట' గైకొన్నవారని చెప్పకొప్పును.

కనుక 'జీవితలక్షణముగా విచ్చమెత్తుట' గొన్నవారెవరు? బ్రాహ్మణులందఱకు వీరతరగతియందు నత్తురు. సంభావనలకు బయలుదేరు పండితులు, సంతకృణులకు తయారగు బోధనాతయ్యలు, దక్షిణకుల పరుగులెత్తు శత్రుగార్లు, బియ్యముకై భిక్షమునకు బయలుదేరు దొంగబ్రాహ్మణులు, ఆచార్యులు, పెండ్లిండ్లు, దివసములు, తదితములందు, సంభావనలు, సాత్తరకగ్రహం దామోహదులు, సంక్రాంతి, దీపావళి, సంవత్సరములకు

పంచాంగములు, జరుపుదు నింకియింటికి పరుగులెత్తు కానుగ్గు వీరందరు బ్రాహ్మణులసంఘాతులే! మతవిషయములందు వీరు కొన్ని యవసరకార్యముల నెరవేర్చుట, సాత్తర, సంభావనలు, దక్షిణకులు, భోజనములు, విచ్చముబొందుచున్నారని పూర్వచారపరాయణులు పిరికిపండులు పుంకవచ్చుగాని, ఆర్థిక శాస్త్రమునాత్రానుసారము వారు చెప్పదానిలో కొంతవత్తుమున్నను, నిజముగా, మంత్రములకైకాక, స్వార్థభావముకై ఈదరి ద్రులుపీడాకరులగుచున్నారు. తరువాత, భట్టాజులు, బ్రాహ్మణులతమ్ములా యనిపించునట్లు ప్రతికార్యమునకు తయారై అడుగుకొంటు, విచ్చమెత్తుటయే జీవితముగా గైకొని, బ్రాహ్మణులకు నీతితెలుపుటకాయనవలయు ప్రత్యేకపండుగదినములందేగాక అనుదినము, ఎప్పుడు బుద్ధితోరిన నవ్వును గుంపులుగుంపులుగా విచ్చమెత్తుటకు బయలుదేరుదురు. పైగా వీరికి, మరొకజీవనమురుచివందు. కొందరుభూముల సాగుచేయమొనరించుచున్నను కొందరు కూలికైవచ్చుచున్నను, కొందరు భవనంతులగుచున్నను మరికొందరు పండితులగుచున్నను, అధికసంఖ్యాకులు, ఆత్మగౌరవములేని, పీడాకరులగు, విచ్చగాండ్లుగా నున్నారు. మాడవవారు, జంగాలు, రంజలవారు, పిల్లలవారు, ఎటుకల యానాదివారు, మాలవారు మరికొంతమంది. వీరిప్రత్యేకలక్షణమేమన, బ్రాహ్మణులనెయ్యాకీర్తినించుటకొచ్చి విచ్చమెత్తుటయు కాదు. భట్టాజులనె, జీవితకాలమంతయు విచ్చగాండ్లుగా నుండుటయుకాదు. పండుగకాలములందు, కొన్నియుతువులందు, పెండ్లిండ్లయందు, సంతర్పణలందు భోజనములకై, విచ్చములకై వచ్చుచుండుట. అందులకు, ఆర్థికగౌరవహాని కల్గించువిచ్చగాని బాధి వీరికి లేను.

నాల్గవరకపుత్రజులు: బ్రాహ్మణులు భట్టాజులనె, సాంఘికముగ, బఠాయిగట్టు, గొప్పకులములవారమని గర్వించు, భగవంతునివద్దకుది ప్రత్యేకసంతకేసుల నందిచ్చుచున్నారమని విజ్ఞప్తిగల్గియుండులేక, ఆరెండకులముల యలవాటుల మరంత ధ్వనిముగ, హెచ్చుచూరముగ తీసికొనివెళ్లి, సంఘకంటకులైన కులములు మరికొన్నికలవు. పాములవారు, బండారు, 'బిర్రీ' బండారీ, వయ్యారిబండారీ ఆనవారు, ఎలకులు పిల్లలతన, కొండారీ, చేపలు, తదితరవీరు తినుద్రోగులు, మాయకుం ద్రెసులచేసెవను దొమ్మరవారు, తదితరులంద రీతరగతియందు జేరుదురు. వీరందరు, గ్రామగ్రామమునకు ప్రతివత్సరము వచ్చుచు, విచ్చమెత్తుకొనుచు, వెళ్లుచుండు టందరెందరుగుదురు. ఇండ్లలోనికివచ్చి దొంగిలించుట, దొడ్లలో ఎలకులకై గోతులు త్రవ్వుట, చెపలకై కాలునెల, చెరువులచెవకుట, ఎండకాయలకై పంటకాలునెలలో గట్టచేయుట, పిట్టలబట్టుటకై వలలవేసి, గంపర గోళముచేయుట, కాకులబట్టుటకై, కర్రలై కర్రనెక్కించి వేటాడుట, జ్యోతిషము చెప్పెదమని యిండ్లచెంబు వచ్చుట, 'గుడగుడ' వాయింపుచు, అంబ జగదాంబ యని బుడబుక్కుల వారు జేరువజామున ఊరునంత ప్రచారము చేయుచు బాలుర హృదయములందు దడలుకల్పించుట, కాకియత్రలగూర్చి, రామేశ్వరము నీటిగూర్చి, పక్షి తీర్థముగూర్చి తెల్లెదమని బఠాయి కొట్టుట, పటముల చూపించెదమనుట, గారడీలయెట్లు, ఇట్టి యనుభవముల వీరుచేయుటద్వారా ప్రతిగ్రామమున కిట్టికులములకు జెందినవారి యడుగుడుకుల నెరింగియే యున్నాడు.

ఏవవరకపు 'విచ్చగాండ్లయందు' విగిలిన చిల్లరరకపు వారి నందరి కలువవచ్చు. వీరుగూర్చి యిప్పటికి మనస్సుజ్ఞానము కంటె హెచ్చుగా తెలియువరకు, ఇంతకంటె ప్రత్యేకించి వీరి దిగగతులుగా నేర్పరచుటవలన లాభములేదుకాని, తరగతులుగా నేర్పరచుట వలనెందుకందురా? తరగతులుగా నేర్పరచినగాని, ప్రత్యేకతరగతులకు దగిన సాధనముల నేర్పరచుటయు, అంత, కష్టములదీర్చసాధనముల కనిపెట్టుటయు సాధ్యముకాదు.

తరువాత, అప్రయత్నముగ, ఉద్యోగముచేయ శక్తి లేని విచ్చగాండ్లగూర్చి విచారించవలను. వీరెవరు? కట్టుకాళ్ళులేవు నారాయణ, కిడ్డలను కన్నతల్లులు మిరు నారాయణ, ఒక గుక్కెడు ధాన్య మివ్వండి నారాయణ, తల్లిబిడ్డలు చల్ల గుండెదరు నారాయణ, అని రొదచేయుచు, ప్రతి గ్రామమునందు ప్రతివారమునందు, పెద్దబండిలో నుండి యడుగుకొనుటకై వచ్చువారిగాని, చిన్న యెం టి యెద్దు బండిలో వచ్చు గుడ్డివారిగాని, చిన్న అటల కుపయోగించు చక్రములు కలిగిన చక్కగుండిలో ఎచ్చు మట్టువారిగాని, ఇద్దరు భుజములపై నానుచేసికొని వచ్చు గ్రడ్డివారు, తొలి నోరివారు, కుష్టురోగముచే, కాష్టలేతులు తినబడుచున్న వారిగాని, చూచుట తటస్థించుచున్నది. తరువాత, కోటప్పకొండ, గుత్తికొండజెలము, శ్రీశైలము భద్రాచలము, ఇత్యాది యాత్రాస్థానములకు బోయినవారలకు, మెట్టుపెట్టుచే, గ్రడ్డి వారు, కుష్టురోగపీడితులు, మొండికాళ్ళవారు, కుంటియు వారు, బోసిబోటివారు, తొడచేయదు 'రక్క'చేయండి నారాయణ! అనుపదములతో గంపరగోళముచేయుచు, భయంకరముగ వికారముగ రూపముల గన్నరమచు, యాత్రకుల భర్తృమకై యడుగుడుగు దండాలవా డనునట్లు పీడించుట బాగుగ తెలిసినదే! ఏమకొండలవాడా, వెంకట్రమణి యను పంజా

ధనచేయుట, ఈపీడాకరులగు విచ్చగాండ్ల బాధ స్థగిములతో లేక, ఎండలో అలుపకల్గించుచున్న మెట్టునుండి 'బేడు'తో కోటయ్య, చేదు'తో యనుటతో, మనశ్శాస్త్రసంశితలే తెలు సగలరు. సాఫ్టుకముచే బాధపడునారు, అంట్లున్నచే బాధపడు వారు, ప్రాములచే, గజచే, మురికి కంపుచే, పెద్దగా ములులు, వాల్లూనున్న యనేకపురుగులచే బాధపడు విచ్చకులు యనాథలే, ఎండతాపము హెచ్చినరోజు నరముల హెచ్చించి, సందులో కుండలు కడుగుచున్న పడుచు యువతిహృదయమున దహనకల్గించుచుండుట సామాన్యముగా జరుగుచునేయున్నది. బాలుర శక్తులు బరియనుని చెప్పిన 'నీతిశాస్త్రము, విచ్చగాండ్లు', అరచుటవలన బిళ్ళకృష్ణము నొందెదరని తెలుపమరచే కాబోలు.

ఇదివరకు, ఇట్టి విచ్చగాండ్ల గూర్చి యెట్టి జాగ్రత్తలను మననాదు తీసుకొనుచున్నారో? పరీక్షవరకపు విచ్చగాండ్లు, ఆనగా వీరితలక్షణముగా విచ్చమెత్తుట గైకొనినవారి గూర్చి ముందు విచారించెను. వన పురాణముల, పౌరాణికులు, పల్లవులు, పాగోహితులద్వారాగాని, విచ్చగాండ్ల ద్వారాగాని, పురాణ కాలక్షేపముల ద్వారాగాని వినుచున్నారు. అందు యింటికివచ్చిన విచ్చగానికి లేదని చెప్పరాదని, పరీక్షల ద్వారా, ఇతిహాసముద్వారా తెలుపబడుచున్నది. మఱియిని భార్య తనకు లేకున్నను, ఒక విచ్చగానికి కొంత బెట్టెమిట! కష్టమిగూర్చి యనేక కథలు తెలుసు మనవారికి. అందారెండు, భర్తయు చేయువారికి కలుగజేసిన సుఖముల గూర్చి యనేక కథల విచ్చగాండ్లు కల్పించి, మనవారికి సాయంత్రముపూట, తీరికగా మార్చుచు సమయమున తెలుపుచుండురు. నీతిశాస్త్రమునందనేక రెవ్వకునీతులు తెలుపజేయుచున్నవి. అందు, ఇంటినుండున్న విచ్చగానికి విచ్చము పెట్టుకొండ తిన్న అన్నము అకుక్కతో సమానమున తెలుపజేయుచున్నది. మనవారికి ఈజన్మలో సుఖము లేకున్నను, పైజన్మలో సుఖము కలుగ నలయుకను భావము కలదు. జన్మలనేకము లున్నచని నమ్మ మనవారు పై జన్మలో వృద్ధి పొందుట కీజన్మలో కష్టముల నంద నిష్టయు కొంతకలదు. ఈభావమున, ఈలోకువను, బ్రాహ్మణులు, భట్టాజులు, మరితర గట్టిపరచుచు, తమ స్వాగృహపర్యవసానము నేవచేయుచున్నారు.

తరువాత, మనవారికి, వయ్యములు, శక్తులు, చాతబండ్లు వీనిగూర్చి యమిత భయభక్తులు కలవు. కాలయెత్తిన యొక శక్తి కాలపెట్టిన యొకపాపము. ఉమ్మియూసిన పాపము, గోరుగిలిన యొకపాపము, పరుగులెత్తిన వరోకపాపము, ఇటుల జీవితముంతను పాపభూయిష్టముగ, పాపముచేయవలస శ్రీధను శ్రద్ధతోడనే చేసికొనుచుండుట, నూత్న భావసంచ విడువైన పౌరాణికి విధియు. ఈపాపభీతియే, ఈచేనకల, దయ్యముల భీతియే, విచ్చగాండ్లకు చేదోడుగా నున్నది. ఎటులచా? చూడుడు. బుడబుక్కులవాడు? పౌరియింటి యాదిన తోను, మియింటిపై దయ్యమున్నది, మరోకచోటికి పంపెద. ఏమి యిచ్చెనపు? అని కొంసొమ్ము గొనును. గొడబ్రాహ్మణులు జ్యోతిషము చెప్పబట్టు వికారపు చేపము చేసుకొని భయంకర స్వరూపులైన బైరాగులు విచ్చము పెట్టనివారిని శపించగలములు భయము ప్రజలయందు ప్రచారము చేయుదురు. భట్టాజులు తనకు భోజనము పెట్టనివారిని తిట్టి శపింతురు. ఈ విధముగ నింటివారి భయపెట్టెరు. పైగా ఇంటిలోనివారు కొంచెముగా చదువుకొని భయపడుచున్నను ఇతరయిండ్లకు పోయి తమ్ము చేతుపెట్టి నిందించుచేమో యానీదుడను భయముచేసిన విచ్చము సమృద్ధిగా పెట్టెదరు. ఈవిధముగ ప్రతి విషయమునకు ప్రత్యేకపద్ధతుల నవలంబించి, ప్రజలతో తమ్మునతనమును విచ్చియభిప్రాయములను తమలాభముకై యుపయోగించుకొనుచున్నారీతిక్షురు. విచ్చగాండ్ల గూర్చి ప్రత్యేకముగ విచారించునప్పు డింకను నెక్కువశ్రద్ధతో విచారించ వలసపడును. (సకేవము)

నాణ్యమైన బసీనులు

ఈ దిగువ నుడవారిచిన మిల్లులో తియ్యరగుచున్న బసీ నులు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో, నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్న, ప్రత్తి, వస్త్రాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరసమైనధరలకు, భాగ్యవంతులకు, వీరసాదలకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పిల్లనంత చౌకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

నగ్గుకులకు (హోలులేలు) మొదలపు బేరమునకు, కొంట్లాట్టుకు, చాలా వ్యాపారవీళ్ళ కల్లుజేసాము గనుక ధరలు తోయగోగినవారు యాక్రంది విలపమునకు ప్రాణయెడల చూర్చి లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంచీలు బసీనులు ప్యాక్ట్లు ౧ కి ఫీరీదు, ప్యాక్ట్ ఫీరు 6.0-0

మానెజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు, బెజవాడ, దక్షిణఇండియా

ఆంధ్ర నాటక పరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులగు శతావధాని మధ్య
శ్రీకాశీ కృష్ణాచార్యులుగారితో సంభాషణ
(మంత్రాధారము తరువాత)

ప్ర:— కావ్యనాటకానందము బ్రహ్మానంద మగునా?
ఉ:— బ్రహ్మానందము కావ్యానంద మగుట పంథా
విందునని, కావ్యానంద మేమగునదియు చెప్పెదను. కావ్యా
నందము బ్రహ్మానంద మేలకావలయునో నాకు గోచరింప
కున్నది. కావ్యానందము కావ్యానందము. బ్రహ్మానందము
బ్రహ్మానందము. ఒకటి మరొకటి యెప్పటికిని కావలసినవని
లేదు. అట్లుగోటలు దానియందు నీరసవర్ణమును కల్పించుట.
ప్ర:— కావ్యానందమునకు ప్రత్యేకస్థానము నొసకట
మీ యుద్దేశమా?
ఉ:— ఉద్దేశములతో నేమిపని? ఆయ్యది యానంద
మగునంతవరకు దానిస్థానము నది పొందియేయున్నది.
ప్ర:— 'ఎంతజేందము' అనుచుట వర్ణింపబడినది
బ్రహ్మానంద మనవచ్చునా?
ఉ:— అట్లయిన, యయ్యది ప్రతిజాతికీయొక్కయు
యధీనమనియే చెప్పవచ్చును. ప్రతిమన్యభాండమునందుగూడ
దానియున్న దనదగును.
ప్ర:— కాన నిది వరూధిని మాయలాడితన మన
వచ్చునా?
ఉ:— కాదు. ప్రపంచమున నేవ్వకియైనప్పు చేతల
నా వ్యక్తి సమగ్రి యుచున్నప్పుభావమున కుదాహరణము.
ప్ర:— కావ్యానందము బ్రహ్మానందతుల్య మనవచ్చునా?
ఉ:— పరిపంబడు కావ్యముపై నాధారపడియుం
డును. మరె యొక యానందమును స్వరింపజేయుటయే
దాని యుత్తమవర్ణమునకు నిదర్శనము.
ప్ర:— నాటకలక్షణమున సంగీతము నిమగ్నులు మీ
యభిప్రాయమా?
ఉ:— నాటకము గద్య, పద్యయుక్త మగుటచేతన,
గద్యమున కేని సంగీత మనావశ్యకమని సర్వసాధారణ జ్ఞాన
విషయమగుటచేతన, సంగీతమునకు నాటకమునకును, అవి
నాభావము చెప్పజనదు.
ప్ర:— కేవలము గద్యనాటకము లుండుట మీ కభ్యంత
రమా?
ఉ:— కాదు. సమ్యక్మే.
ప్ర:— వరూధిని కి తుదకు కలిగిన యభివృద్ధి రసా
భాస మనవచ్చునా?
ఉ:— ఏల?
ప్ర:— 'నీకత్రానురాగ' అనుటచేత
ఉ:— అట్లుసాధించువేని, అట్టి గ్రహింపవచ్చును.
కాని ఉభయత్రానురాగమునుబట్టి రసాభాసము కాజాలదు.
ప్ర:— పద్యమునకు Lengh & Breadth మాత్రమే
ఉండగ Pitch స్థాయిగూడ చేర్చిపాడుకొని యుచితము?
ఉ:— Pitch స్థాయి, పద్యమునకేగాదు. ఉచ్చ
రింపబడు ప్రతివర్ణమునకును గలదు. స్థాయిభాగము లనంత
ములు. ఏ శబ్దము నుచ్చరించినను యేదియో యొకస్థాయి పడక
తప్పదు.
ప్ర:— ప్రతిశబ్దమునకు స్థాయిగలదా?
ఉ:— అట్లుకాదు. ఉచ్చరింపబడు ప్రతిశబ్దమునకు
స్థాయిగలదు. శబ్దములు, వర్ణాత్మకములు, ధ్వన్యాత్మకములు
అని రెండువిధములు. ధ్వన్యాత్మకమున ప్రతిశబ్దమునకు స్థా
యిగలదు. వర్ణాత్మకమున దశలో స్థాయి కనుపించును.
ప్ర:— కాన, గద్యమునకుగల స్థాయిని, పద్యమునకు
గూడ గ్రహింపవచ్చునా?
ఉ:— అట్లునటకన్న, అథ సందర్భోచితముగ స్థాయిని
గ్రహించు టుత్తమును. అర్థసంబర్ధములే, స్థాయిని నిర్ణయం
చును. ఒకటిలేఖరి

పడమటి ఆఫ్రిలియాకు గవర్నరుగ కర్నలు వినియం
రాబర్ట్ క్యాంపియన్ (ఎం. పి) గారు నియమించబడిరి. ఆ
నియామమును సార్వభౌము డంగీకరించెను.
సర్ విలియం డ్యూకుగారి క్షాపకము:కు గౌరవమును
యాభుటై నేడు కలకత్తాలో బెంగాలు సెక్రటేరియటును,
పోలీసుకొమిషను మధ్యాహ్నమున మూముడెను. (అ. పే.)

అభివృద్ధి శాఖ

బోరింగు పంపింగుపనులు
రుసుము హెచ్చించుట

బోరింగునూతులను శ్రవ్యులకు పంపింగువలక నీరు బయ
టకు తెండుటకు ప్రభుత్వమునాట అభివృద్ధిశాఖామూలముగ
జేయుచున్న సమపాదములన్నన్ని ఆశాఖకు చెందవలసిన రు
సుములు హెచ్చించుచు ఈ కిగవ ఉత్తరవును ప్రకటిం
చిరి:—
బి. బి. డి. మే 21:— పరిశ్రామికభాగస్వామింగు శాఖ
లో ఖర్చులు తగ్గించి రాబడి హెచ్చింపవలెనని కోరుచు పరి
శ్రమశాఖ డైరెక్టరుగారు యాదీనునూచనల గావించిరి:—
1. పంపింగు బోరింగుపనులు యిప్పుడు జరిగియున్న
వాటివద్ద వసూలుజేయఁలసిన రుసుము హెచ్చింపవలెను.
2. ఇతర ఇంజనీరింగుపనులసహాయమునకు బుచ్చుకొనురుసుము
గూడ హెచ్చించునట్టి నిబంధనల గావించవలెను.
3. బోరింగు పంపింగు పనిముట్లను ఎక్కువగా తెప్పించి
పనిమిగులు జేసికొని రాబడిహెచ్చునట్లు చేయవలెను. ఇందు
మొదటి రెండు అంగీకరింప వచ్చినని విశవ్యయసంఘమువారు
శిఫార్సు జేసిరి.
ప్రభుత్వమువారు వైసూచనలను శిఫార్సులను బాగుగ వి
చారించిరి. మొదటిరెండునూచనల సంగీకరించి ఒక 'పవర్ని
లు' (బోరింగుజేయుపనిముట్లు) నకు రూ 80 మించుండరుసు
ము పుచ్చుకొనవచ్చునని తెలుపుచున్నారు. డైరెక్టరుగారి 2-వ
నూచనలను రాబడి గొప్పఅభివృద్ధిజేందకపొయినను రాసురాసు
గొప్పలాభముండునని తలంచుచున్నారు.
విశవ్యయసంఘమువారు రింకను ఈరీతిగా శిఫార్సుజేసి
రి. (1) యంత్రముని నిర్మించుటకు యంత్రము ధరలో 100కి
2½ చొప్పున ఛార్జీవసూలు జేయవలెను. (2) పరిశ్రామిక
యంత్రములనుంచి, వాటిపని తేలికీ జేయుచుండుటకున్నరుసుము
రూ 15 నుండి 80 కి హెచ్చింపవలెను. (3) సహకారసంఘ
ములకు యంత్రసహాయ మొసంగినచో సగము రుసుము చేయ
వలెను.
ప్రభుత్వమువారు ఇందు మొదటిదానిని రెండవదానిని
అంగీకరించుచున్నారు. కాని యంత్రముల ధర హెచ్చినచో
ఛార్జీలుగూడ హెచ్చింపబడునను మరతుపై 'అంగీకరించిరి.
రెండవదానివిషయమున నింకను బాగుగ నాలొచింపవలసి
యున్నదిగావున డైరెక్టరుగారినిజేరికరిపాట్లబంపుమని కోరిరి.
డైరెక్టరుగారు గోరినట్లుగా రూ 82,300 విలువగల పని
ముట్లుగొనుటకు ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. ఈమొత్తము
రెం జేం డ్ల ఖర్చు ల క్రిం ద లె క్కిం ప బ డు ను.
1924-25 సం|| బ డ్ల క్కిం టు లో యీ ప ను ల
కై రూ 51, 360 యేర్పాటు చేయబడినవి. ఈమొత్తము యే
డాదిలోపుగా ఖర్చునట్లుగా జూడవలెనని డైరెక్టరుగారిని
హెచ్చరించుచున్నారు.
ఎక్కువలోతుగా నూయిరవ్వించగలచిన్నమేస్త్రీలకు రూ
80, 25, 20, 15, 10 చొప్పున 5 బహుమతుల నొసంగవలె
నని డైరెక్టరుగారి నూచన సంగీకరించిరి. మేస్త్రీలకు శిక్షణ
యొసగుట గూర్చి యిదివరకే ఉత్తర వొసంగబడెను.
బోరింగు నూతుల విషయమున లాభమును బొందిన
రయతులవద్దనుండి యెక్కువవచ్చు వసూలుజేయవలెనని ఆర్థిక
సంఘమువారు శిఫార్సుజేసియుండిరి. కాని డైరెక్టరుగారు
దలంచినట్లుగా బోరింగు నూతులలో నేటి లాభకరముగా జరిగి
నకో యేది జరుగలేదో,యెవరు లాభము పొందిరో లేదో తెలిసి
కొనుట దుర్లభము. అట్లు దెిసికొనుటకు ప్రయత్నించినను
అనవసరకలహములు గలుగు నని ప్రభుత్వమువారు దలంచు
చున్నారు.
బోరింగు ప్రయత్నములు వి ఫల మై నూ తు లు
శ్రవ్యుడని ఫలములలో ఫలాధికారులకు వ్యయము తగిలింప
మాడవని వ్యవసాయబోర్డువారు 1919 లో శిఫార్సుజేసియుం
డిరి. కాని అట్లన్ని చోట్లనుజరుగ నవసరము లేదనియు ఫలాధి
కారి వ్యయమంతయు భరింపజేయుట అన్యాయముగ వోచు
యెడల డైరెక్టరుగారు ఆలోచించి సగముగనో లేక పూర్తిగనో
ఖర్చులు వాళ్ళనుచేయవచ్చునని గల 2 వ నిబంధన యున్న చాలు
ననియు డైరెక్టరుగారి అభిప్రాయముతో ప్రభుత్వమువారు ఈ
భవింపుచున్నారు.

ఎఫ్.నాయును
ప్రభుత్వ కార్యదర్శి

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

ప్రచారకుల నివేదికములువైరా జిల్లాసంఘపుఖర్చు
లకు రాష్ట్రసంఘమువారిచ్చుచున్నవిరాళము, చాలకపోవుట
చేతను, ఆవిరాళమైనను సకాలములో అందకపోవుటచేతను
కలుగుచున్న ఆర్థికయిబ్బందులను యోచించి తగినయోర్పాటులు
చేయుటకును, ప్రచారకుల మేనెలనివేదికము పరిశీలించి
ముందు ఎవ రెవరిని ఉంచవలసినది నిర్ణయించుటకును ఇతర
తొందరపనులు పరిష్కరించుటకును గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు
కార్యసంఘము ఈనెల ౧౦ వ తేదీ ఉదయం ౧౦ గంటలకు
పెదనందిపాడులో సమావేశమగును. సభ్యు లెల్లరును తప్పక
దయజేయ ప్రార్థితులు.

వ!! ము!! ప్రసాదరావు,
కార్యదర్శి.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మండపురాణము

సునిర్దేశ మాల్యము రు. 5-0-0 లు

ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము

అమృతా నున్న.

హలాస్యమాహర్షియము. స్కాండపురాణములో శాక
భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్షి సోమకుండలేశ్వరు లీలలు
తెల్పుదియొకటి విచిత్రములగ వర్ణింపబడి యున్నది.
తద్యములు మూడుకలె కల 0-12-0 అణాలు.
ఆంధ్రులతోపాట్లానము. ఇందు లలితభండారురుని
జంతులు మొదలగు కథ ల నేకము లున్నవి.
మంచి లైండు: కల రూ 1-8-0.
విచిత్ర పాదుకాపట్టాభిషేకము. సుమారు నాటకము.
కల 0-12-0 అణాలు.
పాండవావతవాసము క్రయము 0-12-0 లు.
జనమంచి శేషాద్రికర్మ,
తెనుగునందిగురు, హైదరాబాద్, కడప.

వేపచెట్టుయొక్క మంచి
గుణములు గలిగిన టాయిలెట్
అందు జోషధనంబంధమైన
వస్తువులు

మర్కోలబ్బ:— కార్పాకిక్ ఇతరజోషధనంబంధమైన
నల్లులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు. మి
క్కిలి మన్నితముగా వాసవచేర్చబడినది. 8 బిల్లులగు పెట్టె
1 కి ధర రూ 0-12-0.
మర్కోలెయిను దంతచూర్ణము:— లేకపులలతో దం
తభావనము చేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. బ్రహ్మతో మ
ర్కోలెయిను దంతచూర్ణము చేర్చి దం తభావ న ము జే సి
కొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణము అన్ని
యొ నిండులో గలవు.
బుడ్డి 1 0-8-0; చిన్న పాట్లకు 1 కి 0-2-0.
మర్కో పాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు,
నేనామునకు తగినపిండి.
దబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0.
హిందూదేశమునందు హిందూదేశపు పరిశ్రమము, భవము
చే రయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323 Thambu
Chetty Street, MADRAS.
&
Mr. V. V. KRISHNA IYER
Palghat

శిరోవేదన మాత్రలు
20 మాత్రల డిబ్బీ 1-కి 0-12-0
ఈమాత్రల నుపయోగించుటవలన శైత్యులకు తలనొప్పి, ఒం
టి తలనొప్పి వెంటనే జోవును.
అమృతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

అమృతాంజనము

నవనాగరికమునకు తగిన సాగనైన గాజులు

ఎస్ రకము గాజులు

3, 4 నవరములలో తయారు చేయవచ్చును. చేదారము తో సహా మజూరిజత 1-కి రూ. 10-0-0.

వట్టెలుతీర్చిన డ్రైమండు గాజులు

3, 5 నవరములలో తీరును.

మజూరి చేదారముతో సహా జత 1-కి రూ. 10-0-0. నవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

(3)

172, పుట్టుకలందమైన క్యాబులూగు ధర రూ. 1-0-0.

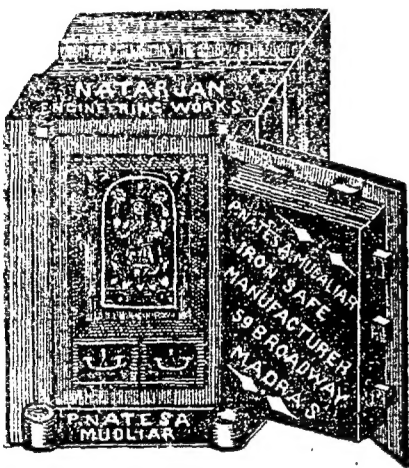
ఉమిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారుకోడ్డు, మదరాసు.

న ర న ము

దృ ఢ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

యిప్పటిమో ప్రకృతకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియారె,

ఇరుపపెట్టెలు చేయునరు,

ప్రాచైన్, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు. నటరాజు ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులగుటచే, రైసుమిల్లులకు కావల్సిన సిలిండర్లు, పాప్ గ్లస్సు, నట్టలు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్పిల్లెటి, పెద్దనామకనేటి, మదరాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రేతములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

తెలుపదినది!

డిటెప్ట్ ప్రసవల!

క్రొత్తనవల!

జ యా ప జ య ము లు

సాహసము. శ్రీసాహసము!! - సన్మార్గమో దుర్మార్గమో సాహసమున లక్ష్మియున్నది - సాహసమున జయమున్నది. సాహసముననే మరణముకూడ నున్నది. ఈ సాహసమున నెన్నియో బంధిపోతులు జరిగిపోయినవి ఎందఱో జమిందారులు. పరాధాతులైపోయిరి! - ఎవ్వరా గజవొంగి? - ఎవ్వరా సాహసిక వొరకెళ్ళామటి? జయాపజయములు చూడుడు! చిత్రపట శోభితము 254 పుటలు మేరు 1-8-0 చందాదారులకు రూ. 1-0-0 మాత్రమే.

ఆంధ్ర ప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

వాడితరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే నంతోషింపుడు!!

ఈ అమృతమైన లోకాదులువార కర్మమారము మొదటి రకం కన్నా, మంకడుపువ్వు, కచ్చగన్ను రకము, అమృతమైన వినుమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరముల కర్మవులందుచేయలేదు. పిన్నలు పెద్దలు, మనశివారు, బాలికలకు మొదలగు వారందరకు అనుభూతముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోర్టుఖచ్చి వేరు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొంతవఱకు రప్పక మంచి గుణ మిచ్చును. తాహా పనోద్ధిని: - సాధారణమైన ధ్వజములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (84 పొట్టుములు గల) ప్యాకెటు 1-రూ. 1-0-0. శివకాంతి తెలుము: - చిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి తయార్పు ననుసరించి కొన్ని బొట్టు లిసుకొనిన సుఖముగా విరచనమగును. కష్టము లేదు. సంకటము, అనారోగ్యము వుండును. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సూర్యాంగ బలకారి: - (కాఫీ, ట్రిప్లెట్ మున్నగు పానీయముల తహాగ్యమును చలించుటచే గాఢ ఆశేక వ్యాధులతో వారణమగును. అట్లు లేక తేహానందంబు కన్పించు పోనాటి జలశుద్ధిమాను, లేక ఇకర వ్యాధులను రానీయక ఆటంకకరమును. ఆశేక వల దెప్పల ఖచ్చితుమన్నది.) చక్కెర 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సౌభాగ్య శోంఠి: - (కాలిండ్ సోడిటి వర్ణకసాదము కంటికి. కనిపింపును, రుచివార వారికి సులభమైన కొంతవఱకు యివ్వవలయున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటికి యిది తప్పక తుడుర్చును. 20 కులం బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0) (3) పాల్వేపు వెంకటాచల వంశీకులు, (3) శీతారావువల్లెడ్డకొల, మైసూరు.

“ఎముటా” పరికరము

బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.

గ్రేండ్ పడిన శరీరాలనే శరీరాల దని పూచీ నిచ్చెదము. నవరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

2

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

చా కు లు - తా వ ము లు

మంకలికత్తులు.

ఆంధ్రసాహిత్యచే చేయబడినవి మేలయినవి.

వెంటనే ధరలక్కాబులూగువ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్

కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ cel.

8081

పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా).

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్వెసు. “ఇండిస్ట్రీసు” పెద్దాపురం.

మెన్దరిజము నేర్చుకొనుడు

మెన్దరిజము, హిప్పటిజము, కాటో రీడింగు, మెన్దరిజ జననాయమున వ్యాధి నివారణ మొదలగు విషయములన్నియు

విపులముగ మర్మ రహితముగ గురువు లేకనే ఆ భ్యాస యోగ్యముగ రచింప బడిన సమ్మోహన గ్రంథము తత్ విద్యా వ్యాపకాద్దేశ మతో వెలతగించి

ఒ క రూ పా య కు

మాత్రమే అమ్మబడును. వి. పి. ఛార్జి నాలుగురూపాయల మాత్రమే: -

మేనేజరు హిప్పటిక్ హోము, ఏలూరు.

వెండికి బంగారు

బ హు మా న ము

లాటరీ లేకున్న - అదృష్టమునకు మార్గము లేదు

మో స ము లేదు

వృద్ధుల రాకపోవులలేదు

వగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖచ్చితముగా 82 ఆటంకనిగ్రహ మాత్ర లను కొనుడు. బలహీనులు, అల్పజ్ఞులు, మూఢుల కారిం సం బంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపచలై పోవును. దానిని ఉపయోగించవలయు “దానిముక్క విలస బంగారము నకు” సమానముని తెలుపుచున్నది. పూర్తి కాటలాగునకు వ్రాయుడు. ఆటంక నిగ్రహ బేషధికాల, 28 బ్రాడ్వే మదరాసు.